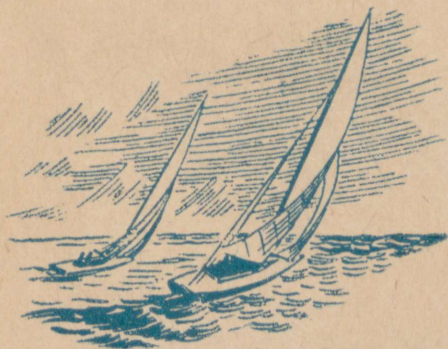

A-186.911

VÕISTLUS- MÄÄRUSED

PURJE - JA JÄÄPURJESPORT

A-18674 II

Kinnitatud NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee poolt 7. juunil 1948

PURJE- JA JÄÄPURJESPORT VÕISTLUSMÄÄRUSED

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1950

2

Tartu Riikliku Ülikooli
Raamatukogu

17024

I. PURJESPORDIVÕISTLUSTE LIIGID, ISELOOM JA DISTANTSID.

§ 1. Võistluste liigid.

1. Purjespordivõistlused võivad olla klassivõistlused, võistlused juhtide-roolimeeste ümberistumisega ja handicap-võistlused võiduvõimaluste võrdsustamisega.

2. Klassivõistlusi võib pidada ainult „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustes“ ettenähtud jahtidel, igas klassis eraldi (vt. klassifikatsioonitabel, lisa 1).

Suurema ulatusega klassivõistlused (regatid) viiakse läbi igale jahtide klassile mitte vähem kui kolmel erineval distantsil.

Osavõtjate arv ei ole üheski klassis piiratud, kuid võistluskavas ja -juhendis võib ette näha piiramisi, mis olenevad võistluste tingimustest.

3. Võistlused juhtide-roolimeeste ümberistumisega viiakse läbi ühe klassi jahtidel, mis oma käiguomadustelt on võimalust mööda võrdsed.

Ümberistumisring võib kesta mitu päeva.

4. Võistlustel juhtide-roolimeeste ümberistumisega iga meeskond läbib distantsi nii mitu korda, kuipalju sissekirjutuse järgi on vastavast ümberistumisringist osavõtjaid, istudes iga kord ümber teisele jahile. Ümberistumisringist osavõtjate arv ei saa olla alla 4 ja üle 8.

Kui osavõtjaid on rohkem kui 8, jaotab kohtunikekogu nad pool- ja veerandfinaalidesse vaba loosimise teel või käsitledes selleks võistlusjuhendi erijuhtnõore.

5. Võistlusi võiduvõimaluste võrdsustamisega (handicap) lubatakse pidada ainult klassituul kiiljahtidel, millede ehitamist on alustatud enne 1. juunit 1946. Nendeks võistlusteks peavad jahid olema mõõdetud ja nende võidusõiduväärtus kindlaks määratud KR-valemi järgi vastavalt „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määruste“ peatükile VIII (lisa 2).

Muid meetodeid klassitute kiiljahtide võiduvõimaluste võrdsustamiseks ja mõõtmiseks kasutada ei ole lubatud.

§ 2. Võistluste iseloom.

1. Võistlused jaotatakse iseloomu järgi: individuaalsed, võistkondlikud ja individuaal-võistkondlikud.

2. Individuaalseiks loetakse võistlused, millede tulemusi arvestatakse ainult osavõtjaile (meeskonnale) isiklikult.

3. Võistkondlikeks loetakse võistlused, millede tulemusi arvestatakse ainult võistkonnale (kollektiivile), mis koosneb mitme jahimeeskonnast.

4. Individuaal-võistkondlikeks loetakse võistlused, millede tulemusi arvestatakse nii igale osavõtjale eraldi kui ka võistkonnale (kollektiivile) tervikuna.

5. Iseloom ja võistluskava määratakse igal üksikul juhul vastava võistlusjuhendiga.

§ 3. Võistluste distantsid.

1. Võistluse distants peab olema moodustatud selliselt, et mitte vähem kui üks kolmandik selle pikkusest tuleb läbida tiht-tuule kursiga (loovides).

2. Distantsi pikkus ei või olla lühem kui: klassivõistlustel — 5 meremiili; ümberistumisvõistlustel — 2 meremiili.

3. Klassivõistlustel peab kohtunikekogu distantsi plaani koostama nii, et seda oleks kerge asetada või et

selle saaks kanda üle üldkasutatavaile või kergesti saadaolevale merekaartidele.

4. Peakohtunik võib oma äranägemisel distantsi lühendada võistluse ajal, kui seda nõuavad tuule- või ilmastikuolud või hiline aeg.

5. Diantsi kuju ja kursid sellel määratakse kindlaks eriliste pöördetähiste asetusega.

6. Pöördetähiseks loetakse võistluskavas ja distantsi plaanil pöördetähistena näidatud iga eseme veepealne osa. Tähisteks ei loeta selle veealust osa või juhuslikult tähise külge jäänud eset.

7. Iga tähis, mida kasutatakse stardi- või finišiliini tähistamiseks, loetakse pöördetähiseks ettevalmistussignaalist alates, kuid sellest möödumiseks pole õiget poolt enne stardisignaali momenti.

8. Peale kavas ja distantsi plaanis spetsiaalselt märgitud tähiste ei tohi pöördetähisena kasutada mingisugust muud tähist. Kavas ja distantsi plaanis märgitud tähis saab pöördetähise tähenduse alles pärast eelmisest tähistest möödumist ja jääb tähisteks seni, kuni pole möödunud järgmisest tähistest. Muil juhtudel tähised loetakse takistusteks kursil.

9. Kui tähis on juhuslikult või sihilikult kohalt eemaldatud, peab kohtunikekogu, kui see on võimalik, asetama tähise õigele kohale.

Kui tähist pole võimalik kohale asetada enne, kui esimene jaht alustab sellest möödumist, on peakohtunikul õigus määrata kordamissõit.

II. VÕISTLUSTE LÄBIVIIMISE TINGIMUSED.

§ 4. Osavõtuavaldus ja sissekirjutus.

1. Osavõtuavaldus — soovi avaldamine võtta osa võistlustest — peab olema esitatud vastava vormi järgi (lisa 3) ja võistlusjuhendis näidatud tähtajal. Osa-

võtuavalduse võib teha ka telegraafi teel, kuid sel juhul tuleb telegramm saata mitte hiljem kui sellel päeval, kui osavõtuavalduste vastuvõtmine lõpeb. Selline osavõtuavaldus peab olema kinnitatud kindlaksmääratud vormi järgi posti teel.

2. Kohtunikekogul ei ole õigust avaldada osavõtuavaldusi enne nende esitamise tähtaja lõppu ja võtta arvesse pärast võistlusjuhendis kindlaksmääratud tähtaega esitatud osavõtuavaldusi.

3. Sissekirjutus on põhidokument, mille järgi arvestatakse võistluste tulemusi. Selles näidatakse ära jahtide suurus, nimed ja muud andmed ning meeskondade koosseisud. Sissekirjutus tehakse vastava vormi järgi (lisa 4) ja võistlusjuhendis näidatud tähtajal.

4. Osavõtuavaldus ja sissekirjutus esitatakse pitseeritud ümbrikus, näidates sellel ära, kellelt ja milliseks võistluseks see on saabunud.

Avada ümbriku enne võistlusjuhendis nimetatud tähtaega on keelatud.

5. Mingil juhul ei tohi edasilükatud võistlustele võtta vastu ühtki uut sissekirjutust.

§ 5. Võistluskava.

1. Võistluste läbiviimise kord määratakse kindlaks võistluskavaga.

2. Võistluskavas peavad olema ära toodud:

a) jahtide nimed ja klassid ja juhtide-roolimeeste nimed spordiühingu (klubi, organisatsiooni, linna) äramärgimisega;

b) võistluslipud ja võistlustest osavõtvate kõigi jahtide tagasikutsenumbrid;

c) vastava võistluse kõigi võistlussõitute (ümberistumisingide) täpsed stardiajad;

d) stardi- ja finišijoone kirjeldus liitsihtide äranäitamise

e) täis- ja lühendatud distantsi läbimise plaan kõigi pöördetähiste ja liitsihitähiste, takistuste ning põhilise navigatsioonilise olukorra äranäitamiseks;

f) vastavaks võistluseks vastuvõetud vajalikud juhendid, mis täpsustavad ja täiendavad käesolevaid määrusi;

g) erijuhendid kordamissõitude, distantsi lühendamise, võistluste katkestamise, stardi ja finiši sulgemise, arvutusviisi kohta punktide võrdsuse puhul jne.;

h) kohtunikekogu koosseis, tema koosolekute koht ja aeg, sõiduõienduste ja protestide esitamise aeg;

i) muud vajalikud instruksioonid võistlejaile (paraad, auhindade väljaandmine, majutamine jne.).

3. Kohtunikekogu annab võistluskava võistlejaile või esindajaile või paneb selle välja nähtavale kohale mitte hiljem kui 24 tundi enne võistluste algust.

Võistluskava kõik muudatused ja täiendused, mis võivad esile kerkida hiljem, peavad olema antud kirjalikult ja tehtud teatavaks võistlejaile või nende esindajaile vähemalt 2 tundi enne vastava võistlussõidu algust.

§ 6. Võistluste katkestamine ja edasilükkamine.

1. Võistlused katkestatakse ebasoodsa ilma puhul (nõrk tuul, torm) või teistel põhjustel, mis ei luba pidada võistlusi selleks ettenähtud ajal. Võistlussõidu ärajätmisel tuleb määrata kindlaks asendava sõidu stardi aeg, kusjuures asendava sõidu stardi aja teatamise kord võistlejaile peab olema ette nähtud võistluskavas.

2. Võistlussõidu alguse võib edasi lükata nõrga tuule, tormi ja teistel meteoroloogilistel või organisatsioonilistel põhjustel. Võistlussõitu ei või alata, kui stardi ajaks tuule kiirus (mõõdetud anemomeetriga) on alla 1 m/sek.

§ 7. Kordamissõit.

1. Peakohtunikul on õigus annulleerida võistlussõit ja määrata kordamissõit, kui see on nõutav käesolevate

määruste mingi paragrahvi järgi ja kui selleks on küllalt veenvaid põhjusi (näiteks tuulevaikus, torm, organisatsioonilised häired jne.), mis võivad mõjuda võistlustulemustele.

2. Jahi avarii klassivõistlustel ei ole aluseks kordamissõidule. Kui avarii juhtus võistlustel juhtide-roolimeeste ümberistumisega ja mitte meeskonna süü läbi, on peakohtunikul õigus määrata kordamissõit, kui ta leiab, et avarii mõjutas võistlustulemusi.

3. Määruste kohaselt võistlustele registreeritud jaht (meeskond), mis ei startinud edasilükatud võistlussõidul, võib peakohtuniku loal võtta osa kordamissõidust.

4. Edasilükatud sõidul võistlusmäärusi rikkunud jaht võib kordamissõidust välja jätta.

5. Võistlussõit loetakse mittetoimunuks, kui ükski jaht ei läbinud distantsi kiirusega üle 2 sõlme.

§ 8. Võistluste kestus.

1. Klassivõistlustel võistlussõitude kestust ei piirata. Võistlussõidu üldist lõppu tähistatakse kohtunikelipu langetamisega ja sellele kaasneva helisignaaliga, kui kõik jahid läbisid finišiliini või kui võib kindlaks teha, et edaspidine distantsi läbimine ei avalda mõju tulemustele.

2. Umberistumisvõistlustel ei tohi ühe ümberistumisringi võistlussõitude kestus ületada 7 tundi päevas.

Võistluste läbiviimise tähtajad võistluskavas ja -juhendis peavad olema sellised, et omataks varupäevi tuulevaiksete ilmade puhuks ja pooleliolevate ümberistumisringide lõpetamiseks.

3. Umberistumisvõistlustel ei tohi aeg eelmise võistlussõidu viimase jaht finišeerimisest kuni järgmise võistlussõidu ettevalmistussignaalinj olla vähem kui 15 minutit.

§ 9. Distanti läbimine üksinda.

1. Õigesti võistlustele registreeritud jaht võib läbida distantsi üksinda ümberlökkamatu õigusega auhinnalisele kohale, kui teised sissekirjutatud osavõtjad ei ilmunud starti ja kui ta läbis distantsi enne finiši sulgemist.

2. Kui võistlustele on registreeritud ainult üks jaht, siis kohtunikekogu, vastavate juhendite puudumisel võistlusjuhendis ja -kavas, peab enne võistlussõitu sellele jahile määrama kindlaks distantsi läbimise ning esikoha või auhinna saamise võimaluse.

§ 10. Võistlustulemuste arvestamine.

1. Individuaaltulemused klassivõistlustel arvestatakse võistlussõitudest osavõtnud jahtide poolt saavutatud vastavate kohtade järgi.

Kui klassivõistlused koosnevad mitmest võistlussõidust, siis arvestatakse tulemused iga sõidu kohta eraldi ja kogu võistluse kohta tervikuna.

Iga üksiku jahi tulemused kõigi sõitude järgi arvestatakse jahi poolt kõigil võistlussõitude kogutud punktide summa järgi. Jahi poolt igal üksikul võistlussõidul saavutatav punktide arv määratakse lisas 8 toodud tabeli järgi, olenevalt saavutatud kohast ja võistlussõidust osavõtjate arvust.

2. Võistkondlike tulemuste arvestamist klassivõistlustel teostatakse võistkonna kõigi arvestamisele kuuluvate jahtide poolt kõigil võistlussõitude saavutatud punktide summa järgi. Võistkondliku paremuse määramisel võib aga kasutada ka teistsugust viisi, kui nimetatud arvestusviis ei vasta antud võistluste eritingimustele (näiteks kompleksvõistlused, võistlused-merematkad jne.).

3. Võistlustel ümberistumisega teostatakse individuaaltulemuste arvestamist osavõtjate poolt antud ümberistumisingi kõigil võistlussõitude kogutud punktide summa järgi; punktide arv, olenevalt ringi osavõtjate arvust ja saavutatud kohast, määratakse juuresoleva tabeli järgi:

Punktide tabel ümberistumisel.

Osavõtjate arv	Saavutatud kohad							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
8	1004	703	527	402	305	226	159	101
7	946	645	469	344	247	168	101	
6	879	578	402	277	180	101		
5	800	499	323	198	101			
4	703	402	226	101				

4. Võistkondlik tulemus ümberistumisvõistlustel määratakse kindlaks ühel alltoodud viisidest, kusjuures esimest viisi kasutatakse peamiselt siis, kui võitja kindlaksmääramisel on vaja arvestada ainult osavõtjate kohti, teist viisi aga, kui peale kohtade on vaja pidada silmas ka ühe võistleja tulemuste võrdlust teise omaga vastavalt nende poolt kogutud punktidele.

Esimene viis. Võistkondlik tulemus arvestatakse võistkonna kõigi meeskondade poolt kõigil võistlusastmel kogutud vähima punktide summa järgi.

Punkte arvestatakse järgmiselt:

esimene koht	finaalis	saab	0	punkti
teine	"	"	2	"
kolmas	"	"	3	"
neljas	"	"	4	"
jne.				

Finaalist osavõtjad ei saa punkte osavõtu eest veerand- ja poolfinaalides.

Poolfinaalist osavõtjad, kes ei pääsenud finaali, saavad nende poolt saavutatud kohtade eest finalistidele järgnevaid punkte. Näiteks: finaalis võistles 6 osavõtjat ja poolfinaalidest pääses finaali 2 osavõtjat. Sel juhul viimane koht finaalis saab 6 punkti, poolfinalistid saavad aga punkte järgmiselt:

kolmas koht — 7 punkti
neljas koht — 8 punkti
viies koht — 9 punkti
kuues koht — 10 punkti
jne.

Analoogiliselt arvestatakse punkte ka järgmisel võistlusastmel.

Iga puuduva osavõtja eest lisatakse võistkonnale punktide arv, mis on ühe võrra suurem veerandfinaali viimase koha punktide arvust.

Ülaltoodud viisi on soovitav kasutada, kui osavõtjate arv kõigis pool- ja veerandfinaalides on võrdne.

Teine viis. Võistkondlik tulemus arvestatakse võistkonna kõigi meeskondade poolt kõigil võistlusastmeil kogutud suurema punktide summa järgi.

Finaalist osavõtjad saavad nende poolt finaali-ümberristumisringil tavalises korras kogutud punktid ja neile ei arvestata eelmistel võistlusastmeil (pool- ja veerandfinaalid jne.) kogutud punkte.

Poolfinaalist osavõtjad, kes ei pääsenud finaali, saavad $\frac{1}{3}$ nende poolt poolfinaali-ümberristumisringil kogutud punktide summast ja neile ei arvestata eelmiste võistlusastmete punkte.

Veerandfinaalist ja madalamast võistlusastmest osavõtjad, kes ei pääsenud kõrgemasse astmesse, saavad $\frac{1}{5}$ ($\frac{1}{10}$ jne.) nende poolt vastavas võistlusastmes kogutud punktide summast.

Puuduva osavõtja eest saab võistkond null punkti.

Ülaltoodud viisi kasutatakse siis, kui osavõtjate arv pole sama astme eriringides võrdne.

5. Diskvalifitseerimise puhul klassivõistlustel diskvalifitseeritu saab null punkti ja kaotab õiguse kohale. Kõik järgmised kohad nihkuvad vastavalt edasi.

Osavõtja diskvalifitseerimise puhul ümberristumisvõistlustel diskvalifitseeritu saab null punkti, kuid järgmiste kohad edasi ei nihku. Kui aga diskvalifitseerimist kohaldatai distantisi ebaõige läbimise või mitteläbimise eest,

saab diskvalifitseeritud null punkti ning järgmised kohad nihkuvad edasi nagu klassivõistlustelgi.

6. Klassivõistlustel jahtide poolt rea võistlussõitudega kogutud punktide summa võrdsuse puhul määratakse kohad regati kõigi distantside läbimise aegade vähima summa järgi, kui võistluskavas pole ette nähtud teist viisi.

Ümberistumisvõistluste punktide summa võrdsuse puhul määratakse esimest ümberistumisringi täiendav teine ring, kui võistluskavas pole ette nähtud teist viisi.

Teise ringi määramine punktide võrdsuse puhul 4 osavõtja korral on kohustuslik.

Suurtel linnadevahelistel klassivõistlustel või matškohtumistel, kui võrdse punktide arvu kogunud osavõtjate vahel määratakse punktide summa järgi auhinnalised kohad, antakse täiendav võistlussõit kohtade selgitamiseks, kui võistluskavas pole ette nähtud teist viisi.

§ 11. Sõiduõendus.

1. Võistlussõidu lõpetamisel peavad juhid-roolimehed esitama kohtunikekogule alljärgneva vormi järgi koostatud sõiduõenduse:

SÕIDUÕIENDUS

..... kohtunikekogule
(võistluste nimetus)

Mina, jahi juht, olles selle eest võistlussõidul täielikult vastutav, läbisin distantsi õigesti. Võistlusmääruisi, võistluskava ega kohtunikekogu juhendeid ei rikkunud.

Kuupäev.

(allkiri)

2. Sõiduõendus esitatakse kohtunikekogule pärast iga võistlussõidu lõppu võistluskavas ettenähtud tähtjaks.

3. Tegelikule olukorrale mittevastava ja mitteõigeaegse sõiduõienduse esitanud või selle esitamisest keelduv jahijuht diskvalifitseeritakse ja ta kaotab õiguse protesti esitamiseks.

4. Võistlustel juhtide-roolimeeste ümberistumisega sõiduõienduse vormi võib asendada üldise blanketiga antud ümberistumisringi kõigile võistlejaile.

Pärast iga võistlussõitu on kõik osavõtjad kohustatud blanketile alla kirjutama.

III. VÕISTLUSTEST OSAVÕTJAD.

§ 12. Osavõtjate vanus.

1. Juhtide-roolimeestena lubatakse võistlustest osa võtta sportlasi mõlemast soost, mitte nooremaid kui 17 aastat, kes omavad vastava jahijuhi kutsetunnistust.

2. Meeskonna liikmeina lubatakse võistlustele isikuid mõlemast soost, mitte nooremaid kui 16 aastat, kes enne võistlusi on arstlikust kontrollist läbi käinud.

Märkus: Isikuid, kes on diskvalifitseeritud mingil spordialal või kes ei oska ujuda, purjespordivõistlustele ei lubata.

§ 13. Osavõtjate õigused ja kohustused.

1. Osavõtja peab teadma ja täitma käesolevate määruste ja võistluskava kõiki nõudeid. Ta ei saa end õigustada nende mitteteadmiseiga.

2. Osavõtjal on õigus pöörduda kohtunike poole oma võistkonna esindaja, kapteni või treeneri kaudu.

3. Ümberistumisvõistlustest osavõtjail on õigus tutvuda jahtidega, millel toimub ümberistumine, kui see on võimalik võistlustingimuste kohaselt. Jahtide saamise momendist juhid-roolimehed kannavad nende eest täit vastutust.

§ 14. Osavõtjate riietus.

Osavõtja peab esinema korralikus, puhtas ja sobiva sportlikus riietuses.

Võistkondliku võistluse korral peavad iga võistkonna osavõtjad omama vastavale organisatsioonile kindlaks määratud ühtset sportlikku vormiriietust embleemiga.

§ 15. Pardalolevate inimeste arv võistlussõidu ajal.

1. Võistlussõidu ajal ei tohi pardalolevate inimeste arvu ületada NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsioonitabelis (lisa 1) näidatud arvu.

Vana klassifikatsiooni ja klassitute jahtide meeskonna suurus määratakse kindlaks kohalike kehakultuuri spordikomiteede või vastavate võistluste kohtunikekogu poolt.

2. Võistlussõidu ajal võivad pardalolijate hulgas olla ainult peakohtuniku poolt vastavaks võistlussõiduks kindlaks määratud sissekirjutuse järgi meeskonna koosseisu kuuluvad isikud.

Meeskonna koosseis jääb muutmatuks kogu võistlusaajaks. Muudatusi meeskonna koosseisus võib ainult erandjuhtudel lubada võistluste peakohtunik.

3. Ümberistumisvõistlustel peab kohtunikekogu määrama kindlaks vastavalt ümberistumisringist osavõtvaile jahtidele ühesuguse meeskonna suuruse.

Meeskonna koosseis peab kogu ümberistumisringi jooksul koos juhi-roolimehega istuma ümber jahtidele.

4. Inimeste arv pardal ei tohi pärast ettevalmistus signaali muutuda (välja arvatud õnnetusjuhtude puhul).

§ 16. Roolimehe vastutavus.

1. Juht-roolimees vastutab sõidu ajal jahti ja meeskonna eest täielikult. Ta pole kohustatud kogu aja olema roolis.

2. Kui juht-roolimees tekitab käesolevate määruste rikumise tagajärjel materiaalset kahju, võib ta diskvalifitseerida pikemaks ajaks. Sel juhul kannab materiaalset vastutust organisatsioon, kes registreeris roolimehe võistlustele.

§ 17. Võistkondade esindajad.

1. Iga organisatsioon, võttes osa võistlustest, peab, kui see on ette nähtud võistlusjuhendis, omama oma esindajat, kes on vastava organisatsiooni poolt väljapandud kollektiivi juht.

2. Esindaja vastutab osavõtjate distsipliini eest ja tagab jahtide õigeaegse väljumise võistlustele.

3. Esindaja võtab osa kohtunikekogu koosolekuist, kui need peetakse koos esindajatega.

4. Esindajal on keelatud end vahele segada kohtunikekogu korraldustesse. Kõik esindaja protestid esitatakse kohtunikekogule kirjalikult.

5. Võistluste ajal peab esindaja viibima esindajaile määratud kohas.

6. Kui kollektiivil pole eraldi esindajat, täidab tema ülesandeid vastava kollektiivi hulgast nimetatud võistkonna kapten.

IV. KOHTUNIKEKOGU.

§ 18. Üldjuhendid.

1. Kohtunikekogud peavad juhinduma käesolevaist määrustest. Määrustes ette nägemata juhtudel peab kohtunikekogu juhinduma kehtivaist mereseadustest ja tavadest, takistades igasuguseid katseid võita võistluste vahenditega kui ainult võistluste ausameelse läbi viimisega ja üleolekuga kiiruses, mis on saavutatud jahi juhtimise oskuse parema tundmise tulemusena.

Ebaausate vahenditena tuleb mõista oma väljavaadete või oma soodsama asendi sihilikku ohverdamist võistlustel selleks, et oluliselt halvendada või parandada teiste jahtide väljavaateid või asendit.

2. Kohtunikekogu määratakse võistlusi korraldava kehakultuuri- ja spordikomitee, vabatahtliku spordiühingu nõukogu või organisatsiooni poolt.

Üleliidulise alluvusega võistluste peakohtunikud ja nende asetäitjad kinnitatakse NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee poolt.

§ 19. Kohtunikekogu koosseis.

1. Kohtunikekogu koosseis: peakohtunik, peakohtuniku asetäitja (suurteks võistlusteks), stardikohtunik, finišikohtunik, kohtunik-sekundometrist, sekretär, kolm kohtunikku võistluskäigu vaatlemiseks distantsil ja kohtunik võistlejate juures. Kui võistluste tingimused lubavad, võib mõned kohustused ühendada.

Ümberistumisvõistlustel kuuluvad kohtunikekogu koosseisu kohtunikud ümberistumiskohal.

Peakohtuniku korralduses on arst, kes vastutab võistluste meditsiinilis-sanitaarse teenindamise eest, ja isikud, kes vastutavad päästeteenistuse eest.

§ 20. Peakohtuniku õigused ja kohustused.

1. Peakohtunik määrab kohtunikke § 21 ettenähtud kohustuste täitmiseks.

2. Peakohtunikul on õigus:

a) katkestada võistluste pidamine, kui nende aluseks võistluskoht, varustus või inventar osutub kõlbmatuks; samuti on tal seda õigus teha käesolevate määruste § 6 ettenähtud juhtudel;

b) lükata võistlus edasi, lühendada distantsi või määrata kordamissõit käesolevate määruste §§ 3, 6 ja 7 ettenähtud juhtudel;

c) muuta võistluskava ja päevakorda, kui võistluste läbiviimisel selleks tekkis möödapääsematu vajadus;

Märkus: Peakohtunikul pole õigust muuta võistlusjuhendis kindlaksmääratud võistluste läbiviimise tingimusi.

d) asendada võistluste käigus kohtunikke;

e) eemaldada kohtunikuteenistusest kohtunikke, kes tegid jämedaid vigu või kes ei tule toime neile pandud ülesannete täitmisega;

f) mitte lubada võistlusele osavõtjaid, kes ei rahulda määruste, võistlusjuhendi või võistluskava nõudeid;

g) eemaldada võistlustest osavõtjaid, kes lubasid jämedusi või muid üleastumisi, mis ei ole kooskõlas nõukogude sportlasele esitatavate eetikanõuetega;

h) tühistada üksikute kohtunike otsuseid, kui ta isiklikult veendus vastava kohtuniku otsuse ekslikkuses.

3. Peakohtunik on kohustatud enne võistluste algust kontrollima võistluskohta, varustust ja inventari, nende kõlblikkust ja võistlusmäärustele vastavust.

4. Peakohtunik on kohustatud esitama aruande ja protokollid võistlusi korraldavale organisatsioonile mitte hiljem kui 3 päeva jooksul pärast võistluste lõppu.

5. Peakohtuniku korraldused on kohustuslikud kõigile võistlustest osavõtjaile.

§ 21. Kohtunikekogu liikmete kohustused.

1. Stardikohtunik vastutab võistluste pidamise ja kõigi starti puutuvate signaalide täpse andmise ning jahtide õigeaegse tagasikutsumise eest.

2. Finišikohtunik märgib iga jahi finišeerimise täpse momendi.

3. Kohtunik-sekundomeetrist märgib stardi ja iga jahi finišeerimise aja.

4. Sekretär peab protokolle (lisad 5 ja 6), kus on tähendatud võistlustulemused ja kohtunikekogu poolt vastuvõetud otsused.

5. Distantzil võistluskäiku vaatlevad kohtunikud fikseerivad määruste rikkumised ning esitavad peakoh-

tunikule oma arvamised ja otsused võistlejate poolt esitatud protestide kohta.

6. Kohtunik võistlejate juures ja kohtunik ümberistumiskohal jälgivad jahtide õigeaegset väljasaatmist, jahtide varustust, neil olevaid päästevahendeid, tulesid ja muud määrustes ettenähtud inventari ning võtavad vastu võistlejailt või nende esindajailt sõiduõiendusi, proteste ja avaldusi võistluskäigu kohta.

V. VÕISTLUSSÕIDUMÄÄRUSED.

§ 22. Võistlustest osavõtvad jahid.

1. Klassivõistlustest osavõttev jaht peab omama kehivat, vormikohast mõõdukirja, mis on antud välja kooskõlas „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustega“.

2. Sissekirjutuse lõpetamise momendiks peavad kohtunikekogu korralduses olema läbivaatamiseks ja kontrollimiseks kõigi võistlustele registreeritud jahtide mõõdukirjad.

3. Kui mõõdukirja ei olnud sissekirjutuse tähtaja lõpuks võimalik vormistada, lubatakse esitada ametliku mõõtja poolt allakirjutatud mõõtmise protokoll.

4. Purjejahtidel abimootoriga on õigus võtta osa võistlustest, kuid kohtunikekogu peab mootori plommima nii, et selle kasutamine poleks võimalik plommi ära võtmata.

Plommi äravõtmise õigus on ainult kohtunikekogul (kui jaht ei loobunud võistlusest enne selle lõppu).

5. Samas klassis startivate jahtide hulgast võib eraldada ehitusaastalt ja klassifikatsioonilt vanemad jahid. Neile jahtidele ei keelata võistelda põhigrupis.

6. Ümberistumisvõistlusteks tuleb valida võimalikult võrdsete käiguomadustega ühe klassi jahid või monotüübid.

7. Võistlustest osavõttev jaht peab olema reeglipäraselt vormistatud organisatsiooni (valdaja) omandiks, kelle

nimel jaht võtab osa võistlustest. Renditud jahtidel on võistlustest osavõtt lubatud tingimusel, et rentimine oleks vormistatud osavõtuavalduse esitamise momendiks.

§ 23. Purjemärgid ja klassilipud.

1. Kõik võistlustest osavõtvad jahid peavad kandma purjedel vastavaid klassitähiseid ja numbreid.

Kui jahi järjekorranumber pole kohane tagasikutse- numbriks, on kohtunikekogul õigus määrata tagasikutsumiseks eri number, avaldada see võistluskavas või täiendavas instruksioonis ja vajaduse korral varustada jaht sellega.

2. Purjemärk koosneb klassitähiseist ja nendest madalamale ömmeldud jahi järjekorranumbrist.

Purjemärkide mõõted ja asetus purjedel peavad vastama „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määruste“ peatükile VII (lisa 7).

3. Kõik võistlustest osavõtvad jahid peavad kandma vastavale klassile (või jahtide grupile) kindlaksmääratud klassilippu.

Klassilipu langetamine tähendab jahi loobumist võistlustest. Klassilipu langetanud jahti ei loeta võistlussõidust osavõtjaks ja ta kaotab õiguse kohale, auhinnale ja protestimisele.

Klassilipud määratakse kindlaks võistlusjuhendiga või -kavaga, kui korraldav organisatsioon varustab võistlusi lippudega.

§ 24. Võistlustest osavõtva jahi varustus.

1. Igal jahil peab olema tekil või kokpitis vähemalt üks kasutamiskvalm püürõngas, -poi või -vöö.

2. Võistluse ajal peab igal jahil olema päästevahendeid sellisel hulgal, et varustada kõik pardalviibijad.

3. Oösel võistlussõidule minevad jahid peavad täitma eraldustulede kandmise reegleid, mis on kehtivad vetes, kus toimub võistlus.

4. Võistlussõidu ajal peavad pōrandad, vaheseinad, luugid, trepid jne. olema oma kohtadel, samuti kajuti sisustuse hulka kuuluvad esemed, välja arvatud kokkupandavad koid ja mittekinnitatav kajuti varustus.

5. Veepaakidest pole lubatud võtta või sinna juurde valada rohkem vett kui tavaliselt on vaja.

6. Igal jahil peavad olema klassifikatsiooni ja ehitamise määrustes ettenähtud ankrud ja ketid.

7. Pardal võib olla ainult klassifikatsiooni ja ehitamise määrustes ettenähtud ballast, kusjuures see peab olema asetatud oma kohale ja sinna kinnitatud. Jahi stabiilsuse muutmiseks on keelatud kasutada ümberpaigutatavat ballasti.

Svertpaatide stabiilsuse suurendamiseks pole lubatud kasutada muid kui klassifikatsiooni ja ehitamise määrustes ettenähtud konstruktsioone.

8. Igal jahil veeliini pikkusega üle 14 m (või võidusõiduväärtusega üle 12 m rahvusvahelise valemi järgi) peab olema pardal kasutamiskvaliteet julla koos sellesse asetatud aerudega.

Julla mõõted ei tohi olla tabelis näidatud mõõteist väiksemad:

Võidusõiduväärtus rahvusvahelisse klassi kuuluvail jahtidel	14,5 m	17 m	20 m ja rohkem
Veeliini pikkus teistel jahtidel	14 m	17 m	21 m ja rohkem
Julla pikkus vähemalt	3,00 m	3,35 m	3,70 m
Julla laius vähemalt . .	1,30 m	1,35 m	1,40 m
Julla süvis, mõõdetud suurimal laiusel $\frac{1}{4}$ laiuse kaugusel poordist põhjaplangutusest ülemise poordilaua servani . .	0,48 m	0,50 m	0,50 m

NSV Liidu rahvusklasside „O-XII“ ja „O-XX“ jah- tide julla mõõted peavad vastama „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise mää- ruste“ nõudeile.

§ 25. Mehhanismide ja kätejõu kasutamine.

1. Purjesid ja sverte võib teenindada ainult käsitsi (käte jõul), s. t. nii, et inimjõudu ei asendata auru-, elektri-, mootori jne. tegevusega.

2. Spillide, talide, ülekannete jne. kasutamine on lubatud.

§ 26. Signalisatsioon.

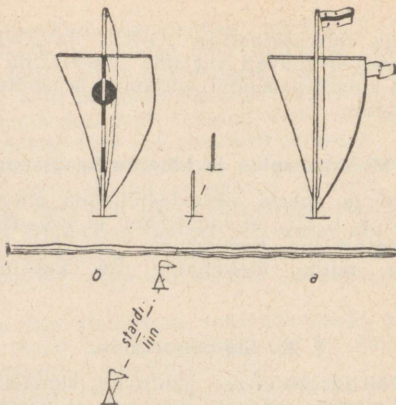
1. Kõik võistlussõitusesse puutuvad signaalid heisa- takse stardimastiga kõrvuti asetseva signaalmasti raa nokkadesse. Raa parem või vasak nokk loetakse vaada- tes mastile vee poolt (joon. 1).

Võistluste algusest teatatakse NSV Liidu spordilipu heiskamisega signaalmasti toppi. Sellest momendist alates astuvad jõusse kõik kohtunikekogu signaalid ja sellest momendist alates on kohtunikekogusse mittekuu- luvail isikuil keelatud viibida kohtunikelaevadel (tornis).

2. Kui kohtunikekogu otsustab võistlussõidu edasi lükata, tõstab ta signaalmasti raa vasakusse nokka koodivimpli ühe või mitme signaalkera peal järgmiselt:

- a) edasilükkamisel 15 minuti võrra — ainult koodi- vimpel;
 - b) " 30 " " — koodivimpel ühe kera peal;
 - c) " 1 tunni " — koodivimpel kahe kera peal;
- jne.

Kõik edasilükkamised käivad võistluskavas toodud stardiaja kohta.

Joon. 1. Stardiliini ligikaudne asetus: a) signaalmast; b) stardimast.

Igale signaali heiskamisele või langetamisele peab kaasnema helisignaali.

Kui edasilükkamine puudutab ainult üht klassi, heisatakse koodivimpli peale vastav klassilipp.

Sõitude katkestamise signaaliks on rahvusvahelise signaalkoodi tähelipp „N“, mis heisatakse signaalmasti raa paremasse nokka.

Lipu „N“ tõstmine klassilipu peal tähendab võistluste katkestamist ainult vastava klassi jahtidele.

4. Loeteldud signaalide asemel on kohtunikekogul õigus seada sisse teistsugune süsteem võistluste katkestamise või edasilükkamise teatamiseks võistlejaile. Sel juhul peab see süsteem olema avaldatud võistluskavas.

5. Rahvusvahelise signaalkoodi tähelipu „S“ tõstmine signaalmasti raa paremasse nokka tähendab distantsi lühendamist kõigile klassidele. Lipu „S“ tõstmine klassilipu peal tähendab distantsi lühendamist ainult vastava klassi jahtidele.

Tiheda udu või pimeduse korraaks tuleb ette näha helisignaale distantsi lühendamiseks (soovitav on anda perioodiliselt kaks pauku). Need signaalid peavad olema avaldatud võistluskavas.

6. Distantsi läbimise kord kõigile klassidele määratakse signaalraa vasakusse nokka tõstetava punase või sinise lipuga.

Distantsi läbimiseks kellaosuti suunas (möödapäeva) heisatakse punane lipp, kellaosutile vastupidises suunas (vastupäeva) sinine lipp. On see signaal heisatud ühe valli küljes klassilipuga, tähendab see distantsi läbimise korda ainult sellele klassile.

7. Võistluste (võistluspäeva) lõpetamisest signaliseeritakse kohtunikelipu langetamisega sellele kaasneva helisignaali, kui kõik jahid läbisid finišiliini või kui võib kindlaks teha, et edaspidine distantsi läbimine ei avalda mõju vastavate võistluste tulemusele (kohtunikekogu määramisel).

§ 27. Start, stardiliin, stardisignaalid.

1. Iga võistlussõidu eel tuleb tuule kiirus anemomeetriga kindlaks määrata.

Järgnevalt mõõdetakse tuule kiirust võistluste käigus mitu korda, et oleks võimalik täpselt määrata tuule keskmine kiirus kogu võistluste ajal.

2. Stardiliin peab võimalust mööda olema asetatud perpendikulaarselt võistlussõidu esimese kursiga ning tähistatud, kui see vähegi on võimalik, liikumatute liit-sihitähistega, nagu on toodud näitena joonisel 1. Liit-sihitähised peavad olema kogu stardiliinile hästi nähtavad.

Stardiliini piirdetähised on vajalikud nende vahel oleva laiuse piiramiseks. Piirdetähised peavad olema kinnitatud nii, et oleks takistatud nende nihkumine üle liitsihi distantsile.

Kui starditähised on samal ajal liitsihitähiseiks, peab see olema avaldatud võistluskavas.

3. Kõigil võistlustel kasutatakse lendstarti, mille juures kõik startivad jahid loetakse võistlussõitu alustanud stardi avamise (stardisignaali) momendist. Kronomeetriilist starti, starti ankrult jne. kasutatakse ainult siis, kui lendstart pole mingisugusel põhjusel võimalik. Selliste startimisviiside rakendamine peab tingimata olema avaldatud võistlusjuhendis ja -kavas.

4. Hiljem kui 30 minutit pärast stardisignaali startinud jahi juht diskvalifitseeritakse. Kohtunikekogul on õigus piirata stardi sulgemise aega, kuid see ei tohi olla alla 10 minuti.

5. Ettevalmistus- ja stardisignaali vaheajal võivad stardiliini juures olla ainult selle klassi jahid, milledele anti ettevalmistussignaali.

6. Nähtavaks signaaliks (ettevalmistus ja start) on mööda stardimasti libisev punane kera (läbimõõduga 1 m).

Stardimastil peab olema 3 musta ja 2 valget vahelduvat põikvõõti, igaühe laius 1 m.

Enne ettevalmistussignaali andmist peab kera olema tõstetud kõige ülemisele (mustale) vöödile. Ettevalmistussignaali antakse täpselt 5 minutit enne stardi avamist. Ettevalmistussignaali puhul langeb kera ülemiselt mustalt vöödilt alumisele mustale vöödile; samaaegselt antakse helisignaali — pauk või kestev heli kellaga.

Esimese minuti möödumisel tõuseb kera teisele (valgele), teise minuti möödumisel kolmandale vöödile jne.

Neljanda minuti möödumisel tõuseb kera kõige ülemisele vöödile ja viienda minuti möödumisel, s. o. stardi avamise momendil, langeb ülemiselt mustalt vöödilt. Samaaegselt antakse teine helisignaali — pauk või kestev heli kellaga.

Kui kohtunikekogu annab helisignaali kellaga, antakse ettevalmistus- ja stardisignaali vaheajal signaali (kellalöögid) iga minuti möödumisel. Löövide arv peab vastama stardi avamiseni jäänud minutite arvule.

Kui helisignaali ei lange ühte nähtava signaaliga, määratakse aega nähtava signaali järgi. Kui helisignaali antakse lasuga, peab lasust tekkiv suits olema selgesti nähtav ka stardiliini kaugemast otsast.

§ 28. Tagasikutsumine starti.

1. Kui stardisignaali andmise momendil jahti kere või taglase mingisugune osa asetseb stardiliini liitsihil või selle taga distantsi poolel, peab selle jahti tagasikutsumiseks kohtunikelaeval (-tornis) panema välja tema tagasikutsenumbri ja andma helisignaali võistlejate tähelepanu äratamiseks.

Tagasikutsumatav jaht peab pöörama tagasi ja läbima stardiliini uuesti. Number jääb väljapanduks seni, kuni jaht pole pööranud tagasi stardiliini õigele poolele või seni, kuni möödub küllaldaselt aega ja võib arvata, et jahil märgati tagasikutsenumbrit.

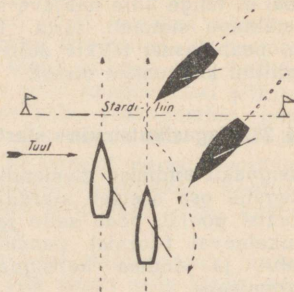
2. Igale võistlusteks registreeritud jahile peab kohtunikekogu andma tagasikutsenumbri, mis on näidatud võistluskavas.

Tagasikutsenumber peab olema tehtud valge värviga mustale, mustaga valgele või mustaga kollasele alusele numbriga kõrgusega vähemalt 75 sm.

§ 29. Starti tagasipööravad jahid.

Starti tagasikutsumatud ning tagasipöörav või pärast stardisignaali stardiliinile valedelt poolelt suunduv jaht peab andma teed kõigile võistlussõidust osavõtvaile jahitidele (joon. 2), kuni ta pole asunud kursile, et läbida stardiliin õiges suunas.

Teistel jahtidel on õigus arvata, et jaht pöörab tagasi või läheb starti valedelt poolelt ainult siis, kui selle manöövrid on ilmselt vastuolus kavatsusega läbida stardiliin õigelt poolelt.

Joon. 2. Mustad jahid annavad kõigile teed.

§ 30. Definitioonid.

1. Teeandmise määrused on määratud kokkupõrgete vältimiseks ja selleks, et jaht, mis peab andma teed, saaks seda teha.

2. Enne stardisignaali jahtide manööverdamine pole piiratud; jahid võivad teeandmise määruste (§§ 30, 31 ja 32) täitmise korral muuta oma kurssi ükskõik millisel mõistlikul viisil. Mõistlikuks ei saa pidada niivõrd ootamatut luhvamist, millele pealtuule olev jaht ei saa vastata sama manöövriga, et vältida kokkupõrget.

Pärast stardisignaali peavad jahid valima kursi, mille juures on ilmselt näha nende kavatsus läbida stardiliin.

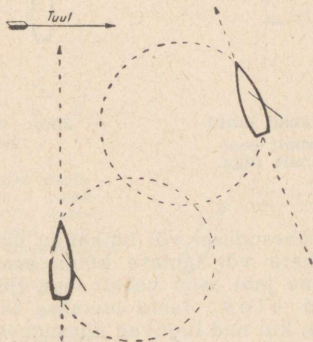
3. Jahijuhte võib diskvalifitseerida teeandmise määruste rikkumise eest, olenemata sellest, kas kokkupõrge toimus või mitte.

4. Kokkupõrkeohu piirkond. Jahid tuleb lugeda kokkupõrkeohu piirkonnas olevaiks igal juhul, kui nad lähenevad üksteisele niivõrd, et kas või üks kahest jahist ei saa olla veendunud ohutus sõidus või manööverdames, võtmata arvesse teise jahi lähedust. Näiteks võib jahid lugeda kokkupõrkeohu piirkonnas

asuvaiks, kui üks või mõlemad nendest ei saa poordi pandud rooliga teha täistsirkulatsiooni ilma teineteisega kokku põrkamata (joon. 3).

Kui tekib mingisugune kahtlus, tuleb arvata, et kokkupõrkeoht on olemas.

5. Tiht- ja täistuulekurss. Jaht loetakse

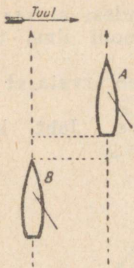
Joon. 3. Tsirkulatsiooniringid lõikuvad, jahid asuvad kokkupõrkeohu piirkonnas.

tihttuules sõitvaks, kui ta liigub tuulde nii teravalt kui võimalik, et saavutada kõrgust endale suurima kasuga.

Jaht, mis ei sõida tihttuules ülalnimetatud viisil ega seisa vastutuult, loetakse täistuules sõitvaks jahiks.

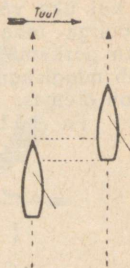
6. Luhvama ja vallama. Jaht luhvab, kui ta muudab oma kurssi nii, et liikuda teravamalt tuulde. Jaht vallab, kui ta muudab oma kurssi nii, et liikuda täiema tuulega.

7. Vabalt ees ja vabalt taga. Jaht on teisest vabalt ees, kui tema kere või taglase kõik osad on ees-

Joon. 4. Vabad jahid.

A — vabalt ees;
B — vabalt taga.

Joon. 5. Seotud jahid.

pool temaga ühesugusel või ligikaudu ühesugusel kursil sõitva jaht kere või taglase kõige eesmisema punkti traversit. Teine jaht asub vabalt taga (joon. 4).

8. Seotud olek. Jahid loetakse teineteise suhtes seotud olekus, kui nad liiguvad ühesugusel või ligikaudu ühesugusel kursil ning kumbki neist pole vabalt ees ega vabalt taga (joon. 5).

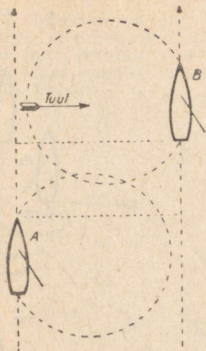
9. Mõõdumine. Kui kaks jahti sõidavad ühesugusel või ligikaudu ühesugusel kursil, siis jaht, mis asub vabalt taga, tuleb lugeda mõõdaminevaks (mööduvaks) jahiks sellest momendist alates, kui jahid tulevad kokkupõrkeohu piirkonda (joon. 6 ja joon. 7). Teine jaht loetakse sel juhul mõõdamindavaks.

Jaht loetakse mõõdaminevaks seni, kuni:

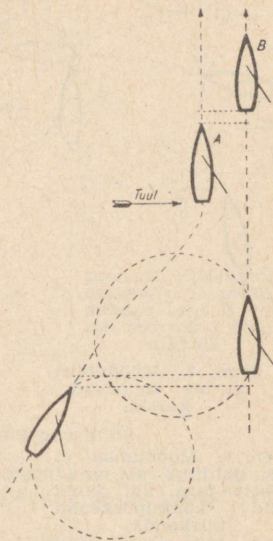
a) ta saab vabaks ees ning teda vaadeldakse kui mõõdamindavat;

b) ta saab vabaks kõrval, väljudes sel viisil kokkupõrkeohu piirkonnast;

c) ta jääb niivõrd maha, et väljub kokkupõrkeohu piirkonnast;

Joon. 6. Algas möödumine. Jahid tulid kokkupõrkeohu piirkonda, kursid on ligikaudu ühesugused. A — mööduv; B — möödamindav.

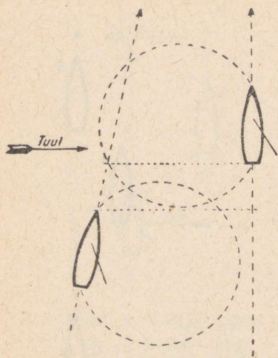

Joon. 7. A — mööduv; B — möödamindav.

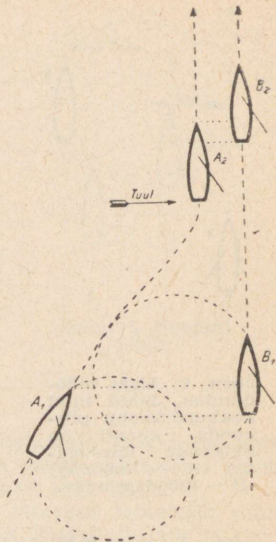
d) üks või mõlemad jahid vändavad.

Kohustus tõestada, et jahid muutusid teineteise suhtes vabaks, lasub jahil, mis viimasena oli mööduv. Möödumisküsimust ei saa kerkida, kui jahid ei sõida ühesugusel või ligikaudu ühesugusel kursil (joon. 8 ja 9). Luhvamist § 30 B mõttes ei saa rakendada kursside erinevuse tõttu.

10. Õigeks kursiks möödumise korral loetakse kursus, mille juures jaht ei valla tihtuulest, kui ta loovib järgmisele tähisele, või ei valla täistuules sõites, minnes järgmisele tähisele.

Joon. 8. Möödumist ei ole; liginevad kursid.

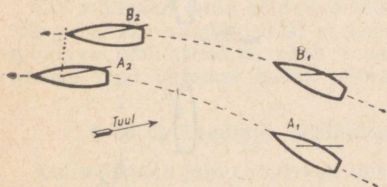
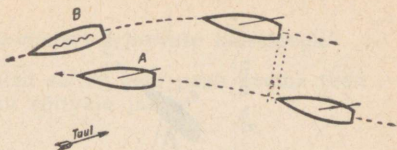
Joon. 9. Möödumist ei ole; jaht A ei olnud vabalt taga, kui jahid tulid kokkupõrkeohu piirkonda.

Kui võistlustingimused või muud põhjused (mitte aga soov takistada konkurenti möödumast alltuule) õigustavad täiemat kurssi, siis täiema kursi vältimatuse tõestamise kohustus lasub pealtuule jahil.

§ 30 A. Teeõigus möödumisel.

Mööduv jaht peab andma teed möödamindevale.

Joon. 10. Möödumine pealtuule; möödaminдав jaht B võib luhvata kuni vastutuult-kursini.

Joon. 11. Möödumine pealtuule; möödaminдав jaht B kaotab asendis 2 õiguse luhvata.

§ 30 B. Möödumine pealtuule.

Möödamindav jaht võib luhvata kas või kuni vastutuult-kursini, et segada endast pealtuule mööduvat jahti möödumast (joon. 10).

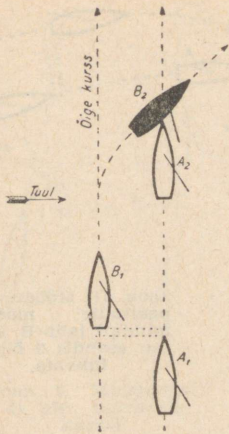
Möödamindav jaht võib aga luhvata ainult seni, kuni tema pukspriidi ots või võörtääv (kui jahil pole pukspriiti) on eespool mööduva jahi grootvante (joon. 11).

Pärast seda on möödaminдавaval jahil õigus oma kurssi hoida, mitte aga enam luhvata.

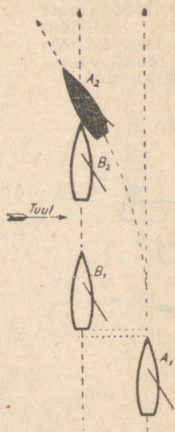
Kahtluse korral, kas alltuule oleval jahil on õigus luhvata, on ka pealtuule olev jaht kohustatud luhvama, ja kui ta peab seda vajalikuks, võib ta protestida.

§ 30 C. Möödumine alltuule.

Jaht ei tohi vallata oma õigest kursist selleks, et segada endast alltuule mööduvat jahti möödumast (joon. 12). Alltuule mööduv jaht ei tohi niikaua, kuni

Joon. 12. Möödumine alltuule. Möödaminдав jaht ei tohi valalata oma õigest kursist.

Joon. 13. Möödumine alltuule. Möödುವ jaht A ei oma õigust luhvata, kuni ta pole saanud vabaks ees.

teda loetakse mööduvaks jahiks, luhvata niivõrd, et pörkab kokku pealttuule oleva jahiga või sunnib seda kokkupõrke vältimiseks oma kurssi muutma (joon. 13). Alltuule olevaks loetakse see pool, kus eessõitev jaht kandis oma grootpoomi sel momendil, kus ta lakkas olemast vabalt ees.

§ 30 D. Teeõigus erinevate kursside puhul.

Täistuules sõitev jaht peab andma teed tihttuules sõitvale jahile.

§ 30 E. Teeõigus loovimisel erinevate halssidega.

Tihttuules vasakul halsil sõitev jaht peab andma teed tihttuules paremal halsil sõitvale jahile.

§ 30 F. Teeõigus täistuules erinevate halssidega.

Kui mõlemad jahid sõidavad täistuules erinevate halssidega ja kui kumbki neist ei saa pretendeerida möödamindeva jahi asendile, peab vasakul halsil sõitev jaht andma teed paremal halsil sõitvale jahile.

§ 30 G. Teeõigus täistuules ühise halsiga.

Kui mõlemad jahid sõidavad täistuules ühise halsiga ja kui kumbki neist ei saa pretendeerida möödamindeva jahi asendile, peab pealtuule sõitev jaht andma teed alltuule sõitvale jahile.

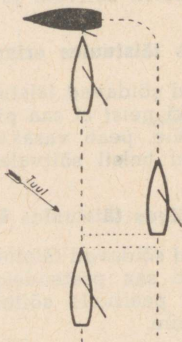
§ 30 H. Teeõigus loovimisel ühise halsiga.

Kui kaks jahti sõidavad tihttuules ühise halsiga ja nad lähenevad teineteisele seepärast, et alltuule olev sõidab teravamalt tuulde, kusjuures kumbki neist pole möödamindev, siis pealtuule olev jaht peab andma teed alltuule olevale jahile.

§ 30 I. Pööre kursil.

Jaht ei tohi muuta halssi selliselt, et see kutsuks välja kokkupõrkevõimaluse teise jahiga. Halsi muutmine on lubatud ainult siis, kui jaht oma uuel halsil suudab saavutada küllaldaselt kiirust enne, kui võiks tekkida kokkupõrge (joon. 14). Jahijuht, kes muudab halssi niivõrd lähedal teise jahi ees, ja, suutmata arendada küllaldaselt käiku, sunnib teist kokkupõrke vältimiseks muutma kurssi, diskvalifitseeritakse.

Jaht ei tohi muuta halssi ka selliselt, et võiks tekkida kokkupõrkevõimalus teise jahiga, kui teine oma asendi tõttu ei saa anda teed.

Joon. 14. Pööre teise jahi lähedal ilma küllaldase käiguta.

§ 30 K. Teeõigust omava jahi manöövrid.

Kui vastavalt ükskõik missuguseile ülaltoodud määrustele üks jaht peab andma teisele, ei tohi teeõigust omav jaht muuta oma kurssi selliselt, et see segaks teendamist (välja arvatud möödumine pealtuule § 30 B. järgi).

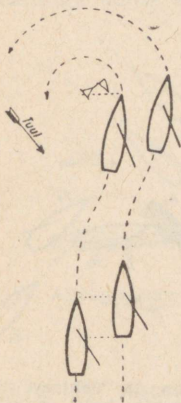
Ehkki teeõigust omav jaht pole kohustatud hoidma kurssi, ei tohi ta muuta seda selliselt, et see viiks segadusse või takistaks teist jahti teed andmast.

§ 31. Teeandmine pöördetähiste ja takistuste juures.

1. Kui kaks teineteise suhtes seotud jahti mööduvad takistusest kursil või pöördetähisest selle õigelt poolelt

halssi muutmata, peab väline jaht andma teed jahile, mis on tähisele või takistusele otsasõitmise ohus tingimusel, et jahid olid tähiseni jõudmise momendil seotud (joon. 15).

Tähiseni jõudmiseks loetakse moment, kui vöörtäavi

Joon. 15. Jahid on seotud, väline annab sisemisele teed.

Joon. 16. Jaht jõudis tähiseni.

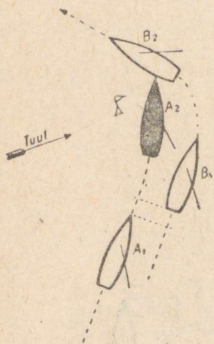
või pükspriidi otsa travers jõuab pöördetähise mingi osani tähise õigel poolel (joon. 16).

2. Mööduv jaht, olles vabalt taga, ei tohi püüda saada seotuks, et sel viisil kiiluda eessõitva jahi ja tähise või takistuse vahele pärast seda, kui eessõitev jaht jõudis tähiseni (takistuseni) või muutis kurssi sellest möödumiseks (joon. 17).

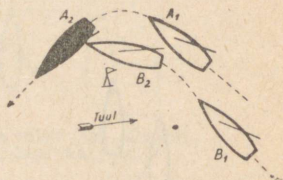
Igasugune liikuv jaht, seejuures ka võistlev jaht, kel-

lele peab andma teed, loetakse takistuseks nii käesoleva kui ka järgmise paragrahvi mõttes.

3. Käesolev paragrahv eeldab § 30 mitterakendamist ainult siis, kui jahid muutusid seotuks õigel ajal. Kõigil muil juhtudel jääb § 30 jõusse.

Joon. 17. Tähiseni jõudmisel jahid polnud seotud. Jaht A ei tohi kiiluda vahele.

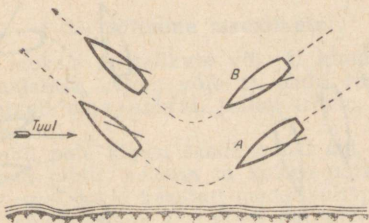
Joon. 18. Tähisest möödumise halsi muutmisega. Jaht A ei tohi muuta halssi, ilma küllaldase käiguta.

Näiteks eessõitev jaht võib tähisest või takistusest möödumisel muuta halssi alles siis, kui ta saavutab küllaldaselt käiku, nagu seda nõutakse teendamisel vabas vees, kus pole mingeid tähiseid või takistusi (joon. 18).

4. Käesoleva paragrahvi alusel esitatavate protestide puhul kohustus tõestada, et jahid olid seotud õigel ajal, lasub jahil, mis oli tähiseni jõudmisel tagapool.

§ 32. Tihttuules takistusele või pöördetähisele lähenevate jahtide manöövrid.

1. Kui kaks tihttuules samal halsil sõitvat jahti läheneb kaldale või takistusele, millest alltuule sõitev jaht ei saa mööduda vändamata, ja kui ta ei saa vännata ilma pealtuule jahile otsa sõitmata, peab viimane all-

Joon. 19. Alltuule olev jaht A saab hüüde järgi ruumi pöördeks.

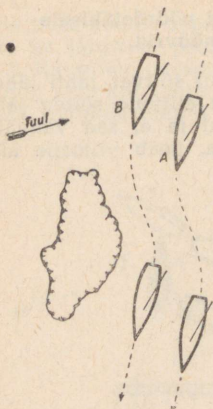
tuule oleva jahi vastutava isiku hüüde peale pöördeks kohe ruumi andma.

Hüüdega pöördeks ruumi nõudnud alltuule olev jaht peab vastuse saamisel kohe pöörama (joon. 19).

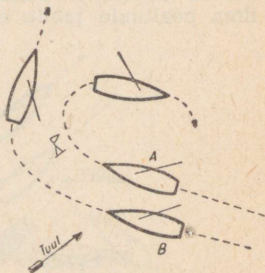
2. Kui alltuule sõitev jaht otsustab takistusest vabanemiseks vallata, peab ta võimaldama samaks manöövririksi ruumi ka pealtuule sõitvale jahile, kui viimane seda nõuab (joon. 20).

3. Kui takistuseks on pöördetähis, pole alltuule sõitval jahil õigust nõuda ruumi vändamiseks, kui pealtuule sõitev jaht võib mööduda tähisest halssi muutmata (joon. 21).

4. Hüüe võib osutada vajalikuks ka teistel juhtudel (vastavalt § 18 p. 1-le) enne, kui toimub teisele jahile ettenägematu kursi muutmise.

Joon. 20. Alltuule olev jaht A peab takistuse juures pealtuule olevale jahile ruumi andma.

Joon. 21. Alltuule olev jaht A ei tule tähisele välja ühe halsiga ega saa seepärast nõuda ruumi pöördeks.

§ 33. Otsasõitmine tähisele või sellest vale möödumine.

1. Jaht peab distantsi läbima õigesti, mööduma igast tähisest (õiges järjekorras ning õigelt poolelt vastavalt programmele ja distantsi plaanile).

2. Jaht, mis möödumisel puudutab tähist või kokkupõrke vältimiseks sunnib tähist muutma oma asendit, diskvalifitseeritakse, kui tema protesti järgi ei saa teha kindlaks, et jaht oli selleks omakorda sunnitud teise jahi poolt.

Tähisele otsasõitnud jaht peab viivitamata kas võistluse katkestama või tõstma protestilipu.

3. Oistel võistlussõitudel või udus pole arvutus ja kaardilekanne üksinda tõestuseks pöördetähisest möödumiseks.

§ 34. Võistlevate jahtide kokkupõrge.

Ükskõik missuguste käesolevate määruste rikkumise tagajärjel teisega kokkupõrganud jaht või teiste jahtide kokkupõrkes süüdi olev jaht diskvalifitseeritakse. Kokkupõrkeks loetakse jahi kere, taglase või jahil olevate igasuguste esemete kokkupuutumine teise jahiga või pöördetähisega.

§ 35. Sõitmine madalikule.

Kui jaht jooksis madalikule või jäi kinni poi, laeva või muu takistuse külge, võib ta enda vabastamiseks kasutada ainult oma ankrut, jullat, trosse, pootshaake ja muid esemeid.

Sellisel jahil pole õigust saada muud abi, välja arvatud meeskond jahilt, kellega ta kokku põrkas.

Kogu varustus, mida kasutati madalikult pääsemiseks, tuleb enne võistlussõidu jätkamist pardale võtta.

§ 36. Ankrulejäämine.

Jaht võib võistluse ajal jääda ankrule, kuid ta ei tohi seda maha jätta, vaid peab võtma pardale.

Jaht ei tohi ettevalmistussignaalist alates kinnituda poi, sadama, muuli, vaia või muu eseme külge ega julgaga ankrut välja viia, välja arvatud § 35 nimetatud eesmärkidel.

§ 37. Vahendid jahi liikumiseks, keelatud viisil purjede kandmiseks ja sootide kasutamiseks.

1. Pukseerimine, sõudmine, lattide kasutamine, lükamine ja muud vahendid jahi liikumiseks, välja arvatud purjede kasutamine, on peale § 35 toodud juhtude keelatud.

2. Soodinurkade ja ees- või lisapurjede sootide välja viimiseks on keelatud kasutada igasuguseid ajutisi latte või vahepuuid.

3. Vöörstaagid ja staagid peavad olema kinnitatud ligikaudu jahi diameetraaltasapinnas.

4. Spinnakerpoomi võib seada ja kasutada ainult kannaga vastu masti grootpoomile vastupidisel küljel.

Loeteldud viisil võib spinnakerpoomile asetada ükskõik missuguse eespurje, mis harilikul viisil on kinnitatud tekile.

5. Spinnakri kasutamine ilma spinnakerpoomita on keelatud.

6. Kaht grootpurje pole lubatud tõsta korraga.

7. Grootpoomile pole lubatud kinnitada mingisuguseid ees- või lisapurjede soote.

8. Kõik loovimis- ja lisapurjed ja taglase detailid peavad kõigis oma osades vastama „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustele“.

9. Peale loeteldu peavad kõik kitsendused purjede kandmise kohta olema avaldatud võistluskavas.

§ 38. Sügavuse mõõtmine.

Sügavuse mõõtmiseks on lubatud kasutada ainult loodi.

§ 39. Inimene üle parda.

1. Jaht peab osutama võimalikku abi igale vetel ohusolevale jahile või inimesele.

Kui kohtunikekogu arvates jaht, mis polnud vastutav õnnetusjuhu eest, halvendas abi osutamisega oma välja-vaateid võistlussõidu võitmiseks, võib peakohtunik määrata kordamissõidu selle jahi (nende jahtide) ja sõidu võitnud jahtide vahel.

Kui kordamissõit pole võimalik, loetakse võistlussõit mittetoimunuks.

2. Jaht, mis võis osutada abi ja seda ei teinud, disqualifitseeritakse.

3. Jaht, millelt inimene kukkus üle parda, peab ta enne võistluse jätkamist võtma pardale või katkestama võistluse.

§ 40. Võistlussõidu lõpetamine.

1. Võistlussõidu lõpetamise moment (finiš) fikseeritakse niipea, kui jahi kere või taglase ükskõik milline osa on jõudnud õigelt poolelt finišiliinile.

Jaht allub võistlusmäärustele seni, kuni finišiliinil on tema kere või taglase ükskõik milline osa.

Finišiliini läbimine kogu kerega pole kohustuslik ja jaht võib liikuda tagasi, kui võistluskavas pole selle kohta kitsendusi.

Sõidu lõpetanud jaht ei tohi mingil juhul segada teisi finišeerivaid jahte.

2. Jaht, soovides esitada protesti, peab finišiliini läbimisel näitama protestilippu.

3. Finišiliini korduv läbimine võib kohtunikekogu poolt olla keelatud, kuid sel juhul peab see keeld olema avaldatud võistluskavas.

VI. MÄÄRUSTE RIKKUMINE, PROTESTID JA APELLATSIOONID.

§ 41. Karistused määruste rikkumise eest.

Määrustele mittealluv või vastavalt võistluste kõigisse osavõtjaisse puutuvaid määrusi rikkunud jahijuht diskvalifitseeritakse, s. t. ta jäetakse ilma sellest kohast ja auhinnast, mille ta oleks võinud saada.

Määruste rikkumise tõttu tekkinud kahjude hüvitamise otsustab huvitatud poole ettekande põhjal vastav avariikomisjon.

Kohtunikekogu seda küsimust ei lahenda.

§ 42. Protestid.

1. Iga võistlustest osavõtja võib esitada protesti ükskõik millise võistleja vastu.

2. Protest esitatakse kirjalikult, näidates täpselt ära, missuguseid määrusi või määrust on protestija arvates rikutud. Sellele lisatakse juurde selgitavad joonised, mis täpselt näitaksid jahi asendi ja kursid enne määruste rikkumist, rikkumise momendil ja pärast seda.

Protestile peab kirjutama alla jahi vastutav juht ja protesti peab esitama kohtunikekogule hiljemalt võistluskavas ettenähtud ajaks.

Kirjalikult esitatud protesti ei saa võtta tagasi ja kohtunikekogu peab selle kohta tegema otsuse.

3. Protesti esitada sooviv jaht peab tõstma või näitama hästinähtaval kohal erilippu; kohtunikekogust möödumisel peab ta seda näitama esimesel võimalusel.

Selle määruse mittetäitmisel kaotab jaht õiguse protesti esitamiseks.

4. Protest selle kohta, et jaht on valesti arvatud vastavasse klassi või et jahi mõõdukirjad pole õiged, esitatakse kohtunikekogule, kes, kui ta peab vajalikuks, saadab jahi mõõtmiseks vastavasse mõõtmiskomisjoni, kelle otsus on lõplik.

5. Peale p. 3 nõutud lipu tõstmise on protestilipu heiskamine kohustuslik finišiliini läbimisel. Väikestel jahtidel ja svertpaatidel piisab protestilipu näitamisest.

6. Kui protesti esitada sooviv jaht ei läbi finišiliini või jääb distantsile (avarii jne.), võib ta jätta protestilipu heiskamata ainult sel juhul, kui see on vastavas olukorras absoluutselt võimatu.

7. Protestiv jaht peab võtma tarvitusele kõik abinõud, et informeerida jahti, mille kohta ta kavatses esitada protesti.

8. Iga üksik protest võib olla esitatud ainult ühe jahi vastu. Kui osavõtja soovib protestida mitme jahi vastu, esitab ta nii mitu protesti, kui mitme jahi vastu ta protestib.

Protesti vorm — lisa nr. 10.

§ 43. Diskvalifitseerimine ilma protestita.

Kui kohtunikekogu tegi oma vaatluste alusel kindlaks, et osavõtjaist keegi rikkus võistlusmäärusi, on tal õigus tegutseda vastavalt § 44, nagu oleks protest esitatud.

§ 44. Protestide lahendamine.

Enne otsuse tegemist peab kohtunikekogu informeerima poolt, kelle vastu protest on esitatud, kuulama ära tema seletuse, vajaduse korral kutsuma välja tunnistajad ja selgitama välja kõik, mida ta peab vajalikuks.

Kohtunikekogu otsus ja selle alused tuleb teatada asjasthuvitatud pooltele ja kanda protokollis.

2. Proteste, mis on puudulikult koostatud, milledele pole lisatud selgitavaid jooniseid või millel pole viidet vastavale määruste paragrahvile, kohtunikekogu läbi ei vaata ja lükkab tagasi.

§ 45. Apellatsioonid.

1. Protesti, mille kohta tehti otsus, võib uueks läbi vaatamiseks saata kõrgemalseisvale kohtunikekogule järgmisel kahel juhul:

- a) kui kohtunikekogu kooskõlas oma otsusega peab seda otstarbekohaseks;
- b) kui asjasthuvitatud pool arvab, et kohtunikekogu tõlgitses määrusi ebaõigesti.

2. Üleliidulise kohtunikekogu otsus või peakohtuniku otsus, mis on kinnitatud Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee poolt, on lõplik ega kuulu apelleerimisele.

§ 46. Lisad appellatsioonile.

Kõrgemalseisvale kohtunikekogule saadetavale appellatsioonile lisatakse juurde järgmised dokumendid:

a) ära kiri protestist ja kõigest kirjalikult esitatud seletustest;

b) plaan, millel on näidatud distants, tuule suund ja tugevus, andmed hoovuse kohta, jahtide asendid ja kursid enne määruste rikkumise momenti, määruste rikkumise momendil ja pärast seda;

c) ärakiri võistluste kavast ja võistlejaile väljaantud juhendeist distantsi läbimise kohta;

d) kohtunikekogu arvamus antud küsimuses ja vastuvõetud otsus.

Need dokumendid peavad olema saadud võistluste kohtunikekogust enne aruande esitamist võistlusi korraldanud organisatsioonile.

§ 47. Kulud, seoses protestidega mõõtmise kohta.

Kulud, mis on seotud protestiga mõõtmise või klassifikatsiooni kohta, kannab protesti läbivaatamise põhjal kaotajaks osutunud pool.

§ 48. Diskvalifitseerimine määruste jämeda rikkumise eest.

Kui osavõtja on jämedalt või sihilikult rikkunud võistlusmäärusi, võib tema kui roolimehe diskvalifitseerida võistlustest osavõtu õiguseta kohtunikekogu poolt määratud ajaks.

Selle otsuse peab kinnitama kõrgemalseisev kohtunikekogu ja sellest tuleb teatada kõigile purjespordivõistlusi korraldavaile organisatsioonidele.

I. JÄÄPURJESPORDIVÕISTLUSTE LIIGID, ISELOOM JA LÄBIVIIMISE TINGIMUSED.

§ 49. Võistluste liigid.

1. Jääpurjespordivõistlused võivad olla klassivõistlused, võistlused monotüüpidel ja võistlused kiirusrekordi püstitamiseks.

Erandina võib korraldada sama klassi jääpurjekail ümberistumisvõistlusi, kuid võimaluse korral tuleb ümberistumisvõistlused asendada võistlustega monotüüpidel.

Sõite kiirusrekordite püstitamiseks reguleeritakse käesolevate määruste §§ 62—66.

2. Sõitude arv võistlusel peab olema kuni 8 osavõtja puhul vähemalt 3 ja suurema arvu osavõtjate puhul (sissekirjutuse järgi) vähemalt 5.

3. Eri klassidesse kuuluvate jääpurjekate starti pole lubatud ühendada.

4. Ümberistumisvõistlusi reguleeritakse samade määrustega, mis on ette nähtud ümberistumisel purjespordivõistlustel.

§ 50. Jääpurjespordivõistluste iseloom.

Oma iseloomu järgi jagunevad jääpurjespordivõistlused vastavalt käesolevate määruste § 2-le.

§ 51. Võistluste distantsid.

1. Jääpurjespordivõistlusi peetakse jõe, järve, veehoidla jne. jääl.

Distantsi ei panda välja seal, kus on lumeteid, sisseõidetud reeteid, suuri jääauke, laiu jääpragusid ja muid takistusi, mis võiksid ohustada jääpurjekate liikumist. Väikesed jääaugud, kalapüügiaugud jne. peavad olema igast küljest hästi tähistatud selgestinähtavate tähistega (oksad, noored puud, suured lipud jne.).

2. Jääpurjespordivõistlusi võib pidada mööda kolmnurka kulgeval distantsil või kahe tähise vahelisel sirgel.

Tähisevaheline kaugus peab olema vähemalt 1 km.

Distantsi üldpikkus peab olema vähemalt 3 km. Kahe tähise vaheline distants peab olema asetatud tuule suunas.

3. Stardiliin tähistatakse kahe tähisega. Kaugus nende vahel peab olema selline, et starti paigutatud kahe kõrvuti asuva jääpurjeka jalaste vahe ei oleks mitte alla 8 m.

Kui tingimused ei võimalda küllaldase laiusega stardiliini, võib jääpurjekad lasta välja 30—60-sekundiliste vahedega gruppina.

Stardiliin asetatakse perpendikulaarselt tuulega.

4. Pöördetähised võivad olla üksikud või paaris. Igal tähisel peab olema ülal 50—70 sm suurune kahekordne kilp või kera.

Tähise kõrgus jääpinnalt peab olema vähemalt 2 m. Tähistes asetatakse nii, et eelmisest tähisest möödudes järgmine tähis oleks hästi nähtav. Tähistes peavad olema värvitud eredat värvi, näiteks must kollasega, punane kollasega jne.

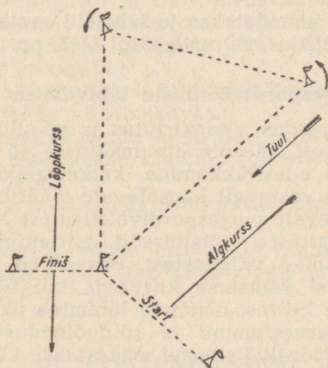
Paaristähised peavad olema ühendatud teineteisega peene liiniga. Tähistes peavad olema jääle kinnitatud nii, et nende paigaltnihkumine oleks võimatu.

5. Finišiliin piiratakse kahe tähisega, milledest üks võib olla starditähis ja asetatakse perpendikulaarselt võistlussõidu viimase kursiga. Finišiliini laius ei tohi olla alla 50 m.

6. Distanti kiirusrekordi püstitamiseks tuleb mõõta täpsusega kuni 0,5 m ükskõik millisel viisil, mis tagaks vastava täpsuse.

Distanti mõõtmise kohta peab olema koostatud akt ja kaart (plaan) maastaabis mitte vähem kui 1 : 10 000.

7. Distant 500 m sõiduks lendstardiga peab vastama järgmistele nõuetele:

Joon. 22. Distanti asetus 5 km sõiduks paigaltstardiga.

a) enne alg- ja lõppliitsihitähiseid peab olema tagatud ruum hoovõtmiseks ja pööramiseks pikuti 300 m ja laiuti 200 m;

b) distantsi mõlemas otsas peavad olema liitsihid, mis lubavad täpselt fikseerida, millal jääpurjekas puudutab liitsihti;

c) distantsi asetus tuule suhtes peab tagama jääpurjeka suurima kiiruse (võistleja juhendite kohaselt);

d) riba laius jääpurjeka liikumiseks peab olema vähemalt 200 m kogu distantsi pikkusel.

8. Distantis 5 km sõiduks paigaltstardiga peab vastama järgmistele nõuetele:

a) distantsi kuju — ligikaudu võrdkülgne kolmnurk, mille külgede pikkused ei tohi erineda rohkem kui 50 m võrra. Kolmnurga külgede summa peab võrduma $5000 \pm 2,5$ m;

b) stardi- ja finišiliinide ja pöördetähiste asetus on näidatud joon. 22.

9. Distanti lühendatakse ja tähiseid asetatakse ümber purjespordi võistlusmääruste järgi (§ 3, pp. 4, 7, 8 ja 9).

§ 52. Jääpurjespordivõistluste läbiviimise tingimused.

1. Osavõtuavaldus, sissekirjutus ja võistluskava koostatakse vastavalt käesolevate määruste §§ 4 ja 5.

2. Võistluste edasilükkamine, katkestamine ja kordamissõit toimub vastavalt käesolevate määruste §§ 6 ja 7 nõudeile. Erinevalt purjespordivõistlustest loetakse jääpurjespordivõistlustel võistlussõit mittetoimunuks, kui vähem kui pooled võistlustest osavõtavad jääpurjekad läbisid distantsi väiksema kiirusega kui 10 km tunnis.

3. Võistluste kestus, distantsi läbimine üksinda, võistlustulemuste arvestamine ja sõiduõienduste esitamise kord jääpurjespordivõistlustel määratakse kindlaks käesolevate määruste §§ 8, 9, 10 ja 11.

4. Võistlussõidust osavõtvaile jääpurjekaile määratakse minimaalseks kiiruseks 10 km tunnis. Väiksemat kiirust näidanud jääpurjekad loetakse võistlussõitu mittelõpetanuiks ja nad ei või seepärast saada mingisugust kohta või arvestuspunkte.

II. JÄÄPURJESPORDIVÕISTLUSTEST OSAVÕTJAD.

§ 53. Võistlustest osavõtjad.

1. Jääpurjespordivõistlustest lubatakse osa võtta roolimeestena mõlemast soost isikuid, kes omavad jääpurjekajuhi kutsetunnistust; meeskonnaliikmeina ja soodi-

meestena võivad olla sportlased, kuid mitte nooremad kui 16 aastat.

2. Jääpurjeka-meeskonna suurus ei tohi ületada igale klassile „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustes“ ettenähtud suurust. Meeskonna suuruse muutmine võistlussõidu ajal on keelatud. Meeskonna viibimine sõidu ajal väljaspool jääpurjeka kokpitti on keelatud.

Vastutust jääpurjeka ja selle meeskonna eest kannab roolimees vastavalt käesolevate määruste § 16.

3. Distanti rajoonis lubatakse jääl viibida ainult vastavast sõidust osavõtjail.

Pealtvaatajate ja sõidust mitteosavõtivate jääpurjekate kohad määratakse võistluskavas.

4. Muudatused ja muud kitsendused jääpurjeka-meeskonna kohta määratakse kindlaks käesolevate määruste § 15 pp. 2, 3 ja 4.

5. Roolimehe vastutavus määratakse käesolevate määruste § 16.

6. Võistlejate ja nende esindajate õigused ja kohustused määratakse kindlaks käesolevate määruste §§ 13 ja 17.

III. KOHTUNIKEKOGU.

§ 54. Kohtunikekogu.

1. Jääpurjespordivõistlusi juhivad kohtunikekogu, kelle koosseis on analoogiline purjespordivõistluste kohtunikekogu koosseisuga.

Kohtunike õigused ja kohustused on samad mis purjespordivõistlustel ja need määratakse kindlaks käesolevate määruste §§ 18, 19, 20 ja 21.

2. Jääpurjeka kiirusrekordi või rekordnormi kinnitamiseks peab kohtunikekogus ja distantis täpsust määravas komisjonis olema vähemalt üks üleliidulise või vabariikliku kategooriaga purjespordikohtunik.

3. Võistluste kohtunikekogu kiirusrekordi püstitamiseks peab koosnema minimaalselt peakohtunikust, kes on määratud vastava kehakultuuri- ja spordikomitee poolt, finišikohtunikust, kolmest kohtunikust-sekundometristist ja sekretärist. Arsti ja meditsiinilise personaali kohalviibimine on kohustuslik.

IV. VÕISTLUSSÕIDUMÄÄRUSED.

§ 55. Võistlustest osavõtvad jääpurjekad.

1. Võistlused võivad toimuda „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määruste“ nõudeid rahuldavail jääpurjekail. Jääpurjekad peavad omama vormikohast ning kehtivat mõõdukirja, mis peab olema esitatud kohtunikekogule sissekirjutuse lõpetamise momendiks.

2. Kõik võistlustest osavõtvad jääpurjekad peavad kandma purjemärke vastavalt klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustele. Klassilippude kandmine pole kohustuslik, kuid need määratakse kindlaks kohtunikekogu poolt igale klassile vastavalt käesolevate määruste § 23 p. 3.

3. Jääpurjekale võib laadida surnud ballasti ükskõik millisel hulgal, kui see pole keelatud võistluskavaga. Ballast peab olema asetatud pikitelje suhtes sümmeetriliselt ja hästi kere külge kinnitatud.

Sõidu ajal pole lubatud muuta ballasti asetust ja kaalu.

Võistlustel kiirusrekordi püstitamiseks 500 m distantsil lendstardiga lubatakse kasutada kohtkindlat ballasti jääpurjeka põikpuu pealtuule poolel.

4. Jääpurjespordivõistlustel rakendatakse tervikuna käesolevate määruste § 25.

§ 56. Signalisatsioon.

1. Kõik võistlussõitusesse puutuvad signaalid heisatakse kohtunikemasti. Võistluste algusest teatatakse koh-

tunikelipu tõstmisega masti topi. Kohtunikemajake peab olema mõõdetega vähemalt $1,5 \times 2$ m ja kahest küljest klaasitud. Mast peab ulatuma majakesest vähemalt 3 m kõrgemale.

2. Võistluskavas määratud ajal, 15 minutit enne iga klassi starti, tõstetakse starti kutsutavate jääpurjekate klassilipp ja antakse ajasignaal (pauk), mille järel kõik starti kutsutavad jääpurjekad peavad kogunema, et asuda stardikohtadele.

3. Üks minut enne starti antakse ettevalmistussignaal (sireeniga, udupasunaga jne.). Samal ajal jääpurjekate ees seisev stardikohtunik tõstab mitte väiksema kui 60×80 sm punase lipu. Minuti pärast antakse stardi pauk ja stardikohtunik langetab järsult lipu.

4. Distsantsi lühendamise signaali võib anda enne sõidu algust kui ka jääpurjekate viibimisel distantsil vastavalt § 26 p. 5.

5. Võistluste edasilükkamise ja katkestamise, samuti distantsi lühendamise ja võistluste lõpetamise signaalid antakse vastavalt käesolevate määruste § 26 pp. 2, 3, 4, 5, 6 ja 7.

§ 57. Uldjuhendid.

1. Võistluste käigus kaks või rohkem kordi teeandmise määruste rikkumise pärast diskvalifitseeritud osavõtjad tuleb edaspidistest võistlustest eemaldada.

2. Mõisted: kokkupõrkeohu piirkond, seotud olek; vabalt ees ja vabalt taga, luhvamine, vallamine ja möödumine jääpurjespordivõistlustel määratakse kindlaks käesolevate määruste § 30.

3. Kui kaks jääpurjekat satub kokkupõrkeohu piirkonda, siis üks neist peab andma teed teisele vastavalt alltoodud jääpurjekate teeandmise määrustele. Vahetu kokkupõrkeohu korral peavad mõlemad jääpurjekad võtma tarvitusele kõik abinõud kokkupõrkeohu vältimiseks. Kui kokkupõrge toimub siiski, diskvalifitseeritakse selle jääpurjeka meeskond, kes oli kohustatud teed

andma. Kohtunikekogu peab diskvalifitseerima ka teise, teeõigust omava jääpurjeka meeskonna, kui ta ei võtnud tarvitusele kõiki abinõusid kokkupõrke vältimiseks või ei olnud sunnitud selleks teiste jääpurjekate ebaõige tegevuse tõttu.

4. Jäässe kinnijäänud jääpurjekas ei tohi enda vabastamiseks kasutada kõrvalist abi. Kõik enda vabastamiseks kasutatud vahendid peab jääpurjekas enne võistluse jätkamist võtma pardale.

5. Jääpurjekas tohib liikuda ainult purjede või meeskonna kätejõu abil, kusjuures jalatseil on lubatud kasutada tõukeraudu. Peale p. 4 ettenähtud juhtu pole jääpurjeka liikumiseks lubatud kasutada teibaid, latte, uiske ja muid abinõusid.

6. Iga jääpurjekas peab osutama võimalikku abi jääl ohus olevale inimesele. Abi mitte osutanud jääpurjekas diskvalifitseeritakse. Kordamissõit otsustatakse vastavalt käesolevate määruste § 3 p. 9 ja § 7.

§ 58. Stardimäärused.

1. Kõigil jääpurjespordivõistlustel peale võistluste kiirusrekordi püstitamiseks 500 m distantsil lendstardiga antakse start paigalt.

Jääpurjekate stardikohad määratakse loosimisega ja need peavad muutuma igal sõidul, et tagada võrdsed stardivõimalused kõigile osavõtjaile kogu võistlustel.

2. Jääpurjekad asetatakse starti vastutuult oma kõige eesmisema osaga täpselt stardiliinile. Kui stardiliin ei võimalda jääpurjekate asetamist ühele joonele, võib rakendada starti gruppidega.

3. Pärast ajasignaali peab algama jääpurjekate asumine starti. Ettevalmistussignaali momendiks peab jääpurjekate igasugune liikumine lakkama ja see ei või uuesti alata enne stardisignaali.

4. Pärast ettevalmistussignaali on keelatud kasutada kõrvalist abi. Iga isiku, kes pärast ettevalmistussignaali

aitab kaasa jääpurjeka liikumisele, peab antud võistlusõidu ajaks võtma pardale.

5. Kohtunikekogu määrab halsi stardist väljumiseks.

§ 59. Jääpurjekate teeandmine ristuvail kurssidel.

1. Kui kaks jääpurjekat sõidab ristuvail kurssidel erinevate halssidega, peab vasakul halsil sõitev jääpurjekas andma teed paremal halsil sõitvale jääpurjekale, olenemata kursi teravusest.

2. Kui kaks jääpurjekat sõidab samal halsil ja nende kursid liginevad ja kui kumbki neist pole möödaminev, peab pealtuule olev jääpurjekas andma teed alltuule olevale jääpurjekale.

3. Jääpurjekal pole õigust muuta halssi, kui see võib kutsuda välja võimaliku kokkupõrke teise jääpurjekaga. Halsi muutmine on lubatud ainult sel juhul, kui jääpurjekas oma uuel halsil jõuab arendada täiskiirust enne võimalikku kokkupõrget.

Jääpurjekas, mis muudab halssi nii lähedal teisele, et sunnib teist kokkupõrke vältimiseks kurssi muutma, enne kui ta jõuab ise arendada täiskiirust, diskvalifitseeritakse.

4. Jääpurjekal pole õigust tekitada kokkupõrke võimalust teise jääpurjekaga, mis oma olukorra tõttu ei saa anda teed.

5. Teeõigust omaval jääpurjekal pole õigust muuta oma kurssi selliselt, et see segaks teisel jääpurjekal teed andmast.

6. Teeõiguse omamine ei õigusta kursi hoidmist kokkupõrkeohu puhul.

§ 60. Teeandmine möödumisel.

1. Mööduv jääpurjekas peab andma teed möödamin-davale jääpurjekale.

2. Pealtuule möödamin-daval jääpurjekal pole õigust luhvata sellest momendist alates, kus jääpurjekad muu-

tusid seotuks, ja ta on kohustatud hoidma oma kurssi, kuni mõlemad saavad teineteise suhtes vabaks.

3. Jääpurjekal pole õigust vallata oma õigest kursist, et segada möödaminavat jääpurjekat möödumast oma alltuule poolelt. Mööduval jääpurjekal pole õigust luhvamiseks, et sundida möödaminavat jääpurjekat muutma oma kurssi, seni kuni ta ei saa vabaks ees.

Alltuule pooleks loetakse möödaminava jääpurjeka see pool, kus ta kannab oma grootpoomi sel momendil, kui ta lakkab olemast vabalt ees.

§ 61. Teeandmine tähiste ja takistuste juures.

1. Pöördetähiste mõiste jääpurjespordivõistlustel on sama mis purjespordivõistlustel (§ 3 pp. 5, 6, 7 ja 8).

2. Takistuseks loetakse: inimesi jää, vaba vett, jääpragusid, -rahne, -auke jne., samuti iga liikuv jääpurjekas, millele antud jääpurjekas peab andma teed.

Pidades silmas takistuste määratlemise raskust peab kohtunikekogu igal võistlusel võimalust mööda määrama kindlaks ja tähistama jääle leiduvad takistused ja andma selle kohta võistlejatele vastavad juhendid.

3. Käesoleva paragrahvi määrused lülitavad välja § 59 ja 60. kasutamise ainult nende jääpurjekate kohta, mis sõidavad ühise või peaaegu ühise kursiga ja muutuvad seotuks enne tähisteni jõudmist.

4. Kui kaks seotud jääpurjekat mööduvad tähistest või takistusest nende õigelt poolt halssi muutmata, peab väline jääpurjekas andma teed sisemisele jääpurjekale, mis on tähistele või takistusele otsasõitmise ohus, olenevata sellest, kas sisemine on all- või pealtuule, kuid tingimusel, et jääpurjekad olid seotud tähisteni või takistuseni jõudmise momendil.

5. Mööduv jääpurjekas ei tohi muutuda tee saamise eesmärgil möödaminava jääpurjekaga seotuks tähiste juures, kui möödaminav juba jõudis tähistele või takistuseni ja pani rooli nendest möödumiseks.

6. Kui kaks jääpurjekat läheneb jääpurjekale või takistusele niivõrd, et alltuule olev peab jääpurjekale või takistusele otsasõitmise vältimiseks muutma halssi, ja kui halsi muutmine võib põhjustada kokkupõrkeohu pealtuule oleva jääpurjekaga, siis viimane on kohustatud alltuule oleva jääpurjeka hoiatuse järgi (hüüe või käetõstmine) kohe andma talle ruumi pöördeks.

Tema nõudmise täitmisel on teed nõudnud jääpurjekas kohustatud kohe muutma halssi.

Kui alltuule sõitev jääpurjekas otsustab takistusest vabanemiseks vallata, on ta kohustatud pealtuule sõitvale jääpurjekale viimase nõudmisel andma ruumi takistusest vabalt möödumiseks.

Kui takistuseks on pöördetähis, pole alltuule sõitval jääpurjekal õigust nõuda teed, kui pealtuule sõitev jääpurjekas võib mööduda tähisest halssi muutmata.

7. Tähist puudutanud või seda valele poolele jätnud jääpurjekas diskvalifitseeritakse.

V. JÄÄPURJEKATE KIIRUSREKORDITE REGISTREERIMISE MÄÄRUSED.

§ 62. Kiirusrekordite klassifikatsioon ja püstitamise tingimused.

1. Kõik võistlused kiirussõidus või kiirusrekordite püstitamiseks jääpurjekail tuleb NSV Liidu territooriumil korraldada vastavalt kehtivaile määrustele.

2. Kiirusrekordid registreeritakse eraldi jääpurjekate järgmistes klassides:

- a) jääpurjekas — monotüüp XV;
- b) 12 m² purjepinnaga vabaklassi jääpurjekas;
- c) 20 m² purjepinnaga vabaklassi jääpurjekas.

Jääpurjekate teistes klassides registreeritakse rekordid ainult NSV Liidu absoluutsete rekorditena tingimusel, et need jääpurjekad näitaksid suuremat kiirust kui ülalnimetatud klasside jääpurjekad.

3. Kiirusrekordeid registreeritakse eraldi ühel järgmistest distantsidest:

- a) 500 m lendstardiga mööda sirget;
- b) 5 km paigaltstardiga mööda kolmnurka.

4. Rekordeid võib registreerida ükskõik millistel ametlikel võistlustel, pidades täielikult kinni käesolevaist määrustest, samuti erivõistlustel kiirusele või kiirusrekordite püstitamiseks.

5. Selleks et saavutus registreeritaks rekordina, on vaja:

a) et võistluste ajaks oleks vastavalt jääpurjekate klassis registreeritud saavutus või rekord samal distantsil;

b) et eelmine saavutus või rekord oleks ületatud kiirusega vähemalt 1 km tunnis.

6. Esialgsete rekordnormidena ei registreerita saavutusi, kui kiirus on alla 80 km/t 500 m distantsil lendstardiga mööda sirget ja alla 50 km/t 5 km distantsil paigaltstardiga mööda kolmnurka.

§ 63. Rekordite registreerimine.

1. Püstitatud kiirusrekordi või rekordnormi registreerimiseks peab peakohtunik esitama vastavale kehakultuuri- ja spordikomiteele (linnakomiteele linnarekordi või rekordnormi puhul, Üleliidulisele Kehakultuuri- ja Spordikomiteele NSV Liidu rekordi või rekordnormi puhul) järgmised dokumendid:

- a) rekordi registreerimiseks akti (lisa 10);
- b) distantsi mõõtmise akti (lisa 11);
- c) sekundimõõtjate kontrollimise akti;
- d) rekordi püstitanud jääpurjeka kirjelduse, foto või joonised ja peamised andmed.

2. Linnarekordi või rekordnormi registreerimiseks koostatakse kõik dokumendid kahes eksemplaris, millest üks eksemplar saadetakse vastavale kehakultuuri- ja spordikomiteele, teine eksemplar aga säilitatakse linna purjespordikohtunike-kogu toimikus.

NSV Liidu rekordi registreerimiseks koostatakse dokumendid kolmes eksemplaris, millest üks eksemplar saadetakse NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asu- vate Üleliidulisele Kehakultuuri- ja Spordikomiteele, teine kohalikule kehakultuuri- ja spordikomiteele, kuna kolmas säilitatakse kohaliku purjespordikohtunike-kogu toimikus.

§ 64. Distanti läbimise ja ajamõõtmise kord 500 m distantil lendstardiga.

1. Distant 500 m lendstardiga läbitakse sirgel ühes- suunas.

Distantil võib korraga olla ainult üks jääpurjekas.

2. Distanti läbimise aega stardi ja finiši vahel mõõ- detakse vähemalt kolme sekundimõõtjaga.

Stardi- ja finišimomentideks loetakse jääpurjeka ees- mise osaga liitsihi puudutamist, stardis — hoovõtu riba poolt, finišis — distantsi poolt.

3. Sekundimõõtjad lastakse käima ja peatatakse dis- tanti mõlema otsa liitsihte jälgivate stardi- ja finiši- kohtunike lipusignaalide järgi. Keskmise aja arvutamise kord on näidatud § 65 p. 3.

4. Jääpurjeka kiirust arvutatakse järgmise valemi järgi:

$$V = \frac{1\ 800}{t} \text{ km/t,}$$

kus t on stardi ja finiši vaheline aeg sekundeis.

Kiirust arvutatakse täpsusega kuni ühe tuhandiku kilomeetrini tunnis.

§ 65. Distanti läbimise ja ajamõõtmise kord 5 km distantil paigaltstardiga.

1. Distant 5 km mööda kolmnurka paigaltstardiga läbitakse üks kord ükskõik kummas suunas.

Distantil võib korraga olla ainult üks jääpurjekas.

2. Stardiaega võetakse stardipaugu järgi. Jääpurjeka liikumist lubatakse alles pärast stardipauku. Kuni stardipauguni peab jääpurjekas seisma liikumatult, puudutades eesmise osaga stardi liitsihti. Stardis peab jääpurjekas seisma vastutuult, kuid algkurs peab viima piki distantsi seda külge, mille suund on kõige lähem tuule suunale.

Üks minut enne stardipauku antakse ettevalmistussignaali pauk.

Finišiks loetakse liitsihi puudutamise momenti jääpurjeka eesmise osaga.

3. Sekundometristid lasevad sekundimõõtjad käima stardipaugu järgi ja peatavad nad finiši liitsihti jälgiva finišikohtuniku või vanemajamõõtja lipusignaali alguse järgi.

Distantsi läbimise aeg (t) määratakse kolme sekundimõõtjaga. Kui kõik kolm sekundimõõtjat näitavad erinevat aega, võetakse keskmist aega näitava sekundimõõtja aeg. Kui kaks sekundimõõtjat näitavad sama aega, võetakse nende aeg.

Jääpurjeka kiirust arvutatakse § 64 p. 4 näidatud täpsusega järgmise valemi järgi:

$$V = \frac{18000}{t} \text{ km/t,}$$

kus t on distantsi läbimise aeg sekundeis.

§ 66. Katsete arv rekordi püstitamiseks.

Uhe päeva jooksul on samal jääpurjekal lubatud rekordi või rekordnormi püstitamiseks teha mitte üle viie sõidu.

JUHENDID KOHTUNIKETOÕ ORGANISEERIMISEKS

1. Kohustuste jaotamisel kohtunike vahel peab peakohtunik igale kohtunikule täpselt näitama ära tema tööloigu, üksikasjaliselt instrueerima kõiki kohtunikke, veenduma selles, kas kõik kohtunikud on oma kohustustest hästi aru saanud ja hoiatama neid ühe kohtuniku poolt teise kohtuniku kohustustesse vahelesegamise eest, et vältida segadust töös.

Erilist tähelepanu tuleb pöörata arbiitrite määramisele, (need tuleb valida kõige vilunumate ja autoriteetsemate kohtunike hulgast) ja stardikohtuniku valikule. Stardikohtunikku ei tohi signaalide jälgimise kõrval määrata jahtide liikumise vaatlejaks stardi ajal. See kisub teda kõrvalt tema otsesest kohustustest, mis võib põhjustada vigu stardisignaalide andmisel. Määruste täitmise vaatlemiseks tuleb määrata erikohtunik. Seda tööd võib edukalt teha üks arbiiter enne distantsile väljasõitu.

2. Kohtunike-arbiitrite vaatluse eesmärgiks distantsil on määruste rikkumises süüdlase väljaselgitamine ja faktilise materjali esitamine protestide lahendamiseks. Arbiitrid peavad võimaluse piirides nägema kõike, mis toimub distantsil, mitte segades võistlejaid.

On vaja meeles pidada, et kaks võistlejat, kellede vahel distantsil juhtub midagi, on väga tihti kindlalt veendunud, et mõlemal neist on õigus. Neil juhtudel on vaja kohtuniku vaatlust ja tema autoriteetset arvamust.

3. §§ 28—32 puudutavad kohtunike vaatlused võivad anda ebaõigeid järeldusi neil juhtudel, kui teeõigust

omav jaht andis teed teeõigust mitteomavale jahile taktikalistel kaalutlustel; määrused seda ei keela, kuid kõrvaltvaatajale näib see määruste rikkumisena. See pärast tuleb neid paragrahve puudutavat diskvalifitseerimist kohtunike vaatluse põhjal kasutada peamiselt neil juhtudel, kui võistleja avaldab protesti. Neil juhtudel peab kohtuniku vaatlus olema ühe süütuse ja teise süüdi oleku tõestuseks. Diskvalifitseerimist kohtunike vaatlemise põhjal ilma protestita tuleb kasutada siis, kui juhtunut vaadeldi täiesti selgelt ja kui vaatlus on vormistatud raportiga.

Eelmisi ja järgmisi paragrahve puudutavaid vaatlusi, nagu näiteks küsimused tähise puudutamisest, aerude kasutamisest, ebaõigest purjede kandmisest jne., kasutada diskvalifitseerimiseks ilma protestita.

Kõigil juhtudel vaadatakse läbi ainult raportiga vormistatud ja jahtide asetuse joonisega varustatud kohtunike vaatlused vastavalt § 43.

4. Protestide lahendamist kollegiaalselt (näiteks hääletamine pärast vaidlust) tuleb pidada lubamatuks.

Kohtunikekogu koosolekut päevatulemuste kokkuvõtteks tuleb kasutada töös esinenud puuduste väljasegitamiseks, kohtunike instrueerimiseks peakohtuniku poolt ja ainult erandjuhtudel protestide kollegiaalseks lahendamiseks, kui arbiitrid ei saavutanud ühist otsust ja kui peakohtunik leiab olevat kasuliku arutada neid ühiselt.

5. Protestide lahendamine toimub arbiitrite poolt, kes selleks otstarbeks saavad kogu vajaliku dokumentatsiooni sekretariaadist ja kutsuvad välja neile vajalikud osavõtjad.

Arbiitrite ülesanne seisab selles, et teha kindlaks jahtide tõeline asetuse määruste rikkumise momendil distant sil ja selle asetuse alusel (mis peab olema fikseeritud ja lisatud protestidele koos selgitusega, mis pärast arbiitrid peavad seda õigeks) teha otsus.

Oma otsused kannavad arbiitrid peakohtunikule kohtunikekogu koosolekuil ette selgelt ja täpselt, et kõigil kohtunikel oleks arusaadav, mis pärast nad võtsid vastu

ühe või teise otsuse, ja et viimased ei venitaks koosolekut liigsete küsimustega.

6. Kohtunike töö eesmärgiks on muuta sportlik võistlus ausaks ja ainult sportlikuks.

Kohtunikud peavad takistama kõiki katseid võita võistlus ebaausalt. Lahendades proteste või vaatlust on vaja alati esmajärjekorras kutsuda välja süüdlane, kui ta ei tunnistanud end süüdi sõiduõienduses.

7. Määruste faktilise ja ilmse rikkumise puhul vale sõiduõienduse andmist avaldusega, et määrusi ei rikutud (tähise puudutamine; purjede ebaõige kandmine; vasakul halsil sõitva jahi kokkupõrge tihttuules paremal halsil sõitva jahiga jne.), võtta kui määruste tahtlikku rikkumist, sellise avalduse esitanud roolimeest vaadelda kui inimest, kes pole väärt võtma osa ausast sportlikust võistlusest, ja diskvalifitseerida ta kogu võistluste ajaks või § 48 järgi veelgi pikemaks tähtajaks. Seda on vaja täita kõrvalekaldumatult.

Võistleja vastu esitatud protesti alusel diskvalifitseeritud võistlejat ei või süüdistada vale sõiduõienduse andmises, kui ta arvas endal olevat õiguse ja kui tal tõepoolest oli selliseks arvamiseks põhjust.

8. Mõned kohtunikud ei pööra vajalikku tähelepanu protestidele ja lükkavad need tagasi kui alusetud. Need protestid osutuvad sageli (kaugeltki aga mitte alati) katseks võita võistlus ebaausalt, viia kohtunikke segadusse ja saavutada vastase diskvalifitseerimine, omamata selleks küllaldast alust.

Et kohtunikud ei pööra selliseile protestidele tähelepanu, kasvab niisuguste protestide arv, kus on arvestatud vastase juhuslikku diskvalifitseerimist, mis on aga ebaaus nõukogude sportlasele.

Põhjendamatuks ja „igaks juhuks“ esitatud protestidesse tuleb suhtuda väga rangelt. Lükates tagasi sellise protesti peab peakohtunik võistlejat hoiatama, et sellise protesti veelkordsel esitamisel ta diskvalifitseeritakse § 18 p. 1 alusel kui katse eest võita võistlus ebaausalt.

9. § 42 p. 7 nõuab, et see, kes soovib protesti avaldada, võtaks tarvitusele kõik abinõud selleks, et informeerida võistlejat, kelle vastu ta esitab protesti. Paljud kohtunikud unustavad selle paragrahvi, mille tagajärjena võistlejad seda ei täida. See viib aga selleni, et protest mõne osavõtja vastu osutub talle täielikuks ootamatuseks ja ta pole isegi võimeline meenutama, mis tal juhtus distantsil protestijaga.

Kui aga jahilt, keda ta segas, talle kohe teatatakse, et tema vastu antakse protest, ta kas tunnistab end sõiduõienduse allakirjutamisel süüdi või selgitab protestijale viimase ekslikkuse, pöördumata kohtunikekogu poole.

Kohtunikekogu ei tohi vaadata läbi proteste, mis pole avaldatud § 42 näidatud korras.

10. Tööpraktika, kus osavõtjaile teatatakse ainult võistlussõidu või võistluse lõpptulemused, on ebaõige. Osavõtjaid on vaja informeerida kõigist vastuvõetud otsuseist ja esitatud protestidest, andes kõigile selge ja arusaadava seletuse, mispärast üks või teine otsus tehti. Osavõtjate selline informeerimine omab suurt kasvatuslikku tähtsust ja likvideerib selles suhtes tekkivad arusaamatused.

11. Kohtunike kõik püüdlused peavad olema suunatud sellele, et luua olukord tõeliselt sportlikuks võistluseks ja lülitada välja igasugune võimalik mäng protestidel ja määruste kasuistlikul tõlgitsemisel.

Uldjuhendeid.

Purjespordi võistlusmääruste peamine eesmärk seisab selles, et: a) luua võistlejaile võrdsed tingimused ja määrata kindlaks sportlikuks võistluseks lubatud viisid; b) vältida kokkupõrkeid ja tagada sõidu ohutus, sest jahid on võistluses esikoha pärast sageli tihedalt koos.

Määrusi kasutavad võistlustel kaks kategooriat inimesi — võistlejad ja kohtunikud. Võistleja peab kasutama määrusi niivõrd kiiresti, kuivõrd seda nõuab olukord, ja tema otsused peavad olema automaatsed. Kohtunik ei pea hoolitsema niivõrd määruste rakendamise kiiruse ja automaatsuse eest, kuivõrd kõigi paragrahvide õige tõlgitsemise eest täpses vastavuses määrustele.

Käesolevate kommentaaride otstarve seisab selles, et luua ühine seisukoht võistlusmääruste suhtes. Kui võistleja rikub määrusi teadmatusena või ebaõige tõlgitsemise pärast, võib sellele kaasneda üsna ebameeldivaid tagajärgi, kaasa arvatud inimeste ja jahtide hukkimine. Kui neid aga ebaõigelt tõlgitseb ja kasutab kohtunik, võib see viia sportlaste ebaõige diskvalifitseerimiseni, mis ei võimalda võistlustel luua normaalset ja tervet olukorda.

Enamus määruste rikkumisi seletub mitte määruste sihiliku rikkumisega või teadmatusena, vaid on nende ebaõige tõlgitsemise tagajärjeks. Määrusi pole vaja teada peast. Tuleb vaid teada, kus ja kuidas kasutada üht või teist paragrahvi.

Võistlejale on näiteks teada, et mööduv jaht peab andma teed möödumindavale. Kui ta aga ei tea täpselt, millal algab möödumine ja millal möödumindaval jahil on teeõigus, ei saa ta kasutada seda elementaarset määrust.

Purjespordi võistlusmäärused koosnevad suurest arvust paragrahvidest, kuid võistlejat huvitavad võistlussõidu ajal peamiselt võistlussõidumäärused, mis on välja toodud mitte suures arvus põhilistes paragrahvides.

Enamjuhtudel diskvalifitseeritakse jaht, mis määruste rikkumise momendil:

- a) on mööduv,
- b) sõidab vasakul halsil,
- c) on pealtuule olev,
- d) teeb pöörde teise jahi kursil,
- e) tähisest või takistusest möödumisel on väline.

Võistleja peab automaatselt võtma ette manöövrid, mis määratakse kindlaks järgmiste põhiliste teeandmise määrustega:

1. Olles mööduv anna teed.
2. Vasakul halsil sõites anna teed.
3. Olles pealtuule anna teed.
4. Ära muuda halssi liiga lähedal teisele jahile.
5. Anna küllalt ruumi tähise juures.
6. Väldi alati kokkupõrget.
7. Anna teed iga kahtluse korral oma teeõiguses.

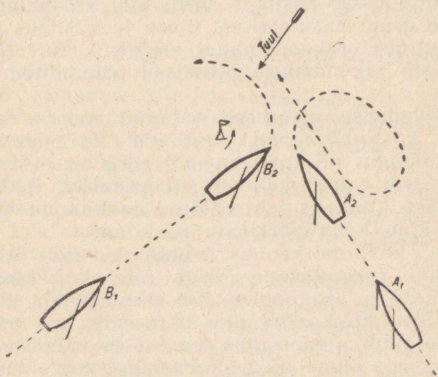
Kui võistleja teab, saab aru ja täidab kas või ainult neid elementaarseid määrusi, tema diskvalifitseerimise võimalused muutuvad minimaalseks ja peale selle ta ei sega teiste võistlust ega anna põhjust avariiks.

Määruste rakendamise piirid.

Selleks et oskuslikult ja täpselt rakendada määrusi, on vaja teada, millal algavad ja lõpevad määruste ühe või teise paragrahvi rakendamise piirid.

Joon. 23 toodud juhtumil jaht B andis protesti jaht A vastu § 31 põhjal, tõestades, et ta (jaht B) omas tähise juures teeõigust kui jaht, mis on jõudnud tähiseni või pannud rooli sellest möödumiseks.

Kohtunikekogu diskvalifitseeris jahti B § 30 E põhjal kui vasakul halsil sõitva jahti, mis ei andnud teed paremal halsil sõitvale jahile.

Joon. 23.

Antud juhul ei saa rakendada teeandmise määrust tähise juures ja jaht B ei oma selle alusel mingisugust õigust oma protesti põhjendamiseks, kuivõrd selles paragrahvis on täiesti täpselt öeldud, et § 31 lülitab välja teiste paragrahvide rakendamise, kui:

- jahid sõidavad samal või ligikaudu samal kursil,
- kui jahid on seotud,
- kui nad mööduvad tähisest halssi muutmata.

Joon. 23 toodud juhtum ei vasta ühelegi neist ülal-

toodud nõudeist; järelikult võib siin olla juttu ainult teeandmise ühe määruse rakendamisest vabal veel.

Siin võib rakendada ainult üht paragrahvi ja nimelt § 30 E.

See näide demonstreerib ilmekalt, et ükskõik millise paragrahvi õige rakendamine pole võimalik ilma selle rakendamise piiride ja tingimuste täpse teadmiseta.

Küsimuse määruste rakendamise piiridest peab jaotama kahte ossa: küsimus määruste või mingisuguste määruste grupi kasutamisest üldse ja küsimus määruste iga paragrahvi rakendamisest eraldi.

Määruste rakendamise peamised põhimõtted on järgmised:

1. Teeandmise määrused astuvad jõusse, kui jahid jõuavad kokkupõrkeohu piirkonda. Kui jahid polnud kokkupõrkeohu piirkonnas, neid määrusi ei rakendata.

2. Ühe või teise määruste paragrahvi rakendamine määratakse kindlaks Jahi asetuse ja kursiga momendil, kui ta satub kokkupõrkeohu piirkonda.

3. Jahi kokkupõrkeohus viibimise ajal kasutatava paragrahvi rakendamine lõpeb siis, kui jaht väljub kokkupõrkeohu piirkonnast. Kui mõninga aja järele jaht satub uuesti kokkupõrkeohu piirkonda, siis paragrahv, millele ta allub, oleneb juba tema uuest asetusest, halsist ja kursist, ega olene neist tingimustest, mis pidasid paika varem.

4. Kui kokkupõrkeohu piirkonnas asuv jaht halsi või põhilise kursi muutmise tõttu või tähiseni jõudmisel allutatakse teistele määrustele kui Jahi jõudmisel kokkupõrkeohu piirkonda, algab uue ja lõpeb vana määruse rakendamine.

Alati on vaja pidada meeles, et määruste ühe või teise paragrahvi rakendamine Jahi suhtes kursi, eriti aga halsi muutmisel võib kutsuda esile ühe momendiga teise paragrahvi rakendamise, mis vastab Jahi uuele asetusele.

Kahtlused mingisuguseis tingimustes või ühe Jahi õigu-

ses lahendatakse selle jahi kasuks, mis omas teeõigust või suuremat tõenäosust teeõigusele vastavas olukorras. Protesti korral on kõik väljavaated teeõigust omaval jahil, kui teeõigust mitteomav jaht ei esita oma süütuse tõestamiseks vaieldamatuid fakte. § 27 märgitakse, et jaht allub teeandmise määrustele vastavale klassile määratud ettevalmistussignaalist alates.

Millistele määrustele alluvad jahid enne ettevalmistussignaali?

Enne ettevalmistussignaali jahid alluvad laevade kokkupõrgete vältimise reeglile merel.

Põhiline erinevus laevade kokkupõrgete vältimise reeglite vahel merel (LKVR) ja võistlusmääruste vahel seisab selles, et LKVR ei luba laeval muuta oma kurssi, et takistada teist endast möödumast.

Enne ettevalmistussignaali momenti peavad kõik jahid manööverdama kooskõlas LKVR, olgugi et enamikul veekogudest, kus harrastatakse purjesporti, antakse ka siis teed võistlusmääruste järgi.

Võistlusmääruste rakendamisel võistluste ajal eristatakse kahte põhilist, teineteisest erinevat perioodi.

Üks neist on periood ettevalmistussignaali ja stardisignaali vahel, nn. stardieelne aeg, ja teine — ülejäänud periood stardisignaali momendist kuni finišimomendini.

Määrused stardieelsel perioodil.

Põhiline erinevus teeandmise määruste rakendamisel ja käsitlemisel stardieelsel ajal ja ülejäänud perioodil tuleneb stardieelse aja enda olemusest. Stardieelsel ajal jahid manööverdavad, omamata kindlat kurssi ja suunda. Nende peamine ülesanne seisab selles, et saada stardisignaali momendiks soodsaimat asendit stardiliinil.

§ 30 räägib: „Enne stardisignaali pole jahtide manööverdamine piiratud; jahid võivad teeandmise määruste täitmise korral muuta oma kurssi ükskõik millisel mõistlikul viisil. Mõistlikuks ei saa pidada niivõrd ootamatut

luhvamist, millele pealtuule olev jaht ei saa vastata sama manöövriga, et vältida kokkupõrge."

Määrustes on öeldud täiesti, et stardieelsel ajal on luhvamine lubatud, kuid niivõrd aeglaselt, et vastane võiks raskuseta vältida kokkupõrke. Distantstil lubatakse luhvamist igasuguse kiirusega, välja arvatud luhvamine ilmse kavatsusega tekitada kokkupõrge.

Stardieelsel ajal võib luhvata isegi nii, et sundida vastane enneaegselt läbima stardiliini, kuid sel juhul peab luhvamine olema küllalt aeglane ja mõistlik määruste ülaltoodud määratluse mõttes.

Stardieelsel ajal peab igasuguse kahtluse möödumise või lähenemise (ristuvate kursside) olemasolus lahendamata lähenemise (ristuvate kursside) kasuks.

Sellise käsitlese põhjuseks on asjaolu, et stardieelsel ajal on jahtide liikumine kaootiline, ilma kindla suunata ja et samal ajal on lähenemise tingimuste tekkimise tõenäosus mitu korda suurem kui möödumise tingimuste tekkimise tõenäosus.

Õige kursi küsimuse stardieelsel ajal peab alati otsustama eitavalt. Mingisugust õiget kurssi (§ 30 p. 10 mõttes) stardieelsel ajal ei ole ega saagi olla sel lihtsal põhjusel, et stardisignaali momendini pole järgmist tähist ja järelikult pole ega saagi olla õiget kurssi.

Sel viisil võib määrata kindlaks, et stardieelsel ajal möödumise tingimuste kindla olemasolu korral astub jõusse ainult § 30 A, muidugi § 30 K rakendamisel. Ainuke kitsendus möödamindeva jahti manööverdamisel on manööverdada niivõrd aeglaselt, et mööduv jaht võiks vältida kokkupõrke analoogilise manöövriga.

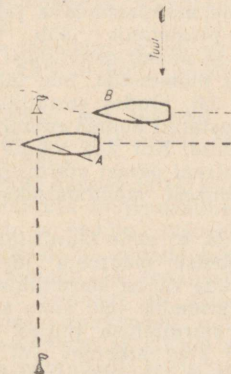
Seepärast võib alltuule möödamindev jaht vallata ja sundida mööduvat jahti kokkupõrke vältimiseks vallama, kuid ta peab seda tegema niivõrd aeglaselt, et mööduv võiks kergesti vastata samaga.

Alltuule möödamindeva jahti halssimist pärast seda, kui mööduv sai temaga seotuks, ei saa ühelgi juhul pidada mõistlikuks ja põhjendatuks.

Möödamindav jaht võib aeglaselt halssida, kui ta pole

seotud mööduva poolt, kui viimane võib vajaduse korral kergesti luhvata ja minna läbi pealtuule jahi ahtri tagant.

Kõik need iseärasused erinevad põhiliselt teeandmise määruste kasutamisel stardieelsel ajal määruste kasutamisest distantsil.

Joon. 24.

Toome ära määruste käsitlemise põhilised erinevused stardieelsel ajal:

1. Stardieelsel ajal peab väiksemagi kahtluse selles, kas jahid on möödumise või lähenemise (ristuvate kurside) olukorras, lahendama lähenemise kasuks; pärast stardisignaali tuleb distantsil selline kahtlus lahendada möödumise kasuks.

2. Stardieelsel ajal pole õiget kurssi ja seepärast § 30 C rakendamine on võimatu.

Pärast starti pole õiget kurssi seni, kuni ei teki alltuule möödumise olukorda; siis astub jõusse § 30 C.

3. Alltuule möödamindev jaht omab stardieelsel ajal õigust vallata selliselt, et mööduv jaht võiks teha sama.

4. Stardieelsel ajal võib teeõigust omav jaht muuta oma kurssi igal mõistlikult põhjendatud viisil, kuid ta ei oma õigust niivõrd teravaks luhvamiseks, et sellele oleks raske vastata samaga. Pärast stardisignaali luhvamine on pealtuule möödamindeva jahi kindel õigus.

5. Stardiliini piirdetähis jääb tähiseks distantstil (pöördetähiseks) ja nõuab möödumist õigelt poolelt, alates stardisignaali momendist. See tähendab, et alltuule olev jaht (joon. 24), jõudes stardiliinile enne stardisignaali, ei ole kohustatud andma ruumi tähise juures pealtuule olevale jahile. Kui aga väline jaht, omades teeõigust, jõudis tähiseni pärast stardisignaali, on ta kohustatud andma tähisest möödumiseks ruumi sisemisele jahile.

Ei tohi unustada, et enne stardisignaali sisemine jaht, omamata teeandmise määruste järgi vabal veel teeõigust, ei või nõuda ruumi starditähise juures.

Sel juhul, kui sisemine jaht enne stardisignaali nõuab tungivalt ruumi starditähise juures (eriti siis, kui selleks tähiseks on kohtunikelaev või suurte mõõdetega ujuv ese), on väline jaht kohustatud andma ruumi selleks, et vältida kokkupõrge, kuid ta esitab hiljem protesti § 30 D või § 30 H, samuti § 3 p. 7 alusel.

Põhilised võistlusmäärused.

Purjespordi võistlusmääruste juhtmõte on toodud § 18 p. 1, kus öeldakse: „Määrustes ettenägemata juhtudel peab kohtunikekogu juhinduma kehtivaist mereseadustest ja tavadest, takistades igasuguseid katseid võita võistlus teiste vahenditega kui ainult võistluse ausameelse läbiviimisega ja üleolekuga kiiruses, mis on saavutatud jahi juhtimise parema oskuse tulemusena.“

See sisaldab endas kolm põhilist mõtet:

a) üheski määruses pole võimalik ette näha kõike, mis võib juhtuda võistluste ajal;

b) purjespordivõistlustel on vaja alati pidada silmas paljude aastate kestel kehtivaid üldtarvitatavaid mere-tavasid ja merepraktikat;

c) võistleja ei tohi kunagi kasutada ebaausat taktikat oma olukorra parandamiseks võistlusel või kuritarvitada võistlusmäärusi.

§ 18 p. 1 peamine tähendus seisab alljärgnevas:

a) takistada kõiki katseid võita võistlus ebaausa taktikaga;

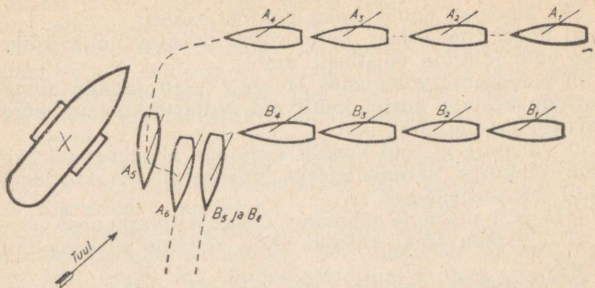
b) lahendada vaidlusi, mis tekivad määrustes ette nägemata olukordade või olukordade tõttu, mida võistlejad ei võinud ette näha;

c) lahendada vaidlusi õigluse ja terve mõistuse kasuks neil juhtudel, kui määruse tõlgendamine kirjatähe järgi võib viia absurdsuse ja ebaõige otsuseni.

On vaja kindlalt teada ja pidada meeles, mida peetakse ebaausaks taktikaks ja ebaausaiks vahendeiks. § 18 p. 1 on selgesti näidatud, et „Ebaausate vahenditena tuleb mõista oma väljavaadete või oma soodsama asendi sihilikku ohverdamist võistlusel selleks, et oluliselt halvendada või parandada teiste jahtide väljavaadeteid või asendit.“

Ebaausaiks vahendeiks on samuti katsed võita võistlus põhjendamata protestide esitamisega, purjede lubamatul viisil kandmisega, aerude tarvitamisega jne.

Ebaausa võistluse näitena võib tuua juhu, mis leidis aset ühel regatil. Ühe jahtklubi jaht, tulnud finiši juurde, üldiseks imestuseks ei läbinud seda, vaid pööras tagasi ja hakkas tegema pöördeid ja muid veidraid evolutsioone. Samas lähenesid finišile kaks või kolm jahti teistest klubidest. Esimese jahi poolt tehtavate evolutsioonide mõte sai selgeks siis, kui finišile lähenes sama klubi jaht, mis võistles võistkondlikus arvestuses (pöördeid tegev jaht sõitis väljaspool arvestust). Kohe pärast võistkondlikku arvestusse kuuluva jahi finišeerimist kat-

Joon. 25.

kestati evolutsioonid ja esimene jaht finišeeris normaalselt.

Et seda jahti ei diskvalifitseeritud, ehkki tema diskvalifitseerimise vajadus oli ilmne, võib seletada § 18 p. 1 mitteküllaldase formuleeringuga varemates võistlusmäärustes.

Üldkasutatavate meretavade rakendamisest võib tuua järgmise näite: tihttuules paremal halsil sõitev jaht jätkab meelega oma kurssi, vältimata kokkupõrget ja „raiub“ vasakul halsil sõitva jahi poordi, mis ei andnud talle teed. Vasakul halsil sõitva jahi peab diskvalifitseerima § 30 E rikkumise pärast. Ilma kahtluseta tuleb aga diskvalifitseerida ka paremal halsil sõitev, sihilikult üldtarvitatavaid meretavasid rikkunud jaht.

Ebatavalise olukorra lahendamise näitena, mida võistlejad ei võinud ette näha, võib tuua juhu purjespordi võistluste rahvusvahelisest praktikast (joon. 25).

Rataslaev peatus, andes teed võistlevale svertpaatidele (14-jalased dingid) A ja B, mis loovisid nõrga tuulega.

A möödus B-st alltuule ja muutis halssi koos B-ga, kuid tunduvalt pealtuule. Samal momendil rataslaev andis tagasikäigu ja vee vool rataste alt paiskas A tuule

suhtes madalamale. Tekkis kokkupõrge. B esitas protesti, nõudes A kui pealtuule oleva jahti diskvalifitseerimist § 30 H alusel. Ehkki B kui alltuule olev jaht tavalistes tingimustes omas teeõigust, lükkas kohtunikekogu tema protesti tagasi, toetudes § 18 p. 1 ülaltoodud tõlgendamisele. Peale selle oleks aga pidanud jahile B tegema märkuse sellise protesti esitamise eest.

Määruste õige rakendamiseks on vaja kindlalt pidada silmas iga paragrahvi rakendamise piire ja mitte ainult kirjatähte, vaid ka määruste mõtet, mis on määratud kindlaks § 18 p. 1.

Võistleja peab pidama meeles, et kui ta kahtleb kavatsitava manöövri aususes, siis teistel võistlejail ja kohtunikel on veel enam alust selliseks kahtlemiseks.

Stardimäärused.

Teeandmise määruste rakendamisel stardieelsel ajal kerkivad tavaliselt üles järgmised küsimused:

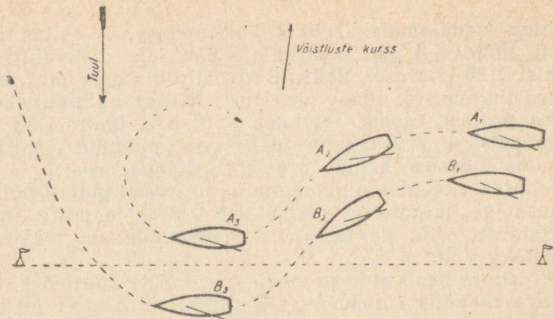
- a) Millal jaht loetakse startinuks?
- b) Mida loetakse kursiks, mis vastab kavatsusele läbida stardiliini?
- c) Millised jahid loetakse tagasipööravaiks või stardiliinile valelt poolelt tulevaiks?
- d) Mida lugeda stardiliinil valeks pooleks?
- e) Kuidas on vaja anda tagasikutse signaal ja millal jaht peab lugema end vara startinuks?

Jaht startis, kui ta puudutas oma kere või taglase mingisuguse osaga stardiliini selle piirde tähiste vahel distantile vastasküljelt.

Seda momenti ei tohi märkida masti või kogu jahti kerega stardiliini läbimise järgi.

Stardiliin määratakse kindlaks liitsihiga, mitte aga piirde tähise asendiga. Tähistes piiravad ainult stardiliini laiust ja võivad seepärast asuda liinist mõningal määral kõrval (muidugi distantse vastaspoolel).

Roolimees peab teadma ise, et tema jaht puudutas liini enne stardisignaali. Kui anti tagasikutse signaal ja

Joon. 26.

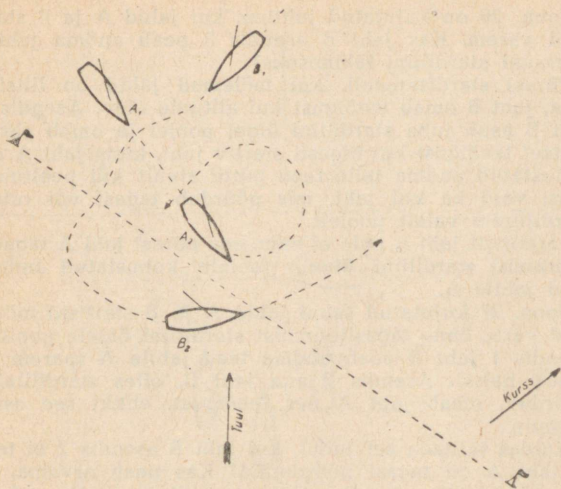
roolimees seda mingisuguseil põhjustel ei näinud ega kuulnud, siis vastutus mittetagasipööramise eest lasub temal.

Kui vara startinud ja vastavas korras tagasikutsutud jaht jätkab võistlust, diskvalifitseeritakse ta § 28 põhjal ja tema finišit vastu ei võeta.

Tagasikutsutud või stardiliini valelt poolelt tulev jaht, teadagi, peab andma teed kõigile võistlevaile jahtidele seni, kuni ta ise pole asunud kursile teistkordseks startimiseks.

Selle punkti suhtes kerkiva vaidluse korral on tähtis endale kindlalt ette kujutada, millise jahi peab lugema tagasipööravaks või stardiliinile valelt poolelt minevaks.

Mõnest näitest võib teha järelduse, et stardiliini vabaks pooleks tuleb lugeda vett stardiliini taga, distantsi poolel, stardiliini laiuse ulatuses. Määratleda stardiliini valeks pooleks kogu vett stardiliini taga, ilma laiust piiramata, on mõningas vastuolus rahvusvahelise praktikaga. Määruste ühtsustamise huvides tuleb kinni pidada rahvusvahelisest käsitlusest, seda enam, et juhud, mis

Joon. 27.

kutsusid välja stardiliini vale poole piiramatus määratluse, on kergesti lahendatavad § 30 G või § 31 p. 3 alusel.

Jaht peab andma teed kõigile võistlevaile jahtidele, kui ta:

a) olles vara startinud, on kutsutud tagasi ja tuleb uuesti starti,

b) tuleb pärast stardisignaali stardiliini valelt poolelt startima.

Kõigil neil juhtudel jaht, kui ta sõidab isegi tihttuules paremal halsil, on kohustatud andma teed kõigile võistlevaile jahtidele, mis startisid neile määratud ajal, ja isegi siis, kui need sõidavad taganttuules vasakul halsil.

Joon. 26 on kujutatud juhtum, kui jahid A ja B startisid varem. Kas jaht B asendis 3 peab andma jahile A ruumi stardiliini läbimiseks?

Pärast stardisignaali, kui mõlemad jahid on liitsihi taga, jaht B omab teeõigust kui alltuule olev. Asendis 3 jaht B asub juba stardiliini õigel poolel ja omab absoluutset teeõigust kui õigesti startiv jaht, kuna jaht A on kohustatud andma talle teed mitte ainult kui pealtuule olev, vaid ka kui jaht, mis pöörduv tagasi või tuleb stardiliinile valelt poolelt.

Järelikult jaht B pole ei enne ega pärast jahi A tagasipööramist stardiliini õigele poolele kohustatud andma teed jahile A.

Joon. 27 kujutatud juhul jahid A ja B startisid mõlemad vara. Enne tagasijõudmist stardiliini õigele poolele asendis 1 jaht B peab andma teed jahile A (parem ja vasak halss). Asendis 2 aga jaht B, olles stardiliinile pöörduv, omab jaht A ees teeõigust, ehkki see asub alltuule.

Kuidas talitada sel juhul, kui jaht B asendis 2 ei tea, et jaht A on tagasi pöördunud? Kas peab arvama, et A pöörduv tagasi või tuleb stardiliinile selle vabalt poolelt?

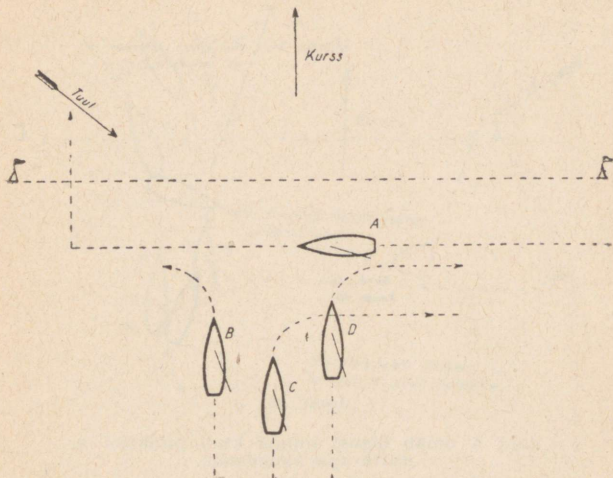
See küsimus kutsub välja tavaliselt suuri vaidlusi. Määrused formuleerivad vastuse nii (§ 29):

„Teistel jahtidel on õigus arvata, et jaht pöörduv tagasi või läheb starti valelt poolelt ainult siis, kui selle manöövrid on ilmselt vastuolus kavatsusega läbida stardiliin õigelt poolelt.“

Joon. 27 kujutatud juhul võib jaht B suurema arvu startijate korral mitte teada, kuidas talitada.

Kõhklemiseta peab ta andma teed. Juhul, kui on alust oletada, et jaht A oli tagasipöörduv, annab jaht B tema vastu protesti käesolevate määruste § 28 rikkumise pärast.

Kui võistleja kahtleb selles, kas stardiliini taga manööverdav ja määruste järgi vabal veel teeõigust omav jaht on tagasipöörav või mitte, peab talle antama teed, kuid

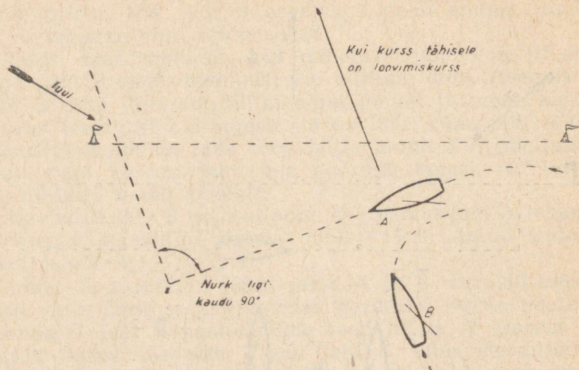
Joon. 28.

Jaht A võib hoida oma kurssi kuni pealtuule tähiseni.

pärast seda võib esitada protesti. Ainult sel juhul, kui pole mingisugust kahtlust selles, et ta tuleb valet poolt, võib teda lugeda tagasipööravaks jahiks, mis on kohustatud andma teed olenemata halsist ja kursist.

§ 30 p. 2 ütleb: „Pärast stardisignaali peavad jahid valima kursi, mille juures on ilmselt näha nende kavatus stardiliini läbimiseks.“

Oleks ekslik arvata, et see kohustab jahti pärast stardisignaali minema stardiliinile kõige lühemat teed mööda ja et sellega muutub kehtetuks teeõigus enne stardiliini läbimise momenti.

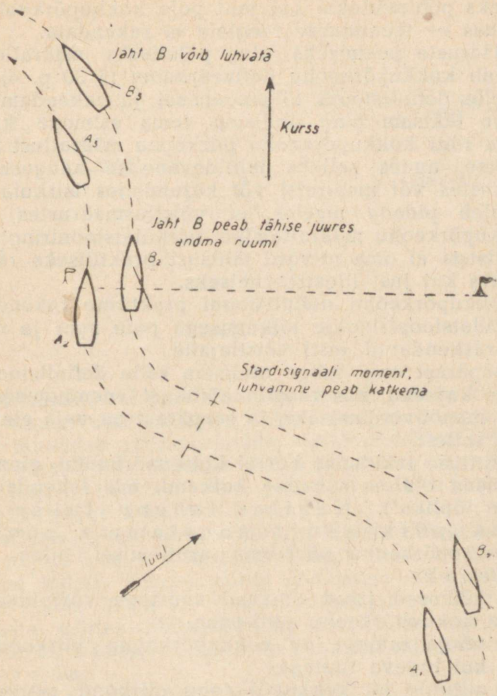
Joon. 29.

Jaht A omab õigust minna kuni punktini x, mitte aga kaugemale.

Jahil on õigus suunduda stardiliini igasse punkti, mitte ainult lähimasse. Teiste sõnadega, jahil on õigus minna tuule sisse piki stardiliini selleks, et läbida see ükskõik millises punktis, kusjuures pealtuule olevad jahid peavad talle teed andma.

Kui stardist minnakse loovimisele, siis stardiliini pealtuule otsa juurde looviv jaht võib pärast stardisignaali minna stardiliinist isegi kõrvale, säilitades oma teeõiguse samal halsil seni, kuni see vastab tema kavatsusele läbida stardiliin selle pealtuule tähise juures. Joon. 28, 29 ja 30 illustreerivad seda olukorda.

Joon. 30 näitab kahe manööverdava jahi tüüpilist juhtu pärast stardisignaali.

Joon. 30. Jahi B lubatud kurss pärast stardisignaali.

Jahtide asetuse definitsioonid.

Määruste § 30 annab jahtide asetuse võimalikud definitsioonid võistluse ajal. Määruste rakendamisel on pea-

miseks põhimõtteks: kui jaht pole kokkupõrkeohu piirkonnas — teeandmise reegleid ei rakendata.

Määruste peamiseks ning põhiliseks määratlemiseks osutub kokkupõrkeohu defineerimine (§ 30 p. 4).

Selle definitsiooni tõlgendamisel ja rakendamisel on kõige tähtsam ning olulisem tema esimene katkend. Väga tihti kokkupõrkeohu piirkonna määratlust lihtsustatakse, andes selleks jahtidevahelise kauguse (kere pikkustes või meetreis) või kujundades tsirkulatsiooni.

Tuleb pidada meeles, et võistlusmäärustes toodud kokkupõrkeohu määratlemine tsirkulatsiooniringide lõikumisega ei oma niivõrd tähtsust praktiliseks rakendamiseks kui just illustreerimiseks.

Kokkupõrkeohu definitsiooni praktiline rakendatavus tsirkulatsiooniringide lõikumisega pole suur ja on küllalt raskendatud, eriti võistlejaile.

Seepärast ongi kõige olulisem selle definitsiooni esimene katkend, mis räägib täielikust veendumisest ohutuks manööverdamiseks, ja seepärast on vaja alati alustada sellest.

Kahtluse tekkimise korral kokkupõrkeohu olemasolus on üsna oluline viimane katkend, mis lahendab küsimuse lõplikult. Kahtlus lahendatakse alati kokkupõrkeohu tunnustamise poolt.

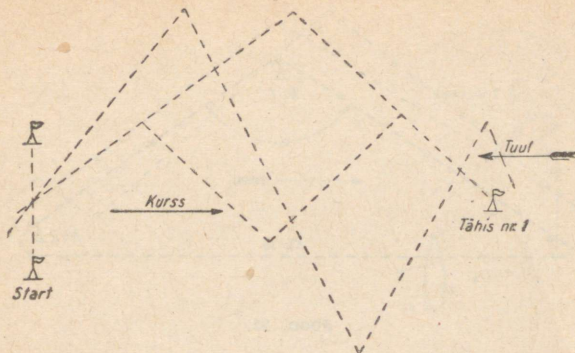
Kokkupõrkeohu piirkonna arutlemisel tuleb pidada meeles, et:

a) väikesed jahid omavad suurtega võrreldes väiksema kokkupõrkeohu piirkonna;

b) nõrga tuulega on kokkupõrkeohu piirkond väiksem kui tugeva tuulega;

c) alltuule on kokkupõrkeohu piirkond suurem kui pealtuule.

Tihti- ja täistuulekurss. Tihttuulekursi mõiste ei ole võistlusmääruste mõttes vastuolus merepraktikas üldtarvitatava mõistega. Jaht läheb siis määruste kohaselt teravaima nurga all tuulde, kuid seejuures on merepraktikas tarvitatava mõiste piire tunduvalt kitsendatud. Määrused räägivad, et tihttuulekursiks nime-

Joon. 31.

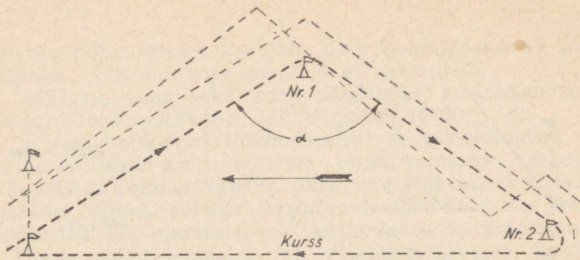
tatakse kurssi, kui jaht läheb nii järsult tuulde kui võimalik, et saavutada kõrgust endale suurima kasuga.

Mis tähendab „minna tuulde endale suurima kasuga“ ja „nii järsult kui võimalik“? See tähendab, et võistlusmääruste mõttes jaht on tihttuules ainult siis, kui ta loovib.

Võistlusmääruste järgi võib jahti lugeda tihttuules sõitvaks ainult siis, kui distants sunnib teda loovima ja muutma halssi. Näited puhta loovimise distantsist on toodud joon. 31 ja 32. Joon. 31 toodud iga kurss on määruste mõttes tihttuulekurss, sest kõik stardiliinilt tähisele nr. 1 minevad jahid on sunnitud minema tuulde, s. t. loovima.

Joon. 32 on näidatud teine variant. Jahid võivad distantsi ühel osal (start — tähis nr. 1 või tähis nr. 1 — tähis nr. 2) ka halssi mitte muuta, kuid selleks aga, et läbida distants kiiremini (s. o. endale kasulikumalt), nad peavad võtma kõrgust.

Kohtunikekogu, määrates sellise distantsi, riskib saada palju proteste, kui nurk kursside vahel (start — tähis

Joon. 32.

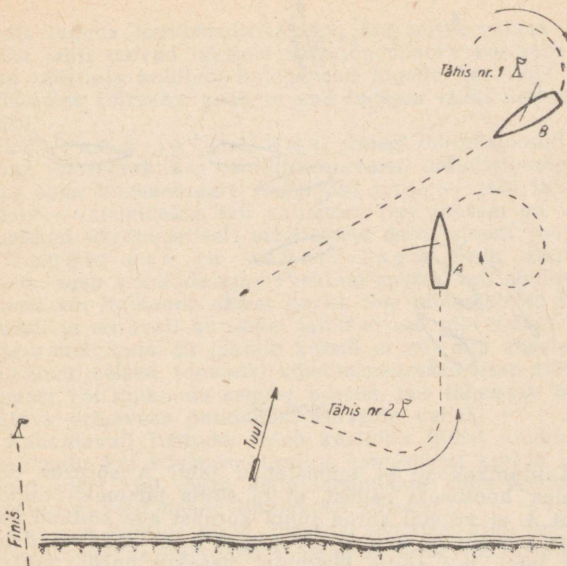
nr. 1 ja tähis nr. 1 — tähis nr. 2) on väiksem täisnur-
gast, s. o. teravnurk.

NSV Liidu 1946. aasta esivõistlustel oli juhtum, kus täistuules vasakul halsil sõitev jaht, lugedes end tiht-
tuules sõitvaks, ei andnud teed paremal halsil sõitvale
jahile, mispärast ta diskvalifitseeriti (joon. 33).

Jaht B möödus tähisest nr. 3 enne jahti A ja, lõpeta-
mata tsirkulatsiooni, asus vasakul halsil kursile, mis viis
finišisse. Jaht A sõitis tähisel nr. 2 tähisele nr. 3 tagant-
tuules paremal halsil. Jaht B, olgugi et ta sõitis tera-
vama nurgaga tuulde, s. o. merepraktika mõttes tiht-
tuulekursil, võis sõita veelgi teravamalt tuulde kui kur-
sil finišisse, järelikult ei võtnud kõrgust. Jaht B, lugedes
end sõitmas tihttuules, ei andnud teed jahile A ja ta dis-
kvalifitseeriti.

Antud juhul tuli jahti B vaadelda kui täistuulekursil
sõitvat jahti, ja kohtunikekogu, analüüsides tuule suunda
teiste jahtide suhtes, tuligi sellisele järeldusele.

Sellist juhust ei oleks võinud esineda, kui esimeseks,
jahijuht ei oleks oma olukorda õigesti hinnanud ja and-
nud teed jahile A, ja teiseks, kui distants oleks seatud
õigesti.

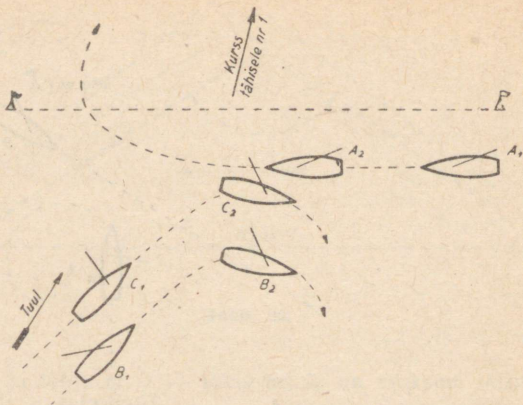

Joon. 33.

Teine juhtum, kus tekkis vaidlus selle üle, kas jaht sõidab tiht- või täistuulekursil, on toodud joon. 34. Jahid B ja C sõidavad tagantuules paremal halsil, et läbida stardiliin.

Jaht A sõitis vasakul halsil piki stardiliini ja asendis 2 tekkis kokkupõrge jahtide C ja A vahel.

Jaht A esitas protesti, nõudes jahi C diskvalifitseerimist § 30 D rikkumise pärast, põhjendades protestis oma teeõigust kui tihttuules sõitev jaht.

Joon. 34.

Kohtunikekogu ei tunnistanud jahti A sõitmas tihttuules, hoolimata sellest, et ta sõitis järsumalt tuulde. Jaht A ei võtnud antud juhul kõrgust ega sõitnud äärmise teravusega tuulde. Seepärast tuleb teda vaadelda kui jahti, mis sõitis täistuules vasakul halsil. Jaht A diskvalifitseeriti § 30 F põhjal.

Ulaltoodu alusel võib teha järgmised järeldused:

a) tihttuul erineb võistlusmääruste mõttes tihttuulest merepraktika mõttes sellega, et tihttuule all mõistetakse võistlustel loovimist või äärmist teravat kurssi;

b) kui tihttuules vasakul halsil sõitva jahi teeõiguses tekib kahtlus, peab kahtluse lahendama paremal halsil sõitva jahi kasuks;

c) kohtunikekogu peab vältima niisugust distantsi, kus võib tekkida kahtlus, kas lugeda distantsi antud osa läbitavaks tiht- või täistuules.

Kui olukorrast olenevalt peab kasutama sellist distantsi, siis tuleb antud võistluse kõigile jahtidele dis-

tants lugeda loovimisdistantsiks, kui mitte vähem kui kaks jahti teevad tähisele väljajõudmiseks kontrahalsi. Kui võistleja kahtleb, kuidas end lugeda kas tiht- või täistuules sõitvaks, peab ta end lugema täistuules sõitvaks.

Luhvama ja vallama. Need definitsioonid ei erine merepraktikas üldtarvitatavaist definitsioonidest ega nõua kommentaare, kuigi üht juhtu — jahi luhvamist — vaadeldakse kui vallamist. See juhtum on valgustatud üksikasjaliselt möödumise definitsiooni juures.

Vabalt ees ja vabalt taga. Seda definitsiooni saab kasutada ainult jahtide suhtes, mis sõidavad samal või ligikaudu samal kursil. See tähendab, et liginevail ja ristuvail kurssidel jahid ei saa olla vabalt ees ega vabalt taga. Et jahtide kursid ei või olla absoluutselt paralleelsed, toovadki võistlusmäärused sisse mõiste samast või ligikaudu samast kursist, mis tähendab märgatava erinevuse puudumist kursside vahel.

Kaheldavail juhtudel tuleb käsitleda üldist olukorda ja nimelt: kui küsimus kursside samasusest kerkib üles stardieelsel ajal, peab selle lahendama mitte kursside samasuse, vaid nende liginevuse kasuks.

Kui aga kahtlus tekib distantssi läbimise ajal, on see vaja lahendada ligikaudu samade kursside tunnustamise kasuks.

Seotud olek. Seotud oleku definitsioon, antud § 30, ei nõua erikommentaare, kui arvestada definitsioonide „vabalt ees“ ja „vabalt taga“ juurde toodud märkusi. Tuleb kindlalt pidada meeles, et kui jahid sõidavad erinevail kurssidel, mille jätkamine viiks kokkupõrkeni (liginevad kursid), siis jahid ei saa pidada end seotud olekus, ehkki ühe võõrtäav oli eespool teise jahi ahtri-pegli traversit või poomi otsa.

Vajalik tingimus, mille juures võib kerkida üles küsimus seotud olekust, on mõlema jahi sama või ligikaudu sama kurss.

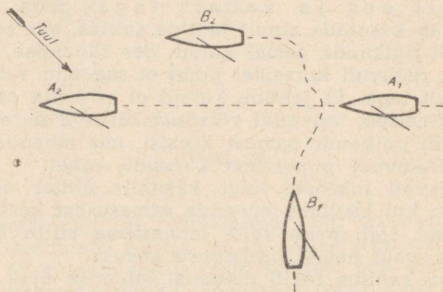
Möödumine. Selleks et jahid saaksid lugeda end möödumise olukorras, on vajalikud kolm tingimust:

a) jahid peavad liikuma sama või ligikaudu sama kursiga;

b) jahid peavad olema jõudnud kokkupõrkeohu piirkonda;

c) kursi mingisuguses punktis pärast seda, kui jahid jõudsid kokkupõrkeohu piirkonda, üks jahtidest peab asuma vabalt taga.

Kui kas või ükski neist tingimustest pole täidetud, pole ka möödumist.

Joon. 35. Jaht B on asendis 2 mööduv.

Selleks et saada mööduvaks, pole kohustuslik läheneda eessõitvale jahile. Kui jaht jääb kokkupõrkeohu piirkonda ja ülejäänud möödumise tingimused on täidetud, on ta mööduv. Joon. 35 illustreerib seda olukorda.

Jahid A ja B loovivad. Pöörde tagajärjel jaht B osutus pealtuule ja jahist A vabalt tagaolevaks. Ehkki jaht B ei jõua järele jahile A, loetakse ta mööduvaks, sest:

a) jahid sõidavad sama kursiga;

b) jahid asuvad kokkupõrkeohu piirkonnas;

c) kui jaht B läks paremale halsile, osutus ta jahi A järele vabalt tagaolevaks. Kui kaks jahti sõidavad

ligikaudu samade kurssidega üksteisest vabalt taga ja asuvad kokkupõrkeohu piirkonnas, ei oma mingisugust tähtsust, millistel kurssidel nad sõitsid enne kokkupõrkeohu piirkonda jõudmist.

Kui jahid püsivad selles piirkonnas ja sõidavad ligikaudu samadel kurssidel, siis vabalt taga olevat jahti vaadeldakse kui mööduvat senikaua, kuni, vastavalt definitsioonile, möödumise tingimused ei lõpe, s. t. senikaua, kuni ta:

- a) ei saa vabaks ees;
- b) ei jää niipalju maha, et väljuks kokkupõrkeohu piirkonnast;
- c) ei lähe niipalju kõrvale, et väljuks kokkupõrkeohu piirkonnast;
- d) kuni üks või mõlemad jahid ei vända.

Tuleb kindlalt pidada meeles, et ühel halsil möödumine ei lähe vändamisega kunagi kaasa teisele halsile, ja vastupidi, täistuulekursil ei lõpe mitte alati halssimisega.

Kunagi ei tohi unustada, et kohustus tõestada seda, et jaht sai vabaks ees, lasub mööduval jahil. Praktiliselt tähendab see, et alltuule mööduv jaht võib luhvata alles siis, kui pole mingisugust kahtlust tema õiguses lugeda ennast vabalt eesolevaks.

Möödumise küsimust ei saa kerkida, kui:

- a) mõlemad jahid ei asu samale või ligikaudu samale kursile;
- b) mööduv jaht ei lähe kokkupõrkeohu piirkonda;
- c) mingisugusel momendil samal halsil üks jahtidest ei olnud teise suhtes vabalt taga.

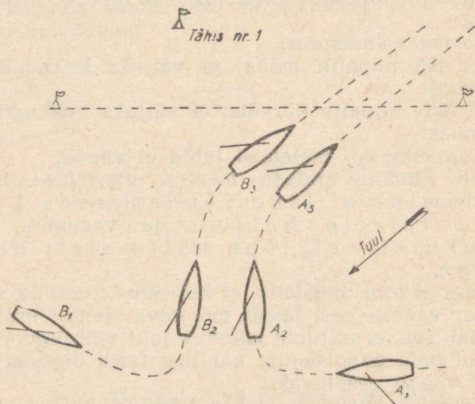
Õige kurss. Õige kursi definitsioon on toodud küllalt selgesti § 30 p. 10. Sellest hoolimata mõnikord tarvitatakse õige kursi määrusi valesti. Mõistet „õige kurss“ võib kasutada ainult siis, kui on alltuule möödumise tingimused. Ulejäanud juhtumel õige kursi mõistel pole mõtet.

Õige kurss ei tähista suunda järgmisele tähisele. Ta

tähistab täistuules sõites ainult vallamise puudumist sellest suunast ja tihttuules sõites vallamise puudumist loovimisel tähisele.

Enne starti pole õiget kurssi; pärast starti ta ei teki enne, kui tekivad alltuule möödumise tingimused.

Joon. 36 on näidatud, et kui jahid ei asu möödumise tingimustes, siis küsimust õigest kursist ei saa tekkida

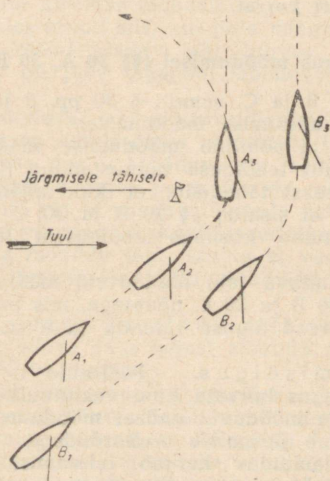
Joon. 36.

isegi pärast starti. Ainult sel juhul, kui B oleks möödunud, s. t. oleks asendis 2 vabalt taga, siis jaht A võiks pärast stardisignaali vallata ainult kuni tähise nr. 1 suunani (sest siis astuks jõusse § 30 C), ja õigel kursil oleks mõte.

Joon. 37 on kujutatud moment, mida sageli nimetatakse tähise võtmiseks. Jaht B möödub jahist A alltuule. Jaht A jätkab pärast tähiseni jõudmist sõitu samal halsil. Ehkki pole määrust, mis sunniks jahti A

vändama ja minema järgmisele tähisele teisel halsil, pole joon. 37 kujutatud kurss siiski õige kurss, sest järgmisele tähisele tuleb loovida.

Järelikult, möödunud tähisest, jaht A peab asuma tihttuulekursile. Igasugune täiem kurss pole õige kurss.

Joon. 37. Jaht A peab asuma tihttuulekursile.

Kui jaht A pärast tähisest möödumist hoiab joonisel kujutatud kurssi, vaadeldakse teda kui õigest kursist vallanud jahti.

§ 30 C esitab tingimuse, mis lubab vallamist muil põhjustel, kui seda on soov segada konkurenti möödumast alltuule.

Kohustus vallamist põhjendada lasub pealtuule jahil. See tähendab, et kui pealtuule jahi roolimees on möödumisel sunnitud hoidma täiemat kurssi järgmisele tähisele, peab ta teiste lähedalolevate jahtide tähelepanu sellele juhtima. See on vajalik selleks, et ta võiks tõestada oma õigust täiemale kursile alltuule oleva jahi protesti korral.

Teeõigus möödumisel (§§ 30 A, 30 B ja 30 C).

§§ 30 A, B ja C, samuti § 30 pp. 9 ja 10 määravad võistlejate käitumise möödumisel.

Esimene ja põhiline möödumise määrus on möödamindeva jahi teeõiguse tunnustamine (§ 30 A).

§ 30 A tekst tähendab, et kui möödamindeva jahi manöövrid ei sisalda §§ 30 B ja 30 C alusel keelatud tegevust, tuleb küsimus teeõigusest lahendada tema kasuks.

Möödamindava jahi manöövrid määratakse kindlaks ainult §§ 30 B ja 30 C nõuetega, mis pealtuule möödumisel piiravad õigust luhvata ja alltuule möödumisel vallata.

L u h v a m i s õ i g u s. Pealtuule möödamindeval jahil on õigus luhvata kuni vastutuult kursini selleks, et takistada mööduvat endast möödumast. See luhvamine piirdub järgmiste olukordadega:

a) möödamindev kaotab luhvamisõiguse siis, kui mööduva jahi grootvandid jõuavad ettepoole möödamindeva jahi võörtäävi (või pükspriidi otsa) traversit;

b) viimaseil momentidel mööduv jaht võib hoida oma kurssi kuni käigu kaotamiseni või tagasikäigu tekkimiseni või vallata kursilt;

c) kui üks või mõlemad jahid muudavad halssi, on möödumine lõppenud ja jõusse astub täiesti uus määrus olenevalt mõlema jahi asetusest.

Kokkupõrkeküsimus luhvamise tulemusena lahendatakse alati möödamindeva jahi kasuks, kui ta täitis kõik ülaltoodud kitsendused.

Sagedased vihjed sellele, et luhvamise tagajärjel oli kokkupõrkepunkt tagapool mööduva ja hi grootvante, ei oma praktilist tähtsust, sest möödamindeva ja hi süü tõestamiseks peab tagapool mööduva ja hi grootvante asuma mitte kokkupõrkekoht, vaid möödamindeva ja hi vöörtääv.

Seepärast võib küsimus möödamindeva ja hi süüdiolkust kerkida üles ainult siis, kui pole mingisugust kahtlust selles, et möödamindeva jaht luhvas pärast, kui tema vöörtääv oli juba tagapool mööduva ja hi grootvante.

Pealtuule mööduva ja hi vastuvaidlematuks õiguseks luhvamise ajal on ainult õigus protestida luhvava ja hi ebaõige tegevuse vastu. Mööduv jaht võib ainult luhvata, vältida kokkupõrget ja protestida, pidades meeles, et isegi siis, kui ta suudab tõestada möödamindeva süüdiolkut ja viimane diskvalifitseeritakse, diskvalifitseeritakse ka mööduv jaht, kui ta ei vasta luhvamisele ega võta tarvitusele kõiki abinõusid kokkupõrke vältimiseks.

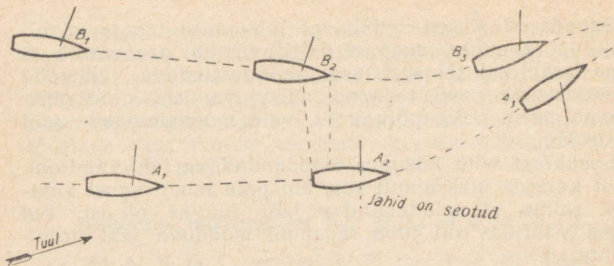
Vallamine möödumisel alltuule. § 30 C piirab möödamindeva ja hi õigust sundida alltuule olevat vallama õigest kursist.

Kui jaht asub väljaspool kokkupõrkeohu piirkonda, pole ta kohustatud sõitma õigel kursil, sest selles olukorras teeandmise määrusi ei rakendata.

Jahil pole õigust vallata selleks, et takistada möödumist alltuule sellest momendist, kui jahid jõudsid kokkupõrkeohu piirkonda. Praktiliselt peab lugema, et möödamindeva jaht kaotab vallamisõiguse sellest momendist, kui nad mööduvaga muutuvad seotuks.

See ei takista möödamindevat vallamast, kui vallamine on seletatav mitte sooviga takistada möödumist alltuule, vaid hoovuse jne. tingimustega.

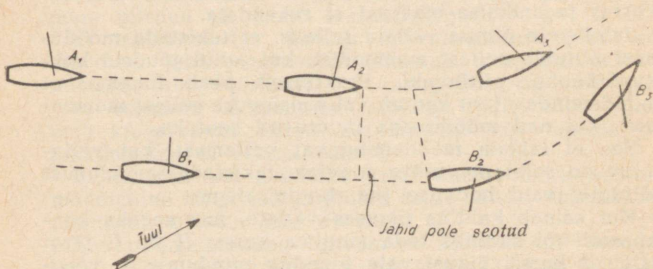
Kui esineb kahtlus õiguses vallata, mis segaks konkurenti või sunniks teda muutma kurssi (§ 30 C järgi täiemat kurssi õigustavate tõendite puudumisel), võistleja ei tohi vallata.

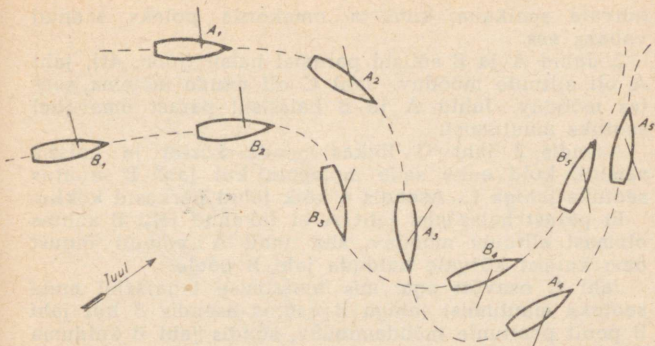
Joon. 38. Jahil A asendis 2 pole õigust muuta halssi ja luhvata.

Möödub jaht ei tohi luhvata ega sundida möödamin-
davat jahti muutma oma kurssi, kuni ta pole saanud
vabaks ees.

Ühe jahi halssimise korral möödumine ei lõpe. See
tähendab, et jaht A luhvamist asendis 3 (joon. 38)
peab hindama kui vallamist õigest kursist, sest jaht A
viis poomi üle pärast seda, kui jahid olid juba muutu-
nud seotuks, sest alltuule pooleks loetakse see pool,
kus esimene jaht kandis oma grootpoomi sel momen-
dil, kui jahid muutusid seotuks.

Joon. 39. Jahil B on õigus muuta halssi ja luhvata.

Joon. 40.

Vastupidi, kui möödumisel alltuule jahid sõidavad erinevail halssidel (või eesmine halssis enne seostumise momenti), on möödamindeva jahil õigus luhvata, sest joon. 39 kujutatud olukorras teda võetakse kui pealtuule möödamindevat jahti vaieldamatu õigusega luhvata.

Teiste sõnadega, möödumist puudutavate määruste mõttes halssimist ei loeta halsi muutmiseks.

Näiteid protestide lahendamisest praktikas:

1. Jaht B oli pealtuule mööduv (joon. 40). Jaht A hakkas luhvama ja pärast asendit 3 vallas ja halssis. Jaht B halssis samuti ja muutus jahiga A pealtuule seotuks. Jaht A luhvas uuesti ja asendis 5 toimus kokkupõrge. Jaht B diskvalifitseeriti, sest ta oli pärast halssimist pealtuule mööduv jaht. Kui ta oleks pärast halssimist olnud jahist A vabalt ees, oleks tal olnud alust protestida jahi A vastu, sest sel juhul oleks jaht B olnud möödamindev ja jaht A poleks omanud õigust

luhvata senikaua, kuni ta omakorda poleks saanud vabaks ees.

2. Jahid A ja B sõitsid paremal halsil (joon. 41), jaht A oli alltuule mööduv. Jaht C oli nende mõlema suhtes mööduv. Jahid A ja B halssisid pärast omavahel seotuks muutumist.

Asendis 2 jaht C lõi kas nende kurssi ja halssis samuti, kuid enne seda momenti, kui jaht B muutus seotuks jahiga C. Asendis 4 kõik jahid pörkasid kokku.

Et pärast halssimist jaht A ei lakanud jaht B suhtes olemast alltuule mööduv, siis jahil A polnud õigust oma kursist kõrvale kalduda jaht B poole.

Jahid C osavõtt aga, mis halssimise tagajärjel enne seotuks muutumist jahiga B osutus asendis 3 kui jaht B poolt pealtuule möödamindev, sundis jaht B kalduma kõrvale õigest kursist.

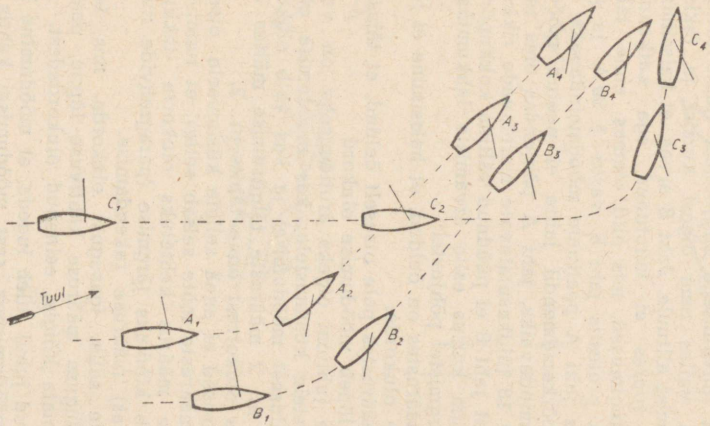
Jahid B ja A protestisid jaht C vastu. Kohtunikekogu otsustas täiesti õigesti jaht A § 30 A järgi diskvalifitseerida. Jaht B poleks võidud diskvalifitseerida, sest tema vallamine jaht A suhtes olenes jahist C, millel oli õigus luhvata jaht B, sest ta halssis enne kui B muutus temaga seotuks.

3. Alltoodud juhtum (joon. 42) näitab, et asjaolude formaalne arusaamine sellest, et halssimine ei lõpeta möödumise tingimusi, võib kutsuda esile lahkkelisid ja viia isegi ebaõigele otsusele.

Distants — kolmnurk; esimene kurss — loovimine, teine — täistuulekurss paremal halsil, kolmas — täistuulekurss vasakul halsil.

Jaht A möödus tähisest nr. 1 ja pärast tähisest möödumist osutus möödamindevaks alltuule jaht B poolt. Tähise nr. 2 juurde tulles jahid muutusid seotuks.

Mõlemad jahid halsivad tähise nr. 2 juures, kusjuures jaht A on jahist B veidi eespool, ja tulevad finišisse. Jaht A luhvab, B vastab samaga; kui jahid olid läinud finišikursist tunduvalt kõrgemale, jaht B kartes, et tagapool sõitvad jahid läbivad finiši varem, ei vasta enam luhvamisele ja asendis 5 toimub kokku-

Joon. 41,

põrge, mille juures jahi A vöörtääv jääb veel eespoole jahi B grootvante. Pärast kokkupõrget jahid vallavad finiši.

Jaht B protestis jahi A vastu § 30 C põhjal, arvates, et oma luhvamisega sirgjoonest (tähis nr. 2 — finiš) jaht A vallas oma õigest kursist ja takistas seega möödumist alltuule. Jaht B arvas, et halssimisega tähise nr. 2 juures ei muutunud ega katkenud möödumise tingimused, mis olid olemas enne tähist nr. 2. Jaht A protestis jahi B vastu § 30 A ja 30 B järgi, lugedes jahi A pealtuule möödamindevaks. Juhul, kui kokkupõrkemomendil jahte ei peetud mööduvaiks ja möödamindevaiks, jaht A põhjendas oma protesti § 30 D ja § 18 (üldkasutatavate meretavade rikkumise) alusel, sest jaht B ei püüdnud vältida kokkupõrget.

Juhtum kutsus esile arvamide lahkuminekku peamiselt järgmistel põhjustel:

a) määrustes on öeldud, et halssimine ei lõpeta möödumise olukorda;

b) määrustes pole otseselt öeldud, et tähisest möödumisel lõpeb möödumise olukord.

Selle juhtumi õigeks arutlemiseks on vaja vastata järgmistele küsimustele: kas möödumise olukord lõppes tähisest möödumisel ja kas võib olukorda pärast tähist nr. 2 määruste tõlgitsemise mõttes lugeda olevaks olukorrast enne tähist nr. 2.

Määrused ei anna sellele küsimusele otsest vastust, kuid määruste mõte seisab selles, et tunnistada mingisugune määrus kehtetuks olukorra tekkimisel, mis määrab kindlaks järgmise (paragrahvide numbrite järjekorras) määruse rakendamise.

Peale selle, igasugust olukorda, mis tekib pärast mingisuguse määruse kehtivuse lõppu, peab vaatlema olenemata kõigist eelnenud olukordadest.

Antud juhul tuleb lugeda, et möödumine lõppes tähisest möödumisega, sest möödumisel kehtis § 31. Olukorda aga, mis tekkis pärast tähisest möödumist, peab vaatlema kui täiesti uut. Jääb lahendada küsimus: mil-

lisele paragrahvile alluvad jahid pärast tähisest möödumist?

Möödumist pole, sest pärast tähisest möödumist B polnud A suhtes vabalt taga. Järelikult on kehtiv § 30 C all- ja pealtuule olevast jahist, mis pärast jaht B on süüdi kui pealtuule olev jaht.

Kui aga jahti A lugeda pealtuule möödamindevaks, on otsus sama, kuid jaht B diskvalifitseeritakse §§ 30 A ja 30 B alusel.

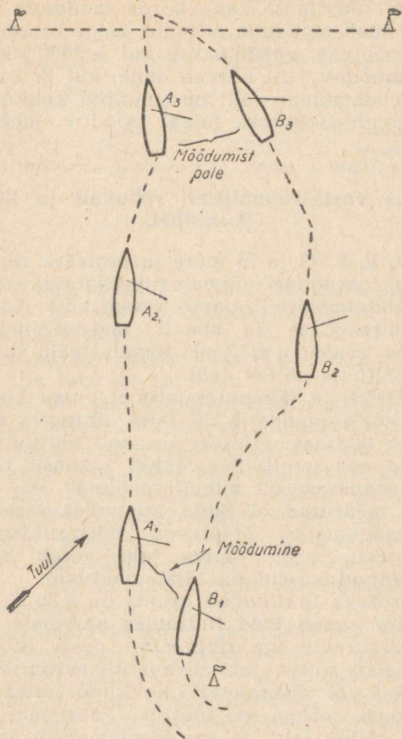
Juhtum, mis tõestab ülaltoodut, — et kui möödumise olukord lõppes kokkupõrkeohu piirkonnast väljumise tõttu, — siis uut olukorda, kui jahid satuvad jälle kokkupõrkeohu piirkonda, peab vaatlema kui täiesti uut, olenemata varajasemast.

Jahid A ja B lähevad finišisse täistuulekursil (joon. 43), kusjuures jaht B on mööduv, sest ta oli pärast tähist jahist A vabalt taga; jaht B vallab ja asendis 2 väljub kokkupõrkeohu piirkonnast. Mõnda aega jahid sõidavad paralleelselt. Lähenedes finišile jaht B hakkab luhvama ja asendis 3 läheb uuesti kokkupõrkeohu piirkonda seotuks. Finišis toimub kokkupõrge ja jaht A avaldab § 30 C põhjal protesti, lugedes jahi B alltuule mööduvaks ja luhvamiseks õigust mitteomavaks, sest ta pole saanud vabaks ees. Diskvalifitseerimisele kuulub jaht A § 30 G järgi, sest möödumine lõppes asendis 2, kui jahid väljusid kokkupõrkeohu piirkonnast. Kui nad asendis 3 tulid uuesti kokkupõrkeohu piirkonda, siis kumbki neist polnud vabalt ees, järelikult, möödumise olukorda ei võinud olla.

Nende näidete varal võib täpsustada alltuule möödamindeva jahi õigusi ja kohustusi.

1. Enne kui jahid muutusid seotuks, on möödamindeval jahil õigus vallata või viia poom üle halssimisega ja luhvata, sest sellest momendist alates vaadeldakse teda kui pealtuule möödamindevat. Pealtuule pool määratakse tema järgi.

2. Pärast seda, kui jahid muutusid seotuks, möödamindev jaht võib muuta halssi poomi üleviimisega, kuid

Joon. 43.

ta ei või luhvata, sest reeglite seisukohalt vaadeldakse sellist luhvamist kui vallamist õigest kursist selleks, et takistada möödumist alltuule.

3. Poomi üleviimist kaks korda mööduva jahi vööri ees, mis püüab mööduda alltuule, isegi varem, kui jahid muutusid seotuks, vaadeldakse kui § 30 K rikkumist.

4. Kui mööduv jaht luhvab enne, kui ta saab vabaks ees, ja möödamindev jaht on sunnitud kokkupõrke vältimiseks muutma kurssi, tuleb mööduv jaht diskvalifitseerida.

Teeõigus vastassuunalistel, ristuvail ja lähenevail kurssidel.

§§ 30 D, E, F, G ja H mõte ja eesmärk seisab selles, et vältida igasugune võimalus kokkupõrkeks.

Kõik ülalnimetatud paragrahvid võib võtta kokku kahte põhireeglisse, ja nimelt: möödumise tingimuste puudumisel annab teed vasakul halsil või pealtuule sõitev jaht.

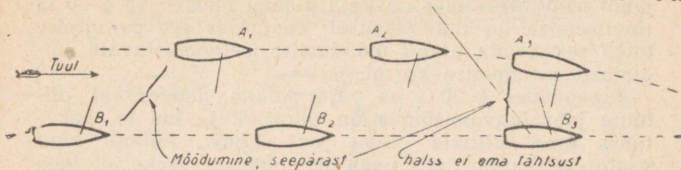
§ 30 D (tiht- ja täistuulekurss) ei kutsu kunagi välja vaidlusi, kui tugineda § 30 järgi tihttuule definitsioonile. Selge, et fraas: „sõitsin peaaegu tihttuules vasakul halsil, teie aga pooltuules, ehkki paremal halsil, kuid täiemalt, seepärast oli minul teeõigus“ ei oma tähtsust, sest määrused ei jaota täistuulekurse täiemaiks ja vähemtäiemaiks. Määrused määratlevad rangelt tihttuulekurssi, mille juures jaht võtab kõrgust, ja kõik ülejäänud kursid on täistuulekursid.

Peamääruseks ülaltoodud grupis on § 30 E „tihttuules vasak hals annab teed tihttuules paremale halsile“.

Selle paragrahvi iga rikkumine peab tooma kaasa vasakul halsil sõitva jahi diskvalifitseerimise, kui võib tõestada kas või väikseimatki kokkupõrkeriski.

Milles peab seisma see tõestus? Tõestama peab vasakul halsil sõitev jaht, ja see tõestus peab ümberlukkamatult näitama kokkupõrkeriski puudumist asetleidnud olukorras.

Täpsem ja üldisem tõlgitus seisab järgnevas: kui tihttuules vasakul halsil sõitev jaht kohtab paremal halsil sõitvat jahti ja on alust pidada seda mitte tihttuu-

Joon. 44.

les sõitvaks, siis vasakul halsil sõitev jaht peab andma teed ja, kui ta soovib, protestima, kuid tõestamise kohustus kuulub talle.

Tihttuules parema halsi õigused on ümberlukkamatud ja neis ei saa tekkida kahtlust.

Kui on kas või väikseimgi põhjendatud kahtlus, peab otsus olema paremal halsil sõitva kasuks.

Paremal halsil sõitev jaht peab hoidma oma kurssi senikaua, kuni seda saab teha ohutult. Ainult kokkupõrke vältimiseks ta võib kas vallata vastase ahtri tagant, luhvata või muuta halssi. Nende tingimuste korral võib olla veendunud, et tema protest rahuldatakse.

Paremal halsil sõitev jaht ei tohi luua ettekäänat oletuseks, et ta ei pretendeeri teeõigusele, muutes kurssi enneaegselt.

§ 30 F rakendatakse ainult sel juhul, kui kumbki jaht ei või pretendeerida möödamindeva õigusele. See tähendab, et kui jaht A (joon. 44) sõidab vasakul halsil taganttuules, kuid jaht B möödub temast alltuule, siis, ehkki jaht sõidab paremal halsil, ei vabastata teda kohustusest anda teed jahile A senikaua, kuni ta saab vabaks ees ja seega muutub ka möödamindevaks. Eriti, kui jahid puudutavad asendis 3 (joon. 44) teineteist (kas või poomidegagi), siis protesti korral diskvalifitseeritakse jaht B § 30 A alusel.

Järelikult, möödumisel pole oluline, kummal halsil

jahid sõidavad. Seda on vaja pidada meeles ka § 30 G tõlgitsemisel ja rakendamisel, kusjuures see paragrahv tuleb rakendada ainult möödumist iseloomustavate tingimuste puudumise korral.

Rakendades § 30 G on vaja pidada meeles, et alltuule jahi luhvamisõigus on piiratud, ja kui ta, kasutades oma alltuule oleva jahi õigust, luhvab kuni vastutuult-kursini, siis peab see olema aluseks, et teda diskvalifitseerida kokkupõrke tekitamise katse eest.

Seda eeldust laiendatakse võrdse jõuga ka paragrahvile 30 H.

Käesolevate kommentaaride kahe eelmise osa sisu võib võtta kokku järgneva kolme lühikese reegliga:

- a) mööduv jaht annab teed;
- b) vasak halss annab teed;
- c) pealtuule olev jaht annab teed.

Kursi muutmine (§§ 30 I ja 30 K).

30 I keelab jahil vändamise, kui see oma uuel halssil ei jõua arendada küllaldaselt kiirust enne, kui toimub kokkupõrge.

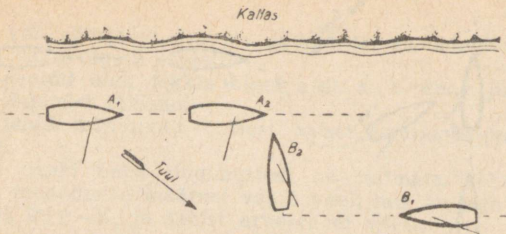
Millal tunnustada jahi õigust uuel kursil, kas pärast purjede täitumist tuulega või siis, kui jaht arendab juba küllaldast kiirust?

Jaht ei tohi loovimisel halssi muuta nii, et see tekitaks kokkupõrkevõimaluse teise jahiga; kui jaht muudab halssi nii, et ta tekitab mingisugusegi kokkupõrkevõimaluse, ta kuulub diskvalifitseerimisele.

Järelikult, kui esineb kas või väikseimgi kahtlus halssi muutnud jahi küllaldase käigu olemasolus, lasub vastutus halssi muutnud jahil.

Tavaliselt § 30 I järgmise katkendi tõlgitsemine tekitab raskusi. Seda katkendit rakendatakse küllalt harva ja põhiliselt puudutab joon. 45 kujutatud juhtu.

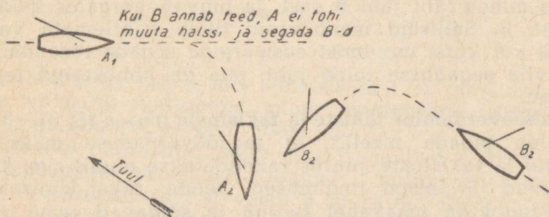
Ehkki jahil B on asendis 2 teeõigus kui alltuule oleval jahil, ei tohi ta muuta halssi, kuna jahil A puudub asendis 2 võimalus teeandmiseks.

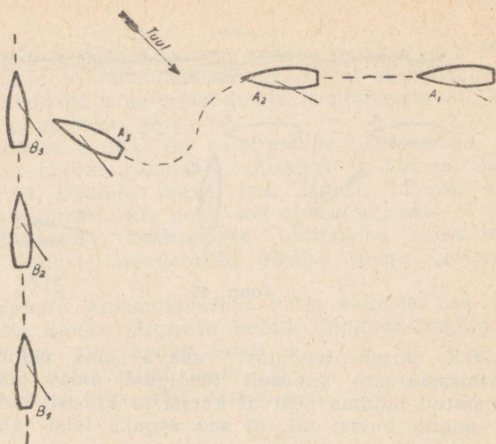
Joon. 45.

§ 30 K piirab teeõigust omava jahi manöövrideid. Võistlusmääruste kohaselt teeõigust omav jaht pole kohustatud hoidma püsivat kurssi ja kiirust, kuid ta ei tohi muuta kurssi nii, et see segaks teist jahti teed andmast.

See kitsendus ei kehti ainult pealtuule möödumisel. Joon. 46 on kujutatud juhtum, kus teeõigust omav jaht A segab jahi B poolt teendamist, mis kokkupõrke vältimiseks muutis kurssi. Täpselt sama võib juhtuda joon. 47 kujutatud tihttuules paremal halsil sõitva ja kurssi muutva jahiga.

Joon. 46.

Joon. 47.

Tihttuules paremal halsil sõitev jaht tekitas oma valamisega asendis 2 jahile B mulje, et jaht A tahab mööduda jahi B ahtrist, ja seepärast jaht B jätkas rahulikult oma kurssi. Asendis 3 jaht A mõtles ümber, otsustades minna läbi jahi B eest, ja luhvas, põrgates kokku jahiga B. Selliseid manöövreid tuleb kahtlemata vaadelda kui kursi muutmist eesmärgiga segada teendamist või viia segadusse teine jaht, mis on kohustatud teed andma.

Manööverdamine tähiste ja takistuste juures (§§ 31—32).

Tuleb pidada meeles, et manööverdamise määrusi tähiste ja takistuste juures rakendatakse ainult siis, kui esinevad järgmised tingimused nende rakendamiseks:

a) jahid on omavahel seotud ja sõidavad sama või ligikaudu sama kursiga;

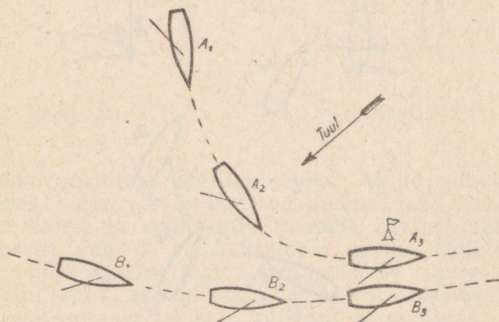
b) juhtiv jaht jõudis juba tähiseni, s. t. pukspriiti

otsa või võortäävi travers jõudis tähise mingisuguse osani selle õigelt poolelt;

c) seotud olek tekkis õigel ajal, s. t. enne juhtiva jahi jõudmist tähiseni;

d) jahid mööduvad tähisest halssi muutmata (vändamata).

Kui ükski neist tingimustest on täitmata, rakendatakse teeandmise määrusi vabal veel, mis on ette nähtud §§ 30 A—K, ja tähist arvesse ei võeta.

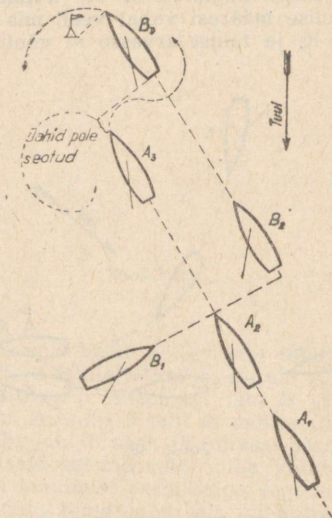
Joon. 48.

Iseloomustav näide, mis tõendab, et § 31 rakendamine pole võimalik ülaltoodud mingi tingimuse puudumise tõttu, on toodud eespool joon. 23.

Joon. 48 on toodud iseloomustav juhtum § 31 alusel põhjendamata protestist. Joonisel näidatud asendis jaht A protestis jahi B vastu § 31 järgi, lugedes end tähise juures sisemiseks jahiks. Antud juhul § 31 ei saa rakendada, sest jahid ei sõida samal või ligikaudu samal kursil, ja järelikult neid ei saa lugeda seotuks;

§ 30 D alusel aga jaht A peab andma teed kui pealtuule olev jaht.

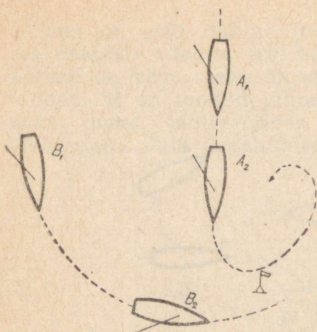
Joon. 49 on toodud juhtum, kus jaht ei saavutanud seotud olekut õigeaegselt ja seepärast pole tal õigust nõuda teed asendis 3 (v. § 31 p. 3), kui jaht B juba jõu-

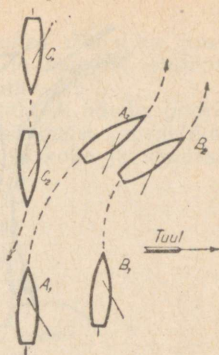
Joon. 49.

dis tähiseni ning hakkas sellest mööduma, nagu on näidatud joon. 50.

Takistuseks loetakse iga jaht, millele antud jaht peab andma teed. Joon. 51 on kujutatud juhtum, kus jaht B avaldas protesti jaht A vastu § 30 alusel, pida-

Joon. 50.

Joon. 51.

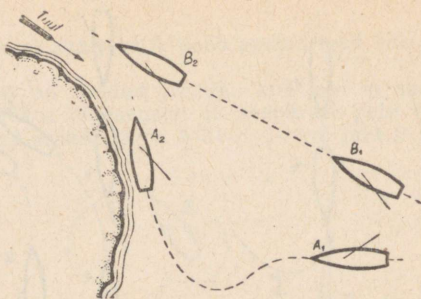
des seda pealtuule olevaks jahiks. Antud juhul jaht A (vasak halss) oli kohustatud andma teed jahile C (parem halss) ja selle tõttu viimane osutus jahile A takistuseks. Jaht B oli kohustatud andma küllaldaselt ruumi jahile A, sest jaht A on takistuse juures sise-mine. Kui jahi C asemel oleks kallas või sadamasild või mõni muu suurem takistus, olukord ei muutuks.

§ 32 on toodud jahtide manöövrите piiramine loovimisel tähiste või takistuste juures. Seda paragrahvi rakendatakse ainult juhul, kui:

- jahtid sõidavad tihttuules samal halsil;
- mõlemad jahtid mööduvad takistusest ühelt poolt ega saa mööduda sellest teineteisega kokku pörkamata.

Joon. 52 on näidatud juhtum, kus jahil A pole õigust nõuda ruumi pöördeks, sest jahtid sõidavad erinevail halssidel, ja järelikult § 32 ei saa rakendada. Asendis 2 pole jahil A õigust hüüdega nõuda teed jahilt B, vaid ta peab minema läbi selle ahtri tagant vastavalt § 30 E.

Alltuule olev jaht ei tohi nõuda ruumi pöördeks, kui

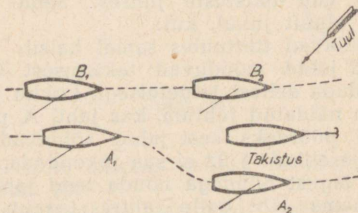

Joon. 52.

takistuseks on pöördetähis ja kui pealtuule jaht möödub tähisest pöördetä. Alltuule olev jaht ei oma õigust nõuda pööret ka sel juhul, kui takistus on küllalt väike, mispärast temast võib mööduda mõlemalt poolt (tooder, poi, ankrulolev paat jne.), või tal pole ette kirjutatud poolt möödumiseks (starditähis stardieelsel ajal).

Joon. 53 on toodud juhtum, kus takistuse väikeste mõõdete tõttu temast võib mööduda mõlemalt poolt. Seepärast jaht A ei saa pöördeks nõuda ruumi jahilt B.

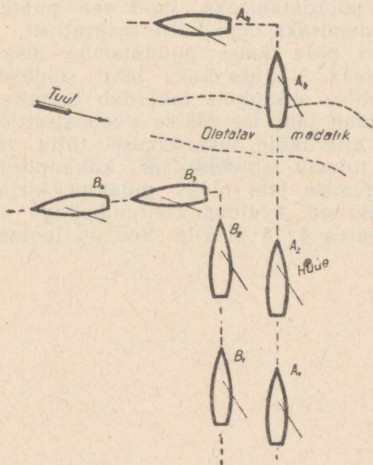
Kui alltuule olev jaht nõuaks pöördeks ruumi, peab ta kohe pöörama niipea, kui pealtuule olev jaht teeb pöörde.

Joon. 53.

Seda on eriti oluline pidada meeles madaliku juures manööverdades, kui sügavust ja kaugust ohtliku kohani on väga raske õigesti määrata.

Joon. 54 on toodud juhtum, kui jaht A nõudis pöördeks ruumi, motiveerides seda nõudmist madaliku lähedusega. Jaht B rahuldus nõudmise kohe ja vändas.

Joon. 54.

Jaht A ei teinud pööret ja läks veel 30—40 m edasi, sest ohtlik koht oli tunduvalt kaugemal. Jaht B esitas protesti selle kohta, sest jaht A hilines pöördega.

§ 32 p. 4 näeb ette hüüdega teenõudmise mõningail teistel juhtudel. Hüüdma peab näiteks siis, kui ühel kõrvusõitvaist jahtidest on avarii tõttu (vandi katkemine jne.) vajadus pöördeks või kursi muutmiseks.

Kas stardieelsel ajal starditähisele otsa sõitnud jaht kuulub diskvalifitseerimisele?

Tavaliselt räägitakse, et starditähis muutub tähiseks alles stardisignaali momendist alates.

Määrustes (§ 33 p. 2) on täiesti kindlalt öeldud, et tähisele otsasõitmise eest jaht diskvalifitseeritakse.

Endastmõistetavalt starditähis muutub stardisignaali momendist pöördetähiseks, kuid see puudutab ainult sellest möödumiseks õige külje määratlust.

Mitte alati pole tähise puudutamine diskvalifitseerimise põhjuseks. Näiteks kaks jahti sõidavad kiilvees ja pöördetähise ankruköis takerdub eesmise jahi kiilu külge. Eesmine jaht ise tähise veepealset osa ei puuduta, kuid ankruköie takerdumise tõttu tähis liigub kõrvale ja toimub tagumise jahi kokkupõrge tähisega.

Ehkki tagumise jahi oleks pidanud kirjatähe järgi diskvalifitseerima, keeldus kohtunikekogu sellest, toetudes seejuures § 18 p. 1-le. See on loomulikult õige lahendus.

LISAD

Klassifikatsioonitabel.

Klassi nimetus	Klassi purjemärk	Mõõdetav purjepind mitte üle	Veelini pikkus mitte üle	Suurim pikkus mitte üle	Suurim laius mitte alla	Poordi kõrgus mitte alla	Veeväljasurve mitte alla	Süvis svertita mitte üle	Purjestuse kõrgus mitte üle	Sverti paksus mitte alla	Meeskonna suurus võistluse ajal	Märkusi
		S m ²	Lwl m	L m	B m	F m	D t	T m	Hs m	mm	12	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
NSV Liidu jahtide rahvusklassid												
Jõe-svertpaatide vabaklassid	„P 2“	20	Ei mõõdeta	Ei pii-rata	1,70	0,30	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta	Ei mõõdeta	6	3	Kajut kohustuslik
	„P 3“	30			1,90	0,35				8	4	
	„P 4“	40			2,10	0,45				10	5	
Järve-svertpaat	„M“	20		6,50	1,95	0,43				8	4	
Tuurisõidu-svertpaat	„T“	30		8,20	2,25	0,55				9	4	
Sise- ja rannavete kompromissjahid	„K 2“	20	5,50	7,50	1,90	0,45	1,15	0,70	Ei mõõdeta	8	4	Võib olla kajut kahe magamiskohaga
	„K 4“	40	7,50	10,50	2,30	0,60	2,80	0,90	Ei mõõdeta	10	5	Kajut kohustuslik
	„K 6“	60	8,80	12,30	2,60	0,70	4,50	1,05		12	6	

Valemi järgi mõõdetavate kiiljah-tide klassid	„J 3“	30	Määratakse valemi järgi $LWL + \sqrt{S} = A$	Mitte üle 1,5 LWL	1,85	0,46	1,95	1,30	10,7	—	3	Võib olla kajut kahe magamis-kohaga Kajut kohus-tuslik „J“-klasside klas-sifikatsiooni alusel
	„J 4“	45			2,10	0,55	3,30	1,55	12,5	—	4	
	„J 6“	60			2,35	0,62	5,00	1,75	14,5	—	5	
	„J 8“	80			2,60	0,70	7,40	1,95	16,5	—	6	
Meresõidu-tuuri-jahtide klassid	„O-V“	50	8,30	12,45	2,60	0,65	6,00	1,60	13,5	—	5	Kajut kohus-tuslik vasta-valt „O“-klas-side klassi-fikatsioonile
	„O-VIII“	80	10,20	15,30	3,10	0,80	11,00	1,90	16,5	—	8	
	„O-XII“	125	12,40	18,60	3,65	0,95	19,00	2,30	—	—	—	
	„O-XX“	200	15,50	23,25	4,40	1,20	35,00	2,90	Ei mõõ- deta	—	Püra- mata	
Monotüüpi svert-paat „KIISK“ (šarpii)	Kiisa si-luett		Ehitatakse Üleliidulise Kehakultuuri-ja Spordikomitee poolt kinnitatud jooniste ja ehitamise ning mõõtmise eeskirjade järgi							2		
NSV Liidus soovitatud rahvusvahelised klassid												
Rahvusvahelised kiiljahid	6 8		Ehitatakse ja mõõdetakse Rahvusva-helise Purjetusliidu nõudeile vasta-valt valemi järgi: $R = \frac{L + \sqrt{S} + 2d - F}{2,37}$							5 6		
Bulb-kiiluga mono-tüüpi jahtide klass „TÄHT“	Punane täht		Ehitatakse ja mõõdetakse vastavalt Rahvusvahelise „Tähe“-klassi Pur-jetusliidu — International Star Class Yacht Racing Assotiation — jooniste ja erimääruste järgi.							2		

Klassitute tuurisõidu-kiiljahtide mõõtmise KR-valemi järgi ja aja arvutamine handicapi puhul.

(„NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määruste“ järgi.)

Et anda võimalust võistluste korraldamiseks klassituil tuurisõidu-kiiljahtidel, lubatakse ajavahemikul 1. maist 1946 kuni 1. jaanuarini 1951 handicap-võistluste korraldamist (võistlused aja arvutamiseks).

Osavõtivate jahtide võiduvõimaluste võrdsustamiseks peavad nad olema mõõdetud nende võistlusväärtuse kindlaksmääramise eesmärgil.

Võistlusväärtus määratakse kindlaks nn. KR-valemi järgi.

KR-valemisse minevad suurused peavad olema mõõdetud või arvutatud täpsusega kuni teise kohani (sajandik meetrini) ilma ümardamiseta.

KR-võistlusväärtus ümardatakse pärast väljaarvutamist kuni 0,1 m; näiteks jahil võistlusväärtusega 7,51 arvutatakse võistlusväärtuseks 7,5.

Jaht võistlusväärtusega 7,56 saab arvutamisel väärtuse 7,6. Mõõdukirja kantakse aga sisse sajandiku täpsuseni arvutatud võistlusväärtus.

Kohtunikekogu peab jaotama jahid stardigruppideks vastavalt järgnevale skeemile:

grupp A	—	4,0 kuni	5,0
"	B	—	5,1 " 6,0
"	B	—	6,1 " 7,5
"	Г	—	7,6 " 9,4
"	Д	—	9,5 " 12,0
"	E	—	12,1 " 15,0
"	Ж	—	15,1 " 19,5
"	3	—	üle 19,5

Kui võistlustel on võimalik vähendada gruppide arvu, siis on jahid vaja ühendada arvestusega, et õienduse vahe grupi suurima ja väikseima Jahi vahe¹ ei üle-

taks 7°%. Arvutuse vahe suurima ja väikseima jahti vahel ongi väikseimale jahile õienduseks protsentides, mille peab tooma välja sekundeis ja lahutama distantsi läbimise tõelisest ajast.

Näide: võistleb viis jahti.

Jaht	KR	% õienduste tabeli järgi	Distantsi läbimise aeg sekundeis
A	6,5	60,00	9932
B	6,8	61,53	9768
C	7,1	62,99	9699
D	7,4	64,40	9820
E	7,7	65,74	9691

Jaht E kui suurim jaht (suurima KR-võistlusväärtsuga) peab andma teistele handicapi järgmiselt:

jahile A	65,74 — 60,00 = 5,74 ^o %
" B	65,74 — 61,53 = 4,21 ^o %
" C	65,74 — 62,99 = 2,75 ^o %
" D	65,74 — 64,40 = 1,34 ^o %

See õiendus tuleb korrutada ajaga, millega jaht läbis distantsi.

Saame: jahile A	— 570	sekundit
" B	— 411	"
" C	— 267	"
" D	— 131	"

Õiendatud ajad oleksid:

A	9932 — 570 = 9362 sek. = 2 : 36,02	II koht
B	9768 — 411 = 9357 sek. = 2 : 35,57	I koht
C	9699 — 267 = 9432 sek. = 2 : 37,12	III koht
D	9820 — 131 = 9698 sek. = 2 : 41,29	IV koht
E	9691 — 0 = 9691 sek. = 2 : 41,31	V koht

Öienduste tabel arvutamiseks KR-valemi järgi

KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des	KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des	KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des	KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des
4,0	43,76	5	60,00	9,0	91	5	78
1	44,56	6	60,52	1	71,28	6	79,05
2	45,35	7	61,03	2	64	7	32
3	46,12	8	61,53	3	72,00	8	58
4	46,88	9	62,02	4	35	9	84
5	47,62	7,0	62,31	5	70	12,0	80,10
6	48,35	1	62,99	6	73,04	1	35
7	49,06	2	63,47	7	37	2	60
8	49,76	3	63,94	8	70	3	85
9	50,44	4	64,40	9	74,02	4	81,10
5,0	51,11	5	64,85	10,0	34	5	35
1	51,77	6	65,30	1	66	6	59
2	52,42	7	65,74	2	97	7	83
3	53,06	8	66,17	3	75,28	8	82,07
4	53,69	9	66,59	4	59	9	31
5	54,31	8,0	67,01	5	90	13,0	54
6	54,92	1	42	6	76,20	1	77
7	55,52	2	83	7	50	2	83,00
8	56,11	3	68,23	8	80	3	23
9	56,69	4	63	9	77,09	4	45
6,0	57,26	5	69,02	11,0	38	5	67
1	57,82	6	41	1	67	6	89
2	58,38	7	79	2	95	7	84,11
3	58,93	8	70,17	3	78,23	8	32
4	59,47	9	54	4	51	9	53

KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des	KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des	KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des	KR	Öiend % ⁰ / ₀ -des
14,0	74	5	42	19,0	24	5	41
1	95	6	59	1	38	6	53
2	85,16	7	76	2	52	7	65
3	37	8	93	3	66	8	76
4	57	9	90,09	4	79	9	87
5	77	17,0	25	5	92	22,0	98
6	97	1	41	6	94,05	1	97,09
7	86,17	2	57	7	18	2	20
8	36	3	73	8	31	3	31
9	55	4	89	9	44	4	42
15,0	74	5	91,05	20,0	57	5	53
1	93	6	20	1	70	6	64
2	87,12	7	35	2	83	7	75
3	31	8	50	3	96	8	86
4	49	9	65	4	95,09	9	96
5	67	18,0	80	5	21	23,0	98,06
6	85	1	95	6	33	1	16
7	88,03	2	92,10	7	45	2	26
8	21	3	25	8	57	3	36
9	39	4	40	9	69	4	46
16,0	57	5	54	21,0	81	5	56
1	74	6	68	1	93	6	66
2	91	7	82	2	96,05	7	76
3	89,08	8	96	3	17	8	86
4	25	9	93,10	4	29	9	96

Osavõtuavaldus.

(võistluste nimetus)

(milliselt organisatsioonilt)

Jrk. nr.	Jahi klass	Jahi nimi	Number purjel	Juhi-roolimehe perekonnanimi	Meeskonna suurus (kaasa arvatud juht)	Märkused
1	2	3	4	5	6	7

Organisatsiooni juhataja:

P. K.

(allkiri)

Märkused: 1. Kui registreeritav jaht on klassitu, märgitakse lahtrisse 2 võistlusväärtus.

2. Kui osa jahte stardib võistkondlikel võistlustel, märgitakse lahtrisse 7, millised jahid lähevad võistkondlikku arvestusse ning millisesse võistkonda nad kuuluvad; samas lahtris märgitakse ära võistkonna esindaja (kapten).

3. Ümberistumisvõistlusteks lahtreid 3 ja 4 ei täideta.

Sissekirjutus.

(võistluste nimetus)

(milliselt organisatsioonilt)

Jrk. nr.	Jahi			Meeskonnaliik- mete perekonna- ees- ja isanimed	Kvalifikatsioon	Vanus	Staaž	Võistleja isiklik allkiri ujumis- oskuse kohta	Märkused
	klass	nimi	number purjel						

Organisatsiooni vastutav esindaja.....
(allkiri)

Arst
(allkiri)

Märkused: 1. Lahtrisse „märkused“ märgitakse, kes võtavad osa võistkondlikult, kes individuaalselt; samuti näidatakse ära võistkonna esindaja (kapten) ja jahijuhid.

2. Handicap-võistlustel lahtrisse „klass“ märgitakse jahi võistlusväärtus.

Klassivõistluste protokoll nr.

..... võistlused

Kuupäev: Start:
 Distsants: Klass:
 Tuul: Lainetus:

Jahi		Juhi-roolimehe perekonna-, ees- ja isanimi	Organisatsioon	Ajad			Koht	Punkte	Märkused
number purjel	nimi			Stardiaeg	Finišiaeg	Distsantsi läbimise aeg			

Peakohtunik:

Sekretär:

Märkused: 1. Kohtunikekogu otsused kohtunike vaatluste ja protestide põhjal vormistatakse eriprotokollina, millele lisatakse juurde kõik vajalikud materjalid.

2. Distsantsi plaan lisatakse erilehel.

3. Regati lõpptagajärgede kohta koostatakse võistlusprotokollide põhjal koondtabel.

Ümberistumisvõistluste protokoll.

Kuupäev: Võistlused

Koht

Võistluse aste
(finaal, poolfinaal jne.)

Jrk. nr.	Juhi-roolimehe perekonna-, ees- ja isanimi ja organisatsioon	Võistlussõit nr.				Võistlussõit nr.				Resultaadid			
		Jahi nr.	Finisjaeg	Koht	Punkte	Jahi nr.	Finisjaeg	Koht	Punkte	Punktide summa	Punkte maha arvatud	Jääb punkte	Koht

Peakohtunik:

Sekretär:

Märkused: 1. Kohtunikekogu otsused kohtunike vaatluste ja protestide põhjal vormistatakse eriprotokollina, millele lisatakse juurde kõik vajalikud materjalid.

2. Lahtrite arv „Võistlussõit nr.“ vastab osavõtjate arvule.

KLASSI ERALDUSMÄRKIDE KANDMISE MÄÄRUSED.

(„NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määruste järgi“.)

1. NSV Liidu iga rahvusklassi kuuluv jaht peab kandma purjele õmmeldud eraldusmärki.

2. Eraldusmärgid õmmeldakse grootpurje ülemisele kolmandikule mõlemale poolele: paremale poole madalamale, vasakule kõrgemale, paralleelselt ahtriliigiga ja selle lähedale. 30 m² ja suurema purjepinnaga jahtidel on eraldusmärgi tähtede ja numbrite kõrgus 60 sm ja kirja jämedus 8 sm. Alla 30 m² purjepinnaga jahtidel on mõõted vastavalt 45 sm ja 6 sm.

3. Eraldusmärk koosneb klassimärgist ja 10 sm sellest allapoole õmmeldud jahi järjekorranumbrist kooskõlas linna mõõtmiskomisjoni juhendiga.

Eraldusmärgid peavad olema mustast riidest.

4. Monotüüpide eraldusmärkide mõõted ja kandmise kord määratakse jahi kinnitatud joonise järgi.

5. „Tähe“-klass kannab eraldusmärgina viisnurkset tähte ja sellest madalamal järjekorranumbrit vastava riigi tähisega. Kirja kõrgus 45 sm, jämedus mitte vähem kui 6 sm.

Eraldusmärgid ja numbrid peavad olema punasest riidest.

6. NSV Liidule kuuluvate rahvusvaheliste klasside jahtidele on määratud riigi tähisena ajutiselt ladina tähestikust tähed SU.

7. KR-valemi järgi mõõdetavad klassitud tuurisõidukiiljahid kannavad purjel tema stardigrupile määratud tähte.

Tabel punktide arvutamiseks klassivõistlustel

Saavu-
tatud
koht

Osavõtjate arv sissekirjutuse järgi

	40	39	38	37	36	35	34	33	32	31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2
1	1703	1692	1681	1669	1657	1645	1632	1619	1606	1592	1578	1563	1548	1532	1516	1499	1481	1463	1443	1423	1402	1380	1356	1331	1305	1277	1247	1215	1180	1142	1101	1055	1004	946	879	800	703	578	402
2	1402	1391	1380	1368	1356	1344	1331	1318	1305	1291	1277	1262	1247	1231	1215	1198	1180	1162	1142	1122	1101	1079	1055	1030	1004	976	946	914	879	841	800	754	703	645	578	499	402	277	101
3	1226	1215	1204	1192	1180	1168	1155	1142	1129	1115	1101	1086	1071	1055	1039	1022	1004	976	966	946	925	903	879	854	828	800	770	738	703	665	624	578	527	469	402	323	226	101	
4	1101	1090	1079	1067	1055	1043	1030	1017	1004	990	976	961	946	930	914	897	879	861	841	821	800	778	754	729	703	675	645	613	578	540	499	453	402	344	277	198	101		
5	1004	993	982	970	958	946	933	920	907	893	879	864	849	833	817	800	782	764	744	724	703	681	657	632	606	578	548	516	481	443	402	356	305	247	180	101			
6	925	914	903	891	879	867	854	841	828	814	800	785	770	754	738	721	703	685	665	645	624	602	578	553	527	499	469	437	402	364	323	277	226	168	101				
7	858	847	836	824	812	800	787	774	761	747	733	718	703	687	671	654	636	618	598	578	557	535	511	486	460	432	402	370	335	297	256	210	159	101					
8	800	789	778	766	754	742	729	716	703	689	675	660	645	629	613	596	578	560	540	520	499	477	453	428	402	374	344	312	277	239	198	152	101						
9	749	738	727	715	703	691	678	665	652	638	624	609	594	578	562	545	527	509	489	469	448	426	402	377	351	323	293	261	226	188	147	101							
10	703	692	681	669	657	645	632	619	606	592	578	563	548	532	516	499	481	463	443	423	402	380	356	331	305	277	247	215	180	142	101								
11	662	651	640	628	616	604	591	578	565	551	537	522	507	491	475	458	440	422	402	382	361	339	315	290	264	236	206	174	139	101									
12	624	613	602	590	578	566	553	540	527	513	499	484	469	453	437	420	402	384	364	344	323	301	277	252	226	198	168	136	101										
13	589	578	567	555	543	531	518	505	492	478	464	449	434	418	402	385	367	349	329	309	288	266	242	217	191	173	133	101											
14	557	546	535	523	511	499	486	473	460	446	432	417	402	386	370	353	335	317	297	277	256	234	210	185	159	131	101												
15	527	516	505	493	481	469	456	443	430	416	402	387	372	356	340	323	305	287	267	247	226	204	180	155	129	101													
16	499	488	477	465	453	441	428	415	402	388	374	359	344	328	312	295	277	259	239	219	198	176	152	127	101														
17	473	462	451	439	427	415	402	389	376	362	348	333	318	302	286	269	251	223	213	193	172	150	126	101															
18	448	437	426	414	402	390	377	364	351	337	323	308	293	277	261	244	226	208	188	168	147	125	101																
19	424	413	402	390	378	366	353	340	327	313	299	284	269	253	237	220	202	184	164	144	123	101																	
20	402	391	380	368	356	344	331	318	305	291	277	262	247	231	215	198	180	162	142	122	101																		
21	381	370	359	347	335	323	310	297	284	270	256	241	226	210	194	177	159	141	121	101																			
22	361	350	339	327	315	303	290	277	264	250	236	221	206	190	174	157	139	121	101																				
23	341	330	319	307	295	283	270	257	244	230	216	201	186	170	154	137	119	101																					
24	323	312	301	289	277	265	252	239	226	212	198	183	168	152	136	119	101																						
25	305	294	283	271	259	247	234	221	208	194	180	165	150	134	113	101																							
26	288	277	266	254	242	230	217	204	191	177	163	148	133	117	101																								
27	272	261	250	238	226	214	201	188	175	161	147	132	117	101																									
28	256	245	234	222	210	198	185	172	159	145	131	116	101																										
29	241	230	219	207	195	183	170	157	144	130	116	101																											
30	226	215	204	192	180	168	155	142	129	115	101																												
31	212	201	190	178	166	154	141	128	115	101																													
32	198	187	176	164	152	140	127	114	101																														
33	185	174	163	151	139	127	114	101																															
34	172	161	150	138	126	114	101																																
35	159	148	137	125	113	101																																	
36	147	136	125	113	101																																		
37	135	124	113	101																																			
38	123	112	101																																				
39	112	101																																					
40	101																																						

PROTEST.

(näidis)

**Moskva Purjespordi Esivõistluste Kohtunikekogule,
(poolfinaal)**

roolimehelt Petrov, M. V. (M-klassi jaht nr. 16, sõit nr. 5, 21. juunil 1949) roolimehe Ivanov, N. G. (M-klassi jaht nr. 23) vastu,

protest.

Lähenesin tähisele nr. 2 tihttuules paremal halsil. Samal ajal lähenes samale tähisele jaht nr. 23 vasakul halsil. Kui mina tähise juures teed nõudsin, jaht nr. 23 seda mulle ei andnud ja, tehes tähise juures pöörde, sundis mind kokkupõrke vältimiseks luhvama. Jahi nr. 23 roolimees motiveeris oma tegevust sellega, et tema jõudis tähiseni enne mind. Et me sõitsime erinevail halssidel, arvan, et tähiseni jõudmine ei oma tähtsust, ja palun jahi nr. 23 roolimehe (Ivanov, N. G.) diskvalifitseerida võistlusmääruste § 30 E rikkumise alusel.

Petrov (allkiri)

Peakohtuniku otsus: diskvalifitseerida jaht nr. 23 (roolimees Ivanov, N. G.) § 30 alusel.

Peakohtunik:
(allkiri)

Sekretär:
(allkiri)

..... käskkirjaga nr.
 „.....“ 195..... a.

AKT.¹

Uue üleliidulise rekordi registreerimiseks

1. Püstitamise aeg
 (aasta, kuupäev, kellaaeg)

2. Millistel võistlustel

3. Võistluse läbiviimise koht (nimetus ja ulatus)

(linn, staadion, bassein, maantee jne.)

4. Võistluste liik ja distants

5. Kelle poolt püstitatud:

a)

(perekonna-, ees- ja isanimi)

b) sünniaeg (kuupäev, aasta²)

c) spordijärk d) kaal

(kaalumis-
kategoriate
korral)

e) parteilisus f) rahvus

g) kehakultuuriorganisatsioon

h) kodune aadress

Märkus: Rekordi püstitamisel võistkonna poolt lisatakse aktile juurde osavõtjate nimekiri käesoleva punkti andmetega; laskevõistlustel lisatakse juurde veel märkleht.

6. Rekord püstitatud

(näidata ära auto, mootorratta, skuteri, jääpurjeka jne. mark, relval süsteem, hobusel nimi jne.)

7. Tulemus

(sõnadega)

¹ Rekordi registreerimise akt peab tingimata olema valmistatud tipograafilisel teel.

² Poeg- ja tütarlaste kohta esitatakse notariaalselt tõetatud koopia sünnitunnistusest.

8. Millal ja kelle poolt olid kontrollitud mõõteabinõud-sekundimõõtjad, kaalud jne. (vt. NSV Liidu RKN juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee instruksioon 28. V 1940)

9. Sekundimõõtjate näidud:

1. Sekundimõõtja nr., näit
(sekundomeetrist)

2. " nr., "

3. " nr., "

4. Kontrollsekundimõõtja (täidetakse ühe kohustusliku sekundimõõtja rikke korral) näit.

5. Pöörde aeg või aeg esimese otsa finiši ja teise otsa stardi vahel
(kus see on vajalik)

M ä r k u s : Võistluste läbiviimisel auto-mootorispori ja vee-mootorispori alal 1 km ja 5 km tuleb sekundimõõtjate näidud igal otsal eraldi ära näidata.

Vanemkohtunik-sekundomeetrist
(alkiri)

10. Vee, ilmastiku seisukord (temperatuur, tuule suund ja tugevus)

11. Jooksuraja, basseini, treki jne. mõõted

12. Millisel katsel rekord püstitati

13. Rekordi püstitamise telegraafilise või telefonilise teate kuupäev

14. Võistlused toimusid vastavalt NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee võistlusmäärustele (19..... väljaanne). Eelmine rekord kuulus
võrdus ja oli püstitatud
(kuupäev)

Peakohtunik:

Stardikohtunik:

Vanemkohtunik:

Sekretär:

..... linnas " " 195.... a.

NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuvale Üleliidulisele Kehakultuuri- ja Spordikomiteele

Moskva, Skatertnõi 4¹

..... Kehakultuuri- ja Spordikomitee palub kinnitada uue üleliidulise rekordi vastavalt esitatavale aktile.

Komitee esimees:

Õppe-spordiosakonna juhataja:

Lisa 11.

DISTANTSI MÕÕTMISE AKT JÄÄPURJESPORDI KIIRUSREKORDI PÜSTITAMISEL.

Käesoleva akti koostas komisjon koosseisus:
(perekonna-, ees- ja isanimi) (kategooria) (pileti nr.)

1.

2.

3.

selle kohta, et me mõõtsime distantsi, millel
..... püstitati üleliiduline jääpurjespordi kiirus-
(kuupäev)

rekord distantsil klassis
(jääpurjeka klass ja tüüp)

Distants meetrit asub
(täpne aadress)

ja on meie poolt mõõdetud
(instrumentide nimetus)

Nurkade täpsuse ja distantsi suuna tegime kindlaks

.....
(instrumentide nimetus)

Mõõdetud distants, sellel asetsevad tähised ja muud seadeldised, samuti juuresolev kaart, vastavad täpselt pikkuselt ja seadeldistelt jääpurjespordi kiirusrekordite registreerimise määrustele, mille kohta ongi koostatud käesolev akt.

(allkirjad)

¹ Akti peab ära saatma mitte hiljem kui viis päeva pärast rekordi püstitamist.

NSV LIIDU SPORTLIKE PURJEJAHTIDE MÕÖTMISE INSTRUKTSIOON.

I o s a.

ÜLDISED JUHENDID.

1. Purjejahtide mõõtja kohustused.

Mõõtja kohustuste hulka kuulub esmajoones purjejahi klassikuuluvuse kindlaksmääramine, s. o. mõõtja peab kindlaks tegema, kas mõõtmiseks esitatud jaht kuulub mingisugusesse NSV Liidu klassifikatsioonis ettenähtud klassi.

Oma töös mõõtja juhendub „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustest“ ja käesolevast instruksioonist.

Mõõtja ülesandeks on määrata kindlaks, kas jaht vastab oma klassi klassifikatsiooni määruste nõudeile ja oma mõõtudega määruste II, VI ja VIII osale.

Jahi konstruktsiooniosade mõõdete kontroll vastavalt määruste III ja V osale ei kuulu mõõtja kohustuste hulka, sest nende õigsust peab kontrollima jahti ehitav töökoda ehitamise ajal. Kui aga mõõtmiseks esitatud jahil ei ole töökoja poolt väljaantud sertifikaati, mis peab tõestama ehitamise määruste täitmist määruste III ja V osa nõuete kohaselt, on mõõtja kohustatud kontrollima jahi konstruktsiooni osade mõõteid vastavalt määruste III ja V osale ja koostama vastava protokolliga, mis lisatakse juurde mõõtmise üldprotokollile.

Sel juhul mõõtja teeb mõõdukirja vastavas kohas märkuse, et ehitamise määruste täitmine on tõestatud jahi konstruktsiooni osade mõõtmise protokolliga.

Vastava avalduse saamisel jahi omaniku poolt mõõtja

vaatab kõigepealt jahi üle ja kontrollib esmajoones mõõdumärkide õiget asetust taglasel ja kerel, samuti ehitaja poolt väljaantud ehitusmääruste täitmist tõendavat sertifikaati.

Järgnevalt mõõtja mõõdab jahi ja kontrollib, kas antud jaht vastab ettenähtud klassi kõigile määrustele. Ühes sellega koostab mõõtja mõõtmise protokolliga kahe eksemplaris ja täidab protokolliga alusel mõõdukirja. Allakirjutatud mõõdukirja ühes protokolliga ühe eksemplari saadab mõõtja Uleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee veespordiosakonnale.

Saanud vastuse jahi registreerimise kohta ühes jahi järjekorranumbri, teatab mõõtja jahi omanikule järjekorranumbri ning annab välja mõõdukirja pärast klassimärgi ja järjekorranumbri pealeõblemist purjele.

Pärast mõõtmist paneb mõõtja oma templi purjedele (soodinurkadesse) ning kontrollib, et jahi kiilule või kiilsonile kokpitis oleksid jahi nimi ja number sisse põletatud või lõigatud.

Sisepõletatud või sissekirjutatud tähtede ja numbrite kõrgus ei tohi olla alla 25 mm.

Mõõtja määratakse vastava kohaliku kehakultuuri- ja spordikomitee käskkirjaga. Mõõtjal lasub täielik vastutus mõõtmise õigsuse ning õigete protokollide ja mõõdukirjade täitmise eest.

Kehakultuuri- ja Spordikomitee annab mõõtjale välja mõõtmist õigustava tunnistuse ja tasub mõõtja töö vastavalt kehtestatud normidele.

Jahi omanikud, andes avalduse jahi mõõtmiseks, tasuvad komitee kassasse vastava summa; seejärel komitee teeb mõõtjale korralduse jahi mõõtmiseks.

Jahi omaniku avalduses peavad olema näidatud jahi omaniku aadress ja aeg, millal võib teostada mõõtmist, samuti vastutava jahijuhi või tema asetäitja perekonnanimi, kes on jahi omaniku esindajaks mõõtmise juures.

Mainitud isik peab olema mõõtmise juures ja abisutama mõõtjat.

Kellelgi ei ole õigust avaldada survet mõõtjale või sundida teda rikkuma määrusi või käesolevaid instruksioone.

2. Jahi klassikuuluvuse kindlaksmääramine.

Et jahi võiks lugeda kuuluvaks ühte või teise klassi, peab jaht täielikult vastama NSV Liidu sportlike purjelahtide klassifikatsiooni määruste I, II ja III (IV) osa nõudeile, ning omama sertifikaati, mis tõestab, et jahi ehitamisel on täidetud kõik ehitusmäärused.

Jahid, mis on ehitatud vana klassifikatsiooni järgi varem või mille ehitamist on alustatud enne 15. maid 1946, klassifitseeritakse vanade määruste järgi.

Vanadesse klassidesse kuuluvad jahid, kui nad oma mõõdete kohaselt võivad kuuluda uutesse klassidesse, klassifitseeritakse klassifikatsiooni uute määruste järgi, kui jahi omanik seda soovib, ja need jahid omavad uue klassi õigused.

Kui vanema ehitusega jaht ei vasta uue klassifikatsiooni nõudeile, antakse talle välja mõõdukiri vana klassi alusel ja ta võib võistelda võistlustel vanemate jahtide grupis (vanema ehitusega jahtide jaoks) kui ka võistlustel uude klassifikatsiooni kuuluvate jahtidega.

Jaht, millel on uue klassi mõõdukiri, ei oma õigust võistelda võistlustel vana klassi jahtidele.

Vana klassi jahtide klassifitseerimisel uute klassifikatsiooni määruste alusel on lubatud järgmised kõrvalekaldumised uue klassifikatsiooni määrustest:

a) Klassi „P-2, „P-3“ ja „P-4“ kuuluvail svertpaatidel võib vabaparda kõrgus olla 1,5 m vähem kui ette nähtud; sverti paksus võib olla 1 mm vähem kui ette nähtud; masti läbimõõtu ei mõõdetata.

b) „Л“-klassi kiiljahtidel mõõdetakse ainult klassifikatsioonitabeli mõõdud.

Vanadesse klassidesse kuuluvad jahid, millede klassid uues klassifikatsioonis puuduvad (näiteks „Ш-10“, „Л-100“, „М-30“, „P-45“) saavad mõõdukirjad vastavalt vana klassifikatsiooni määrustele.

Monotüüp jahid (kiisk, olümpia-joll, „Tähe“-klass) klassifitseeritakse erimääruste järgi, missugused on lisatud iga monotüüpi jahi jooniseile.

Rahvusvahelisse „R“-klassi kuuluvad jahid mõõdetakse erimääruste alusel, missugused on toodud eriosas „Rahvusvahelise „R“-klassi jahtide mõõtmine“.

II o s a.

MÕÕTMISE SISU KLASSIKUULUVUSE KINDLAKSMÄÄRAMISEKS JA MÕÕDUKIRJADE VÄLJAANDMISEKS.

1. „P-2“, „P-3“, „P-4“, „M“- ja „T“-klassi svertpaadid.

Jahi klassi kindlaksmääramiseks on mõõtja kohustatud isiklikult kontrollima purjestuse ja jahi kere järgmisi mõõteid: purjestuse mõõdetavat pindala, spinnakerpoomi pikkust, purjepeade suurust groodil ja eespurjedel; kere üldpikkust, suurimat laiust, vabaparda kõrgust, sverti paksust, kajuti sissekäigu kõrgust (ainult „T“-klassil), kajuti pealehitise pikkust (ainult „T“-klassil), kokpiti pikkust (ainult „T“-klassil), magamiskohtade arvu ja mõõteid (ainult „T“-klassil).

Kõik loeteldud mõõted tuleb võtta 1 sm täpsusega ja kanda protokollis.

Kõik mõõted peavad vastama klassifikatsiooni määrustele. Määrustest kõrvalekaldumised, mida mõõtja arvamisel võiks lubada jahi klassikuuluvust kahjustamata, peavad olema protokollitud, samuti põhjendused, millede alusel mõõtja peab võimalikuks määrata vastava jahi klassikuuluvust.

Sellisel juhul teeb lõppotsuse jahi klassikuuluvuse kohta Üleliiduline Kehakultuuri- ja Spordikomitee ning teatab sellest mõõtjale mõõdukirja vormistamisel.

Mõõtja on kohustatud kontrollima mõõdumärkide

õiget asetust mastil, poomil ja jahi kerel. Pärast mõõtmise lõpetamist paneb mõõtja oma templi vastava aasta- arvuga purjede soodi- ja vallinurkadesse.

2. Kompromissid (klassid „K“) ja tuurijahid (klassid „O“).

Jahi klassikuuluvuse kindlaksmääramiseks on mõõtja kohustatud isiklikult kontrollima järgmisi purjestuse ja jahi kere mõõteid: purjestuse mõõdetavat pindala, spinakerpoomi pikkust, purjestuse kõrgust (ainult „O“-klassil), purjelattide arvu ja pikkusi (klassidel „K-4“ ja „K-6“, samuti kõigil „O“-klassidel), purjepeade suurusi groot- ja eespurjel, jahi kere üldpikkust, veeliini pikkust, vabaparda kõrgust (kolmes kohas klassil „O“ ja vähima kõrguse klassil „K“), süvist, kajuti pealehitise suurimat laiust (ainult klassil „O“), kajuti pealehitise suurimat pikkust, kajuti põranda mõõteid (ainult klassil „O“), magamiskohtade arvu ja mõõteid, klosettide jne. olemasolu ja nende pindala (ainult klassil „O“), julla mõõteid ja kinnitusviisi (ainult klassidel „O-XII“ ja „O-XX“), jahi väljasurvet (tonnaaži), sverti paksust (ainult klassil „K“).

Loeteldud mõõted tuleb võtta 1 sm täpsusega ja kanda protokollile.

Kõik mõõted peavad vastama klassifikatsiooni määrustele.

Määrustest kõrvalekaldumised, mida mõõtja arvamisel võiks lubada jahi klassikuuluvust kahjustamata, peavad olema protokollitud, samuti põhjendused, millede alusel mõõtja peab võimalikuks määrata vastava jahi klassikuuluvust.

Sellisel juhul teeb lõppotsuse jahi klassikuuluvuse kohta Üleliiduline Kehakultuuri- ja Spordikomitee ning teatab sellest mõõtjale mõõdukirja vormistamisel.

Mõõtja on kohustatud kontrollima mõõdumärkide õiget asetust mastil, poomil ja jahi kerel. Pärast mõõtmise lõpetamist paneb mõõtja oma templi vastava aasta- arvuga purjede soodi- ja vallinurkadesse.

3. „Λ“-klassi võistluskiiljahid.

Jahi klassikuuluvuse kindlaksmääramiseks on mõõtja kohustatud isiklikult kontrollima purjestuse ja jahi kere järgmisi mõõteid: mõõdetava purjestuse pindala, spinakerpoomi pikkust, purjestuse kõrgust, purjelattide arvu ja pikkusi, purjepeade suurusi groot- ja eespurjedel, jahi üldpikkust, veeliini pikkust, võistlusväärtust ($A = Lwl + \sqrt{S}$), vabaparda vähimat kõrgust, kere laiust, süvist, veeväljasurvet (tonnaazi), kajuti kõrgust sissekäigu juures, kokpiti pindala, kokpiti valspoordil keskmist kõrgust, magamiskohtade arvu ja mõõteid, kappide jne. olemasolu ja nende pindala.

Purjede ja kere mõõted tuleb võtta 1 sm täpsusega ja kanda protokollile.

Kõik mõõted peavad vastama klassifikatsiooni määrustele.

Määrustest kõrvalekaldumised, mida mõõtja arvamisel võiks lubada jahi klassikuuluvust kahjustamata, peavad olema protokollitud, samuti põhjendused, mille alusel mõõtja peab võimalikuks määrata vastava jahi klassikuuluvust.

Sellisel juhul teeb lõppotsuse jahi klassikuuluvuse kohta Üleliiduline Kehakultuuri- ja Spordikomitee ning teatab sellest mõõtjale mõõdukirja vormistamisel.

Mõõtja on kohustatud kontrollima mõõdumärkide õiget asetust mastil, poomil ja jahi kerel. Pärast mõõtmise lõpetamist paneb mõõtja oma templi vastava aasta-arvuga purjede soodi- ja vallinurkadesse.

4. Klassitute kiiljahtide mõõtmise KR-valemi järgi.

KR-valemi järgi sõiduväärtuse arvutamiseks peab mõõtja isiklikult kindlaks tegema järgmised purjestuse ja kere mõõted: purjestuse mõõdetava pindala, spinakerpoomi pikkuse, jahi kere üldpikkuse, veeliini pikkuse, mõõdetava pikkuse (L_m), kere suurima laiuse, veeliini laiuse midelis, vertikaalkõrguse h , keskmise vabaparda kõrguse ja süvise.

Purjede ja kere mõõdud tuleb võtta 1 sm täpsusega ja kanda protokollis.

Võistlusväärtaus (KR) arvutatakse välja täpsusega kuni 0,01.

Mõõtja on kohustatud kontrollima mõõdumärkide õiget asetust mastil, poomil ja jahi kerel. Pärast mõõtmise lõpetamist paneb mõõtja oma templi vastava aastaarvuga purjede soodi- ja vallinurkadesse.

5. Vabaklassi jääpurjekad.

Jääpurjeka klassi kindlaksmääramiseks on mõõtja kohustatud isiklikult kontrollima purjestuse ja jahi kere järgmisi mõõteid: purjestuse mõõdetavat pindala, masti ja poomi laiust ja paksust (m , n , k ja l), küljalaste vahelist kaugust, rooli telje ja küljalaste poltide telgi ühendava joone vahet (konstruktiivne pikkus), kere pikkust, laiust ja kõrgust ning ülestaageldatud täiskomplektse jääpurjeka kaalu.

Kõik need mõõted peavad vastama „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määruste“ IX osale ning need tuleb võtta 1 sm täpsusega ja kanda protokollis.

Jääpurjekate erikonstruktsioonid, millele mõõtmisviisi ning klassikuuluvuse kindlaksmääramise kohta mõõtjal võivad tekkida kahtlused, tuleb protokollida ja mõõta mõõtja äranägemise kohaselt ja anda vastav seletus jääpurjeka mõõdukirja registreerimiseks.

Mõõtja on kohustatud kontrollima mõõdumärkide õiget asetust mastil ja poomil. Pärast mõõtmise lõpetamist paneb mõõtja oma templi vastava aastaarvuga purjede soodi- ja vallinurkadesse.

PURJEJAHTIDE REGISTREERIMINE.

1. Mõõduraamatud.

Mõõtja (või linna vanemmõõtja, kui neid on mitu) peab oma linnas iga klassi jaoks eraldi mõõduraamatuid iga klassi kohta eraldi. Neisse raamatuisse kantakse (vastavalt mõõtmisprotokollidele) kõik mõõtmise andmed, mis on ette nähtud käesoleva instruksiooni teises osas (välja arvatud taglase detailide mõõted, mis on märgitud purjestusjoonisel).

KR-valemi järgi mõõdetavate jahtide jaoks peetakse üldist mõõduraamatut.

Samasuguseid raamatuid peetakse ka NSV Liidu Ministrite Nõukogu juures asuva Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee veesportdiosakonnas.

Sissekanded kohalikku mõõduraamatusse tehakse pärast järjekorranumbri saamist ja mõõdukirja tagasi- saamist Üleliidulisest Kehakultuuri- ja Spordikomiteest.

Kõik parandused mõõduraamatus teeb ainult mõõtja, kes mõõtis vastavat jahti, ja need kinnitatakse tema allkirjaga. Mõõduraamatud hoitakse alal vastavas kehakultuuri- ja spordikomitees.

Mõõtmisprotokollid hoitakse alal mõõdukirja kehtivuse vältel ja hävitatakse pärast uute mõõtmisprotokollide koostamist uuesti mõõtmise puhul.

2. Jahi nimi.

Jahi nime määrab jahi omanik kokkuleppel mõõtjaga. Nimi tuleb panna jahi peeglile (poordile) enne mõõtmist. Samuti peab jahi nimi olema jahi kiilu (emapuusse) lahtise kokpiti kohal (kinnise kokpiti puhul kajuti kohal) sisse põletatud või sisse lõigatud.

Kui jahi omanik ei määra jahile nime, registreeritakse jaht registri jooksva numbriga. See number peab olema samuti jahi kiilu sisse põletatud või sisse lõigatud.

Uhe linna piirides ei ole soovitatav ühe ja sama nime kasutamine mitmel jahil. Juhul, kui see on aga vältimatu, tuleb nimele lisada numbrid, näiteks: „Torm I“, „Torm II“ jne.

Tuleb arvestada seda, et jahi registreerimisel Üleliidulises Kehakultuuri- ja Spordikomitees see indeks võib muutuda juhul, kui samas klassis on juba sama nimega jaht registreeritud.

Jahi nime muutmiseks tuleb jahi omanikul esitada sooviavaldus kohalikule kehakultuuri- ja spordikomiteele. Komitee otsuse kohaselt teeb mõõtja vastava muudatuse mõõduraamatus ja teatab sellest Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee veespordiosakonnale vastava muudatuse tegemiseks üleliidulises mõõduraamatus.

IV o s a.

PURJEPINNA MÕÕTMINE.

1. Eeskolmnurga mõõtmine.

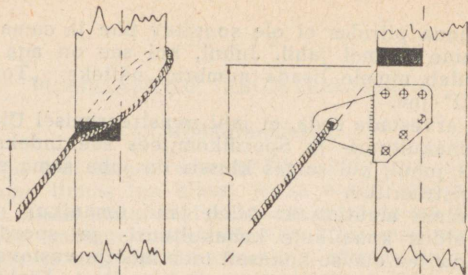
Eeskolmnurga arvestatav purjepind võrdub 42,5%-ga eeskolmnurga aluse ja kõrguse korrutisest.

Tekkida võivad raskused on tingitud õige aluse ja kõrguse määramisest. Selleks et õigesti määrata eeskolmnurga kõrgus, on vajalik, et kolmnurga kõrgust määrav mõõdumärk oleks mastil asetatud õigesti.

Lihtsa purjestuse juures, kus eespuri jookseb terasvaierist staagil, peab mõõdumärgi alumine äär ühtuma punktiga masti eesserval, kus staagi tagumise serva joon lõikub mastiga (joon. 1).

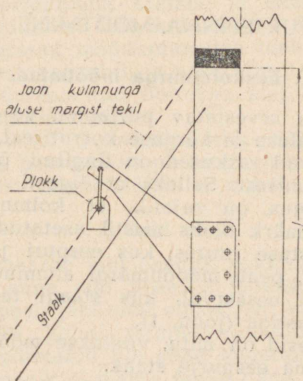
Kui eespurjesid on mitu, võetakse mõõtmise aluseks kõige eesmisema eespurje staak.

Mingisugused ees- või lisapurjede plokid ei tohi asetada väljaspool mõõdetava kolmnurga piirjooni.

Joon. 1.

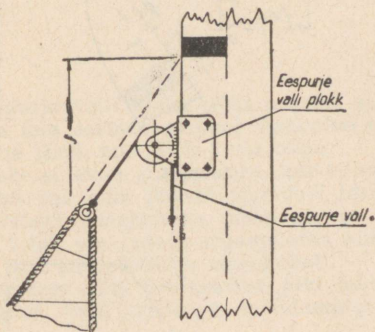
Kui plokid asetsevad väljaspool kolmnurga piirjooni, tuleb möödumärk asetada sinna, kus kolmnurga aluse esitippu ja ploki telge läbiv sirgjoon lõikab masti ees-serva.

Joon. 2.

Mõõtja peab pöörama tähelepanu sellistele kõrvalekaldumistele ja nende avastamise korral kontrollima märkide asetuse õigsust (joon. 2).

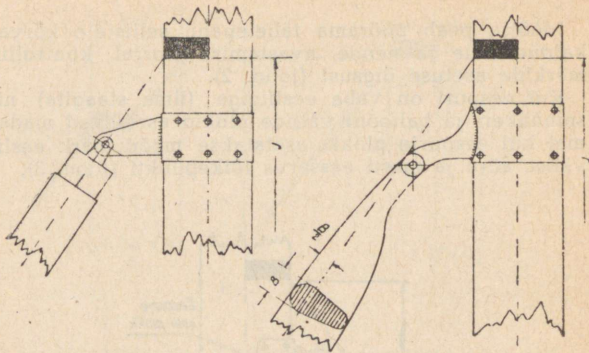
Kui eespuri on vaba eesliigiga (ilma staagita) ning spinnakeri ja ballooni vallide plokid asetsevad madalamal kui eespurje plokk, asetatakse mõõdumärk eesliigi välise ääre ja masti eesserva löikepunkti (joon. 3).

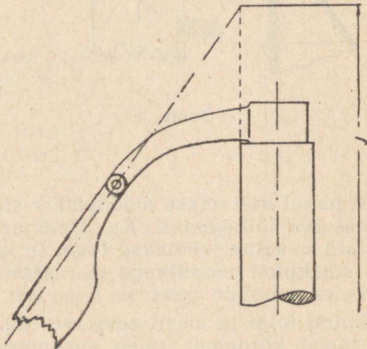
Joon. 3.

Staakpirsi puhul asetatakse mõõdumärk staakpirsi telje ja masti eesserva löikepunkti. Kui staakpirs ei ole ümargune, vaid ovaalne, võetakse tema teljeks joon, mis on rööbiti staakpirsi eesservaga ja asetseb eesservast poole staakpirsi suurima paksuse kaugusel (joon. 4).

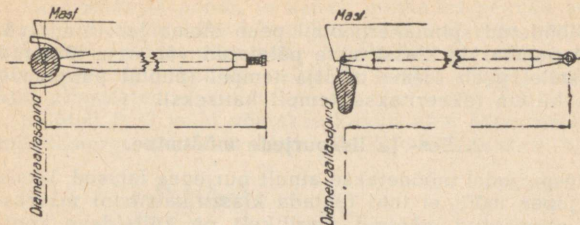
Kui staakpirsi telje ja masti eesserva löikepunkt asetseb masti topist kõrgemal, tuleb eeskolmnurga kõrgus leida graafiliselt, asetades mahavõetud masti tasasele maapinnale (joon. 5).

Joon. 4.

Joon. 5.

Joon. 6.

Kui eespurje valli ploki ketas asetseb staakpirsi sees ning ketta telg asetseb eespool staakpirsi telge, mõõdetakse joone järgi, mis läbib ketta telge.

Rullstaaki ei loeta staakpirsiks, kui ta vabalt pöörleb vaierstaagil ega oma jäikset ühendust tekil või mastil.

Kui rullstaak kujuneb ka masti survet vastuvõtvaks detailiks, tuleb see lugeda staakpirsiks niihästi klassifikatsiooni kui ka mõõtmise seisukohalt.

Eeskolmnurga alus mõõdetakse piki tekki masti eeservast kuni tekil asetseva mõõdumärgi mastipoolse ääreni.

Tekil asetsev mõõdumärk asetatakse tagumise äärega ülalloeteldud joone (staagi tagumine serv, staakpirsi telg jne.) ja tekpinna lõikepunkti.

Kui staak või staakpirs on tekil ümberasetatav, asetatakse mõõdumärk vastavalt staagi või staakpirsi kõige eespoolsema kinnituskoha järgi.

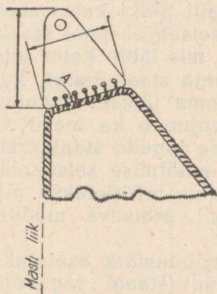
Spinnakerpoomi pikkus ei tohi ületada 1,2 korda eeskolmnurga aluse pikkust. Kui spinnakerpoom on pikem, tuleb eeskolmnurga aluseks lugeda 0,835 spinnakerpoomi pikkust ja mõõdumärk asetada vastavale kaugusele.

Spinnakerpoomi pikkuseks loetakse vahemaa masti teljest kuni spinnakerpoomi noka otsani. Spinnakerpoomi pikkust mõõdetakse poomi ristiasendis ja hi diametraalatasapinnaga.

Mõõdetud spinnakerpoomil peab olema jahi nimi (või jahi number ja klass) sisse põletatud või sisse lõigatud ja sellel peab olema mõõtja tempel (puhtal puupinnal, mis hiljem lakeeritakse templi kaitseks).

2. Ees- ja lisapurjede mõõtmine.

Eespurjedel mõõdetakse ainult purjepea laiused. Ükski purjepea mõõt ei tohi ületada klassifikatsiooni määrustes ettenähtud mõõteid. Harilikult on küllaldane kontrollida purjepea kõrgust ja laiust, nagu on näidatud joon. 7.

Joon. 7.

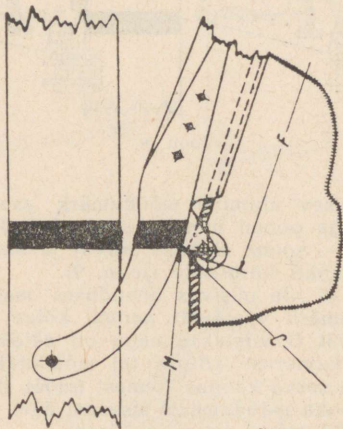
Nurk A ei tohi ületada 90° . Purje mõõtmise tõestamiseks pannakse purje peale mõõtja tempel mõõtmise ajaga. Eespurje lattide pikkus ei tohi ületada 3-kordset purjepea laiust.

3. Kahvelpurje mõõtmine.

Mõõt A ei vaja selgitust. On vajalik ainult jälgida, et mõõtmisel oleksid soodid sisse võetud ning purje tagumine liik parajasti pingule tõmmatud.

Mõõdumärgid poomi ja kahvli nokkades peavad asetsema ligikaudu 2,5% võrra kaugemal kui uute purjede vastavad liikide pikkused. Mõõtmise juures peavad nii purje liigid kui ka vallid ja soodid olema korralikult pingutatud.

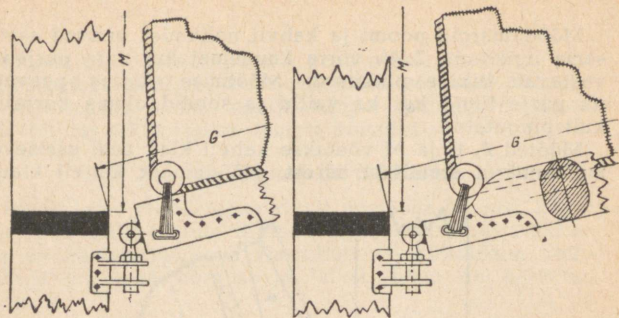
Mõõted *E*, *C* ja *M* võetakse kahvli klau peal asetseva mõõdumärgi alumisest äärest. Mõõdumärk kahvli klaul

Joon. 8.

ülestõstetud purjede juures ei tohi mastil asetsevast ülemisest, mõõtu *M* piiravast mõõdumärgist kõrgemal olla. Kahvli klau ja masti ülemise mõõdumärgi asetuse skeem on antud joonisel 8.

Mõõdumärk kahvli klaul peab olema ülestõstetud purjede juures rööbiti mastil oleva märgiga. Klaul oleva mõõdumärgi alumine äär peab asetsema purje klau-nurga kinnituskohal.

Joon. 9.

Mastil asetsev alumine mõõdumärk asetatakse oma ülemise äärega poomi ülemise serva (või kui poom on liigisoonega — soone alumise serva) ja masti tagumise serva lõikepunkti kõrgusele (joon. 9).

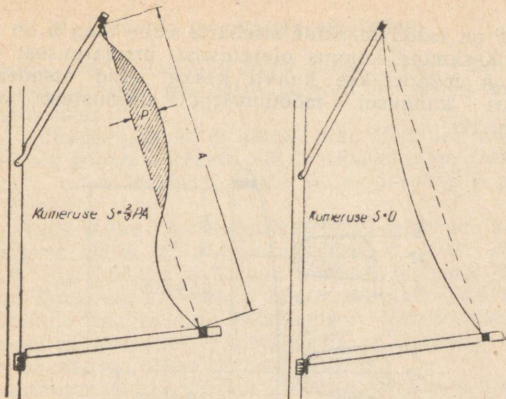
Kui poom ei ole püsivas ühenduses mastiga, asetatakse mõõdumärk vastavalt poomi kõige madalamale asendile. Mõõt G võetakse nagu on näidatud joon. 9.

Ahterliigi kumeruse kõrgus (p) mõõdetakse kui suurim ahterliigi serva kaugus joonest (mõõt A), mis ühendab kahvli noka mõõdumärgi sisemist äärt poomi nokas asetseva mõõdumärgi sisemise äärega.

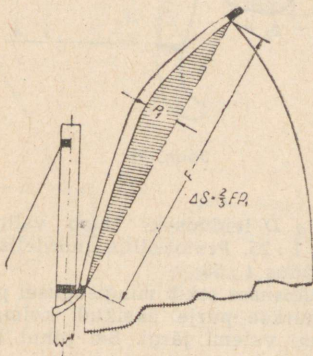
Mõõtmise juures peavad latid olema korralikult purjedesse asetatud ja ahterliik parajalt pingutatud. Negatiivset kumerust mõõdetavast purjepinnast maha ei arvata (joon. 10.). Kõvera kahvli puhul tuleb mõõdetavale pindalale lisada juurde pindala, mis tekib kahvli-kõveruse ja mõõdujoone F vahel (joon. 11).

Kui kahvel on ovaalne või tilgakujuline, tuleb lisapind, mis tekib kahvli lamedusest, lisada mõõdetavale purjepinnale. See pindala arvutatakse järgmise valemi järgi:

$$\Delta S = Fh,$$

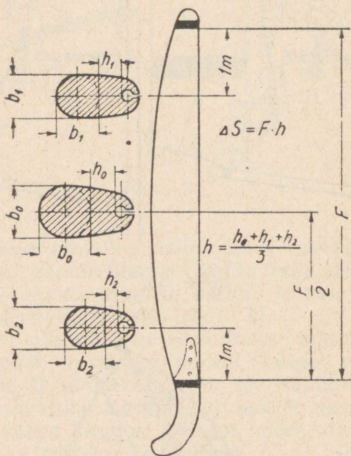

Joon. 10.

Joon. 11.

kus F on mõdumrkide siserte vahe ning h on purjeliigi keskmine kaugus oletatavast ümmargusest kahvlist. h mõõdetakse kahvli keskel ning otsades ühe meetri kaugusel mõõdumärgi sisemistest äärtest (joon. 12).

Joon. 12.

Mõdete B ja D leidmiseks tuleb valmistada purje joonis mõõdus 1 : 25. Protokollile juurdelisamiseks võib joonis olla mõõdus 1 : 50.

Kui joonise täpsuses tekib mingisugusel põhjusel kahtlus, võib nelinurkse purje üksikud kolmnurgad välja arvutada Geroni valemi järgi. Sel juhul B ja D arvutatakse.

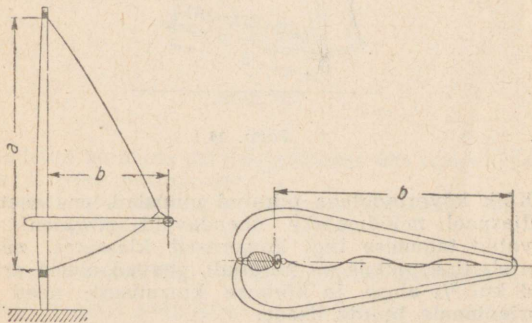
4. Bermuda grootpurje mõõtmine.

Bermuda grootpurje mõõtmine sirge masti puhul ei tekita raskusi, sest mõõtmise meetod on antud mõõtmise määrustes.

Tuleb pidada meeles, et juhul, kui ülemine mõõdumärk ei ole kohale asetatud või tema asetus on raskesti määratav, tuleb mõõt a võtta kuni grootvalli ploki ketta teljeni.

Kui lattide pikkus on klassifikatsiooni määruste kohaselt vastava klassi jaoks piiratud (klassid „K-4“, „K-6“, kõik „Λ“- ja „O“-klassid), siis purje tagumisest liigist tekkivat kumerust arvesse ei võeta. Kõigis teistes klassides kuulub aga liistude kasutamisest tekkiv kumerus väljaspool mõõdujoont A mõõtmisele ja lisatakse mõõdetava kolmnurga pinnale juurde.

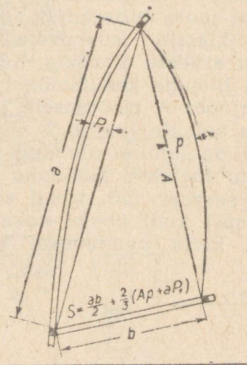
Kui grootpurjel on lahtine alumine liik ning „wishbone“-tüüpi poom, loetakse mõõduks b vahemaa risti masti tagumisest servast (või masti soone eesservast, kui soon on olemas) kuni poomi nokas asetseva ploki ketta teljeni või ketta puudumisel kuni „wishbone“-

Joon. 13.

poomi äärmise punktini, kuhu kinnitatakse soot (joon. 13).

Kui „wishbone“-poomil puudub plokk või kui poom on liikuv või soodi kinnituskohta pole võimalik kindlaks määrata, mõõdetakse kogu „wishbone“-poom masti achterliigist kuni poomi noka siseääreni, kusjuures „wishbone“-poom peab olema asetatud selle äärmisse tahapoolsesse asendisse ja risti mastiga.

Joon. 14.

Kõik kõverjoontega piiratud pindalad, mis asetsevad väljaspool mõõdumärke ühendavaid sirgjooni (välja arvatud tagumise liigi kumerused klassides, milledes purjelattide pikkus on piiratud), peavad olema arvestatud kui $\frac{2}{3}$ aluse ja kõrguse korrutisest; need tuleb purjepinnale juurde lisada.

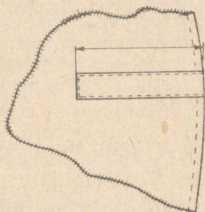
Klassides „P-2“, „P-3“, „P-4“, „M“, „T“ ja „K-2“ achterliigi kumerusest tekkiv pindala mõõdetakse igal juhul.

Kõvera masti puhul määratakse purje pindala vastavalt joonisele 14.

Mitteümara masti põiklõike puhul tuleb pindala, mis tekib masti paksuse ületamisest, lisada purjepinnale juurde, nagu see on kirjeldatud ovaalse või tilgakujulise kahvli puhul. Masti põiklõike mõõted tekkiva lisapindala arvutamiseks võetakse masti keskel ja alumisest ning ülemisest mõõdumärgist 1 m kõrgemal ja madalamal.

Purjepea mõõtmine toimub samuti nagu eespurjedel.

Purjelattide pikkuse mõõtmine toimub latitaskute järgi latitasku pikemat äärt mööda kuni ahterliigi ääreni vastavalt joon. 15.

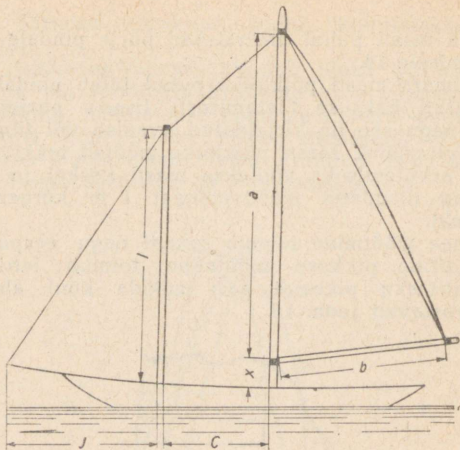
Joon. 15.

Mõõdetud bermuda purjele pannakse üks tempel soodinurka ja teine purjepeale.

Läbiulatuvate lattidega purjele pannakse templid igale purjenurgale.

5. Kahemastiliste jahtide purjede mõõtmine.

Yawli ja ketši purjepindala arvutatakse kui mõõdetavate eeskolmnurga, groot- ja besaanpurjede pindalade summa. Iga üksiku purje pindala mõõtmine toimub nagu varem selgitatud.

Joon. 16.

Šooneri (kuunari) mõõdetav purjede pindala on eeskolmnurga, groot- ja fokkmasti ning grootmasti vaheliste pindalade summa (joon. 16). Bermuda šooneri mõõdetav purjede pindala väljendub valemiga:

$$S = 0,85 \frac{I \cdot J}{2} + \frac{a + x + I}{2} \cdot C + \frac{a \cdot b}{2},$$

kus x on grootmasti alumise mõõdumärgi ülemise ääre ja teki vahe; C on fokkmasti tagumise serva ja grootmasti eesserva vahe mõõdetud piki tekki.

Kahvelšooneri mõõt ($a + x$) mõõdetakse teki pinnast kuni ükskõik millise purje kõige kõrgema valli ploki teljeni.

Topseil mõõdetakse tema tegeliku pinna järgi: kolm-

nurkse topseili puhul kui pool korrutist eesliigi pikkusest ja tema risti olevast pikkusest kuni soodi nurgani; nelinurkse topseili puhul jagatakse see kaheks kolmnurgaks.

V o s a.

JAHI KERE MÕÕTMINE.

1. Kere pikkuse mõõtmine.

„NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustes“ (lehekülg 45) on näidatud jahi kere pikkuse mõõtmise skeem. Sellest joonisest selgub, et jahi kere pikkust mõõdetakse loodide vahel, mis on lastud jahi kere vööri, ja ahtri äärmistest punktidest.

Mõõtmise juures tuleb kasutada loodidega varustatud mõõtmisseadiseid, mis kinnitatakse jahi vööris ja ahtris.

Jahtidel, millede üldpikkus on piiratud, kuid veeliini pikkus piiramata (klassid „M“ ja „T“), ei tohi üldpikkus ületada klassifikatsioonitabelis ettenähtud pikkust.

„M“- ja „T“-klassi jahtidel, mis on ehitatud enne 1946. aastat, on lubatud klassifikatsioonitabelis ettenähtud pikkuse ületamine kuni 10%-ni tingimusel, et jahi pikkuse ja laiuse suhe ei ületa suhet, mis arvutatakse klassifikatsiooni mõõtude alusel, ja et teised mõõted vastaksid klassifikatsiooni nõudeile.

Seega on lubatud võtta klassi vanema ehitusega jahte, millede pikkuse ja laiuse mõõted on järgmised:

Klass	Üldpikkus mitte üle	Suurim laius mitte alla
„M“	6,570 m	1,970 m
„T“	8,300 m	2,280 m

Jahtidel, millel üldpikkus ja üldpikkuse suhe veeliini pikkusega on piiratud (klass „K“, „Λ“ ja „O“), ei tohi üldpikkus ületada veeliini pikkust rohkem kui 1,4 (klassil „K“) ja 1,5 korda (klassidel „Λ“ ja „O“).

Korrutada tuleb, ümardades veeliini pikkust lähema terve sentimeetrini.

„Λ“- ja „O“-klassi jahtidel, millede ehitamist on alatud enne 1. aprilli 1946, võib veeliini pikkus olla 2% võrra suurem, kui on ette nähtud klassifikatsioonitabelis; üldpikkus võib olla 1,55-kordne veeliini pikkus.

„K“-klassi jahtidel, mis on ehitatud või millede ehitamist on alatud enne 1. aprilli 1946, on veeliini pikkuse ületamine lubatud kuni 10% klassifikatsioonitabelis toodud pikkusest tingimusel, et jahi üldpikkus ei ületaks klassifikatsioonitabelis ettenähtud pikkust rohkem kui 1% võrra.

Üldpikkuse mõõtmise juures ei arvestata parda liistu, rautusi, ilustisi jne.

2. Veeliini pikkuse mõõtmine.

Veeliini pikkuse mõõtmise juures peab rangelt täitma neid nõudeid, mis on nähtud ette „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustes“ p. 23.

Mõõtmise puhul peavad kõik purjed olema omal kohal ja poom asetatud hargile harilikul viisil. Kõik taglase osad peavad asetsema omal kohal.

Sisemine ballast jahi diferentseerimiseks peab olema kinnitatud flooridele pöranda all. See ei tohi ületada „Λ“- ja „O“-klassil 3—4% jahi veeväljasurvest.

Jahtidel, mis on ehitatud või millede ehitamist on alustatud enne 1. aprilli 1946, on lubatud veeliini pikkuse ületamine klassifikatsioonitabelis ettenähtud pikkustest 2% võrra „O“-klassil ja 10% võrra „K“-klassil, kui eelmises osas ettenähtud tingimused on täidetud.

Veeliini pikkuse mõõtmise juures on soovitatav kasutada mõõtmise latte.

3. Suurima laiuse mõõtmine.

Kere suurima laiuse mõõtmisel on soovitav kasutada vastavat seadeldist.

Suurima laiuse mõõtmisel ei tule arvestada parda liistu, rautusi jne. Mõõtmine toimub kere plangutuse välispinnalt.

Vanema ehitusega (kuni 1946) jahtide juures on lubatud kõigis klassides suurim laius 1% võrra vähem kui klassifikatsioonitabelis on ette nähtud.

„P-3“ ja „P-4“ suurim laius ei tohi olla alla 1,9 m ja 2,10 m.

4. Süvise mõõtmine.

Süvise mõõtmine toimub vastavalt „NSV Liidu sportlike purjejahtide ehitamise ja mõõtmise määrustele“ p. 25.

5. Vabaparda kõrguse mõõtmine.

Vabaparda kõrguse mõõtmine klassidel „P-2“, „P-3“, „P-4“, „M“, „T“, „K-2“, „K-4“, „K-6“, „L-3“, „L-4“, „L-6“ ja „L-8“ toimub kohal, kus santeki äär on veepinnale kõige lähemal.

Vabaparda kõrguse mõõtmise juures peab jahil asetsema kogu inventar ja varustus, mis on ette nähtud mõõtmise määrustes p. 23.

Vabaparda kõrguse mõõtmine toimub sileda veepinna juures.

„O“-klassi jahtidel mõõdetakse vabaparda kõrgust kolmest kohast: F_1 — veeliini kõige eesmisema punkti kohal, F_2 — veeliini kõige tagumisema punkti kohal ja F_3 — keskkohal, mis asub 0,55 veeliini pikkust tagapool veeliini kõige eesmisemat punkti. Vabaparda kõrguseks on aritmeetiline keskmine ülaltoodud kolmest kõrgusest:

$$F = \frac{F_1 + F_2 + F_3}{3}$$

Vabaparda kõrgust on soovitav mõõta mõlemast pooridist, et vältida viga võimalikust jahti kallakust, ja võtta arvesse keskmine nendest.

Voolujooneliste svertpaatide ja eriehitusega jahtide juures tuleb vabaparda kõrgust mõõta vastavalt mõõtmise määruste punkt 26-le. Juhul, kui jahti kere kuju ei võimalda vabaparda kõrguse mõõtmist määrustes ettenähtud korra kohaselt, tuleb mõõtjal leida iseloomustav punkt, mis tagaks õige mõõtmise.

Varem (kuni 1. aprillini 1946) ehitatud jahid võivad klassi kuuluda, kui nende vabaparda kõrgus on klassifikatsioonitabelis ettenähtust 2 sm võrra madalam klassidel „P-2“, „P-3“, „P-4“, „M“, „T“, „Λ-3“, „Λ-4“ ja 3 sm võrra madalam klassidel „Λ-6“ ja „Λ-8“.

See kõrvalekaldumine on lubatav ainult juhul, kui jahti kõik teised mõõted vastavad täielikult klassinõudele.

6. Kajuti mõõtmine.

Kajuti kõrgust sissekäigu kohal mõõdetakse kajuti põranda pinnalt kuni kajuti teki alumise pinnani jahti diametraaltasapinnal. Mõõtmine toimub kajuti ja kokpiti vaheseina kajutipoolsel pinnal.

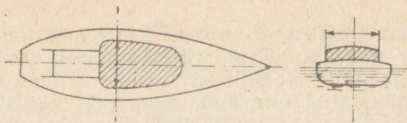
Juhul, kui sissekäigu kohal asetseb kajuti luuk, tuleb kõrgusmõõt võtta luugile järgneva kajutiteki ja põranda-pinna vahel.

Lahtise kokpiti pindala mõõdetakse kui tegelik lahtiste kokpittide pindalade summa.

Sellesse pindalasse ei kuulu luukide ja teiste avade pindalad, mis on kaetud kaantega või liikuvate luukidega.

Keskmise valspoordi kõrguse all tuleb mõista aritmeetilist keskmist kolmest kõrguse mõõdust: valspoordi kõrgus ees, keskel ja taga. Mõõdetakse ainult need valspoordi osad, mis piiravad lahtisi kokpitte.

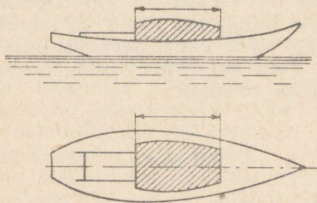
Kajuti laiusena mõõdetakse kajuti pealisehitise seinte

Joon. 17.

välispindade suurim vahe risti jahi kere diametraaltasapinnaga (joon. 17).

Kajuti pikkusena mõõdetakse jahi kere diametraaltasapinnal vahemaa kajuti ja kokpiti vaheseina välispinnast kuni kajuti pealisehitise eesseina välispinnani (joon. 18).

Joon. 18.

Kajuti kõrgust mõõdetakse põrandapinnalt kuni kajuti teki sisepinnani, samuti nagu kajuti kõrgust sissekäigu juures.

Kajuti põranda laiusena mõõdetakse suurim äravõetava põranda laius kajuti ulatuses.

Kokpiti pikkus klassidel „T“, „K-2“, „K-4“ ja „K-6“ mõõdetakse kajuti ja kokpiti vaheseina välispinnast kuni kokpiti tagaseina sisepinnani, piki jahi kere diametraaltasapinda.

Jahi varustuse kontrollimine ei kuulu mõõtja kohus-

tustesse ja hi klassifikatsiooni m  dete m  aramisel. Kuid igaaastase s  idutunnistuse väljaandmisel navigatsiooni algusel kohalikud tehnilised komisjonid ei tohi anda välja ülalnimetatud tunnistust ilma ja hi varustust kontrollimata ja ilma mainitud varustuse üleandmise vormistamiseta ja hi vastutavale juhile.

7. Veeväljasurve kontroll.

Ja hi veeväljasurve m  aratakse teoreetilise joonise järgi ja hi ehitamiseks loa andmisel. Vastava veeväljasurve tõendiks on, et mõõdetud veeliini pikkus ja mõõdumärkide asetus vastaks teoreetilisele joonisele.

Kui mõõdetaval ja hil puuduvad teoreetilised joonised, m  aratakse tema veeväljasurve ja hi kaalumiseega.

Erijuhtudel, kui puuduvad vastavad tehnilised abinõud ja hi kaalumiseks, võib veeväljasurve teha kindlaks ka arvestuse teel, kuid sel juhul peab protokollis olema seletatud arvutuse meetod.

VI osa.

M   TRIISTAD JA ABINÕUD.

Mõõtmist on lubatud teostada ainult küllaldase pikkusega terasm   dulindiga, et mõõteid saaks terves ulatuses võtta korraga. L  hemaid mõõteid on lubatud võtta metallist meetri-m   dupulgaga.

Kui mõõtjal ei ole küllaldase pikkusega mõõdulinti, võib mõõtu võtta peene sirge terasvaieriga. Sellele peab aga kohe järgnema vaieri pikkuse kontroll terasm   dulindiga.

Jahtide kere mõõtmise juures on soovitav kasutada eriabin  usid.

JÄÄPURJEKATE MÕÕTMINE.

1. Üldjuhendid.

a) NSV Liidu rahvusklassidesse kuuluvate jääpurjekate ehitamise järelevalve pannakse kohaliku kehakultuuri- ja spordikomitee poolt määratavaile ametlikele mõõtjaile.

M ä r k u s: Ehitamise järelevalve alla kuuluvad ainult XV-monotüüpi klassi jääpurjekad. Vaba-klassi jääpurjekad ehitamise järelevalve alla ei kuulu.

b) Mõõtjaks võib olla isik, kes omab põhilisi teadmisi jääpurjeka teoorias ja ehituspraktikaš, omab vähemalt I järgu jääpurjekajuhj kvalifikatsiooni ning on sooritanud mõõtja vastava ettevalmistuse.

c) Mõõtmisele kuuluvad kõik 1946.—1951. aasta klassifikatsiooni kuuluvad jääpurjekad. Ilma mõõtmiseta ja ilma vastava mõõdukirjata jääpurjekail ei ole õigust võtta osa mingisuguseist võistlustest.

d) Mõõtja on kohustatud pidama vastava kehakultuuri- ja spordikomitee juures mõõduraamatuid, kuhu registreeritakse kõik mõõtmise andmed.

e) Mõõtja on kohustatud registreerima kõik jääpurjekad, milledele antakse Üleliidulises Kehakultuuri- ja Spordikomitees mõõdutunnistused samas korras, nagu on ette nähtud jahtide registreerimiseks (vt. instruksiooni III osa).

f) Oma töös mõõtja juhindub „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustest“ (1946. aasta väljaanne) ja käesolevast instruksioonist.

g) Kaheldavate juhtude puhul pöörduv mõõtja küsimuse lahendamiseks Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee veesportdioskonna poole selgituste saamiseks.

h) Mõõdutunnistusele kantakse jääpurjekale kuuluvate mõõdetud ja templiga varustatud purjede arv.

i) Jääpurjekate omanikud (organisatsioonid või üksikisikud), kelle jääpurjekas kuulub kas ehitamise järelevalve alla või mõõtmisele, on kohustatud tegema sellekohase avalduse vastavalt käesoleva instruksiooni I osale.

XV-monotüüpi klassi ehitamise puhul tuleb teha vastav avaldus töö alustamisel. Ehitamise perioodil on mõõtjal õigus teostada järelevalvet igal ajal.

2. Kere mõõtmine.

Kere mõõtmisel mõõdetakse:

a) kere pikkus loodide vahel, nagu see on seletatud käesolevas instruksioonis (väljapoole kere pikkust ulatuvaid jalaseid ei arvestata);

b) kere laius loodide vahel kere kõige laiemas kohas;

c) kere kõrgus jääpurjeka põhja pealmisest pinnast kuni kere katte (teki) ülemise servani kere kõige kõrgemas kohas;

d) jääpurjeka laius, s. o. vahe küljalaste terade vahel;

e) konstruktiivne pikkus, s. o. vahe rooli teljest kuni jooneni, mis ühendab küljalaste poltide telgi.

f) jääpurjeka kaal täie varustusega, kuid ilma meeskonnata.

M ä r k u s: Pöörleva põikpuu või pöörlevate jalaste puhul tuleb kere pikiprojektsiooni pindala purjepinnale juurde arvestada.

3. Purjede mõõtmine.

Mõõdetud purjed märgitakse soodinurgas mõõtja templiga ühes mõõtmise aastaarvuga.

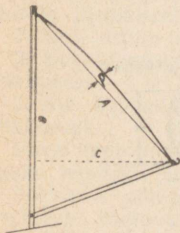
Purjede mõõtmine toimub pingutatud sootide ja liikide juures vastavalt käesoleva instruksiooni IV osale, välja arvatud bermuda purjed, millede mõõtmine toimub alljärgnevalt.

Bermuda purje pindala ümara masti ja poomi puhul määratakse mõõtudega a , c , A ja p ning tema mõõdetav pindala võrdub

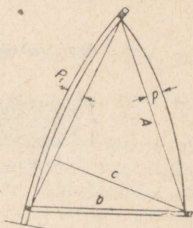
$$S_{gr} = \frac{a \cdot c}{2} + \frac{2}{3} Ap$$

Mõõt a võetakse masti tagumist serva mööda mastil asetseva alumise mõõdumärgi ülemisest äärest kuni ülemise mõõdumärgi alumise ääreni (joon. 19).

Juhul, kui mastil alumist märki poomi kohal ei ole, võetakse mõõt a jääpurjeka kere katte pinnast või

Joon. 19.

Joon. 20.

viimase puudumisel masti alusest kuni masti topis oleva mõõdumärgi alumise ääreni.

Mõõt c võetakse poomi nokas asuva mõõdumärgi sisemisest äärest kuni masti tagumise servani risti viimasega.

Mõõdud A ja p võetakse vastavalt purjejahtide purjede mõõtmismäärustele.

Purje pindala kõvera masti puhul (joon. 20) arvutatakse valemi järgi:

$$S_{gr} = \frac{a \cdot c}{2} + \frac{2}{3} Ap + \frac{2}{3} a_1 p_1$$

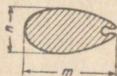
Mõõdud A ja p ning a_1 ja p_1 mõõdetakse vastavalt „NSV Liidu sportlike purjejahtide klassifikatsiooni, ehitamise ja mõõtmise määrustele“.

Mõõt c võetakse poomi nokas asetseva mõõdumärgi sisemisest äärest kuni jooneni, mis ühendab masti alumise mõõdumärgi ülemist äärt ja ülemise mõõdumärgi alumist äärt, risti a_1 suunaga.

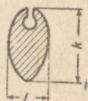
Mõõt a_1 võetakse masti alumise mõõdumärgi ülemisest äärest masti tagaserval kuni ülemise mõõdumärgi alumise ääreni masti tagaserval.

Mõõt p_1 on suurim kaugus mõõdujoone a_1 ja masti tagumise serva vahel.

Masti põiklõige

Poomi põiklõige

Joon. 21.

Mitteümmarguste mastide ja poomide puhul mõõdetakse purje pindala samuti kui ümmarguse masti ja poomi puhul, kuid mõõdetud purjepinnale lisatakse juurde masti ja poomi laiusest tekkinud lisapindalad. Sel juhul mõõdetava purje pindala väljendub valemiga (joon. 21):

$$S_{gr} = \frac{a \cdot c}{2} + \frac{2}{3} Ap + (m - n)a + (k - l)b,$$

kus

- m on masti laius meetreis,
- n — masti paksus meetreis,
- k — poomi laius meetreis,
- l — poomi paksus meetreis.

Mõõdud m ja n võetakse ristjoone c lõikumise kohal mastiga.

Mõõdud a , c , A ja p mõõdetakse nagu eespool juba seletatud.

Kõik jääpurjeka osad, mis võiksid sõidu ajal töötada purjepinnana, mõõdetakse nende tegeliku pindala järgi ja lisatakse juurde purjepinnale.

Bermuda purjede purjepea omab kolmnurkset kuju ümardatud nurkadega. Kolmnurga ükski külg ei tohi ületada 3% poomi pikkusest.

Juhul, kui purjed ei oma läbiulatuvaid latte, purjeahterliigi kumerusest tekkiv pindala ei tule arvestamisele järgmistel tingimustel:

1. Kui lattide arv ei ületa nelja.
2. Kui äärmiste lattide pikkus ei ületa 15% poomi pikkusest.
3. Kui keskmiste lattide pikkus ei ületa 20% poomi pikkusest.

Kõva (aerodünaamilise) purje puhul on purje pindalaks tegeliku purje vertikaalprojektsiooni pindala.

Pöörleva põikpuu või pöörlevate küljalaste puhul loetakse töötavaks purjepinnaks ka kere vertikaalprojektsiooni pindala ning see lisatakse juurde purjepinnale.

4. XV-monotüüpi jääpurjeka ehitamise järelevalve.

XV-monotüüpi klassi kuuluvate jääpurjekate ehitamine allub tehnilisele järelevalvele ehitamise perioodil.

Jääpurjeka ehitaja on kohustatud teatama ametlikule mõõtjale ehitamise algusest. Teade peab sisaldama järgmisi andmeid: koha aadressi, tööpäeva alguse ja lõpu kellaajad ja kere aluse ülesseadmise päeva.

Tööprotsessi vältel, enne kere katte pealepanemist või enne põhja kohaleasetamist tuleb teha teine avaldus, et järelevalvet teostajal oleks võimalik teha täielik tehniline kontroll osade mõõtude kui ka tarvitatud materjali kvaliteedi kohta.

Mõõtja on kohustatud kolme päeva jooksul, arvates teate kättesaamisest, teostama ehitatava jääpurjeka järelevaatuse.

Järelevalve teostamisel kontrollitakse vaheseinte õiget asetust, nende mõõteid, vööri kniide (täidiste) mõõteid, mastialuse kandetala mõõteid, küljeplankude ja liistude ja muude osade mõõteid.

Teistkordne tehniline kontroll teostatakse ühes lõp-liku jääpurjeka mõõtmisega.

Sel juhul kontrollitakse kere peamõõteid, masti, poomi ja taglase mõõteid ning rooliseadeldist.

Mõõdukiri antakse välja juhul, kui ehitamise hin-
nang on rahuldav ja kõik mõõted vastavad jooniseile.

5. Mõõdumärkide kirjeldus.

Purjestuse mõõdumärkideks mastil ja poomil on mustad ribad laiuslega 20 mm. Ribad võivad olla mustaks oksüdeeritud vaskplekist, mis naelte või kruvidega kinnitatakse mastile ja poomile, või musta värviga mas-
tile ja poomile värvitud ribad.

Mõõdumärgi asukohad peavad olema masti ja poomi pinda sisse lõigatud (ca 0,5 mm).

Juhul, kui mast või poom omab tumedat värvust, peavad mõõdumärgid olema helekollased.

XV-monotüüpklassi põikpuu asetusmärgid on täisnurksed kolmnurgad kaatetitega 40 mm.

Üks märk kinnitatakse põikpuu keskjoonele ja teine kere küljele selliselt, et täisnurkade tipud oleksid põik-
puu õigel asetusel täpselt kohakuti.

Ka need märgid peavad olema mustad või helekolla-
sed, olenevalt põikpuu ja kere värvusest.

Märgid asetatakse jääpurjeka mõlemale küljele.

INSTRUKTSIOON PURJESPORTLASTELE JÄRKUDE MÄÄRAMISEST ÜLELIIDULISE ÜHTSE SPORDIKLASSIFIKATSIOONI (1947. aasta) JÄRGI.¹

Üleliidulise ühtse spordiklassifikatsiooni 1947. aasta juhendi alusel kõik võistlejate poolt igal ümberistumisvõistlusel, millised viib läbi linna kehakultuuri- ja spordikomitee poolt kinnitatud kohtunikekogu, saavutatud tulemused arvestatakse klassifikatsioonitulemusena.

Järelikult iga spordijärgu norme, kaasa arvatud ka meistersportlase normid, võib sooritada isegi algkollektiivi võistlustel. See muidugi nõuab purjespordi kultuuri otsustavat tõstmist ja hoolikust võistluste läbiviimisel, süsteemi ja võistluste struktuuri hoolikat läbimõtlemist.

Selle põhimõtte teostamine nõuab klubidelt ja vabahtlikelt spordiühingult suure arvu võistluste organiseerimist. Mõningad raskused klassifikatsioonis pole juhuslikud ja need on meelega nähtud ette selleks, et stimuleerida võimalikult suurema arvu võistluste läbiviimisele ja suurema arvu võistlejate kaasatõmbamisele.

Klassifikatsioonivõistluste läbiviimisel ümberistumissüsteemis on vaja:

1. Näha ette võistlusjuhendis võitjate autasustamine stiimuli loomiseks kõrgema järgu sportlaste võitmiseks antud võistlustel.
2. Ümberistumise igast ringist võtku osa võimalust mööda kõigi järkude võistlejad (võistlus, millest võtavad osa ainult ühe spordijärgu võistlejad, annab võimaluse tõestada, mitte aga saada juurde spordijärku).

¹ 1947. aasta instruksioon näeb ette purjesportlastele spordijärkude määramist ainult ümberistumisvõistluste tulemusena. 1949.—1953. aasta üleliiduline ühtne spordiklassifikatsioon lubab aga järgunõudeid täita ka klassivõistlustel (tõlkija).

3. Iga klassifikatsioonivõistluse juhend ja kohtunikekogu peavad tingimata olema kinnitatud linna kehakultuuri- ja spordikomitee poolt.

4. Võistluste lõpul tuleb esitada kõik materjalid linna kehakultuuri- ja spordikomiteele võistlustulemuste kinnitamiseks ja võistlejaile järkude määramiseks.

5. Kollektiivi ja kohtunikekogu operatiivsusest oleneb järkude vormistamise kiirus.

Küllalt ladusa töö korral andekas võistleja võib navigatsiooni jooksul tõsta oma järku rohkem kui üks kord (loomulikult küllaldase arvu võistluste korral).

6. Navigatsiooni lõpul peab linna kohtunikekogu tegema klassifikatsioonivõistluste kokkuvõtted ja koostama iga järgu nimekirjad, lähtudes navigatsiooni jooksul saadud võitudest ja kaotustest sellise arvestusega, et igas järgus võistlejad oleksid nende saavutuste järjekorras.

Nende materjalide läbivaatamisel näiteks I järgu võistleja, olles oma järgu nimekirjas esimene ja kaotades korduvalt navigatsiooni jooksul I järgu ja nooremaile võistlejaile, võib kergesti esimeselt kohalt nihkuda kaugele tagasi, kaotamata seejuures oma spordijärku.

Teisiti, oma järgu nimekirjas mitte esimesel kohal olev võistleja võib saada selleks navigatsioonijooksul saavutatud võitude tulemusena, tõstmata järku. Selline järgusportlaste järjestamine oma järgu nimekirjas navigatsiooni võistluste tulemusena on võistlustel täiendavaks stiimuliks võidule.

Võistlejale määratakse järk, kui ta omab vähemalt kaht võitu kõrgema järgu sportlase üle erinevail võistlustel.

Võita oma või kõrgema järgu sportlast tähendab ametlike ümberistumisvõistluste täisringil saavutada rohkem punkte.

Millisesse võistlusastmesse kuulub ümberistumisring (finaal, pool- või veerandfinaal), ei oma tähtsust tingimusel, et ümberistumisringist osavõtjate arv oleks kooskõlas võistlusmäärustega.

Näide: Veerandfinaalis III järgu sportlane võitis üht I järgu sportlast, s. t. ta omab üht võitu. Sama võistluse poolfinaalis ta võitis kaht II järgu sportlast ja saavutas veel ühe võidu. Seega omab ta kaht võitu kõrgema järgu võistlejate üle kahel võistlusel (kahel ümberistumisringil) ja tal on õigus saada II spordijärku.

On vaja pidada meeles, et kõrgema järgu saamiseks peab võistlejal juba olema eelmine, madalam spordijärk.

Järgu tõestamiseks on vaja navigatsiooni jooksul saavutada kas või üks võit oma järgust mitte madalama võistleja üle.

Küsimus meistersportlase järgu määramise õigusest ükskõik millistel võistlustel võib kerkida üles ainult siis, kui vastavaist võistlustest võttis osa vähemalt kolm meistersportlast.

Meistersportlase nimetus on eluaegne aunimetus ja selle võib võtta ära ainult Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee otsusel; meistersportlane aga, kes ei täida navigatsiooni jooksul meistri norme, kantakse linna kohtunikekogu poolt vastava järgu sportlaste nimekirja.

Seoses kohtadelt tulnud järelepärimistega III spordijärgu määramisest täpsustatakse, et linnas, kus pole järklasi, võib III järgu määrata võistluse astmete (veerand- ja poolfinaalid, finaalid) võitjaile tingimusel, et sellest ümberistumisringist võttis osa vähemalt viis võistlejat.

Neile võistlejaile järgu määramisega linna kehakultuuri- ja spordikomitee poolt järgnev klassifikatsioon toimub vastavalt klassifikatsioonile ja käesolevale instruksioonile, kusjuures eriti soovitatakse matškohtumiste (klubide- ja linnadevaheliste) läbiviimist.

Linnade purjespordikohtunike kogudel on käesoleva instruksiooni alusel vajalik ametlike ümberistumisvõistluste materjalide alusel möödunud navigatsiooni eest määrata kindlaks spordijärgud kõigile võistlustest osavõtnud sportlastele.

Järkude kindlaksmääramisel käsitleda klassifikatsiooni juhendit ja käesolevat instruksiooni.

Samade materjalide alusel koostada iga järgu kohta paremuse nimekirjad nende saavutuste arvestamisega oma järgus.

Järklaste ja paremuse nimekirjad kuuluvad kinnitamisele vastavas kehakultuuri- ja spordikomitees.

I spordijärgu ja meistersportlase nimetuse määramine toimub Üleliidulise Kehakultuuri- ja Spordikomitee poolt kohalike komiteede ettepanekul.

Teisi spordijärke määravad kohalikud kehakultuuri- ja spordikomiteed.

Jääpurjesportlaste klassifikatsioon viiakse läbi eraldi samas korras.

арбитр	— arbiiter
арендование	— rentimine, üürimine
балласт	— ballast
бейдевинд	— tihttuul
борт	— poord
буер	— jääpurjekas
буерный спорт	— jääpurjesport
бушприт	— pükspriit
ватерлиния	— veeliin
взыскание	— karistus
водоизмещение	— veeväljasurve
вооружение	— taglas
достижение	— saavutus, rekordnorm
достижение знака	— tähiseni jõudmine
галс	— halss
контргалс	— kontrahalss
левый галс	— vasak halss
перемена галса	— halsi muutmine
правый галс	— parem halss
гандикап	— handicap
гик	— poom
гонка	— võistlussõit
гонка с гандикапом	— handicap-võistlus
заменяющая гонка	— asendussõit
крейсерская гонка	— võistlus-meresõit
отмена гонок	— võistlussõitude ärajätmine, katkestamine
перегонка	— kordamissõit
перенесение гонок	— võistlussõitude edasilükamine

гоночное объяснение	— sõiduõendus
гоночный флаг	— võistluslipp
гоночный балл	— võistlusväärtus
заявка	— osavõtuavaldus
запись	— sissekirjutus
знак	— tähis
ограничительный знак	— piirdetähis
поворотный знак	— pöördetähis
стартовый знак	— starditähis
створный знак	— liitsihitähis
зона опасности столкновения	— kokkupõrkeohtu piirkond
классные соревнования	— klassivõistlused
койка	— koi
команда	— võistkond
командир-рулевой	— juht-roolimees
курс	— kurss
надлежащий курс	— õige kurss
пересекающиеся курсы	— ristuvad kursid
полный курс	— täistuulekurss
сближающиеся курсы	— liginevad kursid
лабиринт	— loovimine
левантик	— vastutuule-seis
летучий старт	— lendstart
лот	— lood
марка	— (mõõdu-)märk
монотип	— monotüüp
навал	— kokkupõrge
надлежащий курс	— õige kurss
нок рея	— raanokk
обгон	— möödumine
обгоняемая (яхта)	— möödaminдав (jaht)
обгоняющая (яхта)	— mööduv (jaht)
обгон с наветра	— möödumine pealtuule
обгон с подветра	— möödumine alltuule
обмеритель	— mõõtja
обмерительное свидетельство	— mõõdukiri
огибание	— möödumine (tähisest, takistusest)

оклик	— hüüe
отзыв	— tagasikutse
палуба	— tekk
парус	— puri
парусность	— purjestus
парусные соревнования	— purjespordivõistlused
поворот	— pööre
поворот на курсе	— pööre kursil
поворот оверштаг	— vändamine
поворот через фордевинд	— halssimine
пересадка	— ümberistumine
круг пересадок	— ümberistumisring
полный ветер	— täistuul
подготовительный сигнал	— ettevalmistussignaal
положение о соревнованиях	— võistlusjuhend
право дороги	— teeõigus
привестись	— luhvama
программа соревнований	— võistluskava
расположение дистанции	— distantsi asetused
расхождение	— teeandmine
регата	— regatt
рея	— raa
рулевой	— roolimees
руль	— rool
свод	— kood
свод сигналов	— signaalkood
связанность	— seotud olek, seotus
секундометр	— sekundimõõtja
секундометрист	— sekundõmetrist
соревнование	— võistlus
классные соревнования	— klassivõistlused
соревнования с пере- садкой	— võistlused ümberistu- misega
створ, створная линия	— liitsiht
столкновение	— kokkupõrge
судейская коллегия	— kohtunikekogu
такелаж	— taglas
топ	— (masti-)topp

траверс	— travers
тузик	— julla
увалиться	— vallama
форштень	— vöörtääv
флаг протеста	— protestilipp
фордевинд	— tagantuul
чисто впереди	— vabalt ees
чисто позади	— vabalt taga
штиль	— tuulevaikus
шторм	— torm
экипаж	— mees- (nais-)kond
якорь	— ankur
яхта	— jaht
килевая яхта	— kiiljaht
наветренная яхта	— pealtuule olev jaht
подветренная яхта	— alltuule olev jaht

SISUKORD

PURJESPORDI VÕISTLUSMÄÄRUSED

Lk.

I. Purjespordivõistluste liigid, iseloom ja distantsid

§ 1.	Võistluste liigid	3
§ 2.	Võistluste iseloom	4
§ 3.	Võistluste distantsid	4

II. Võistluste läbiviimise tingimused

§ 4.	Osavõtuavaldus ja sissekirjutus	5
§ 5.	Võistluskava	6
§ 6.	Võistluste katkestamine ja edasilükkamine	7
§ 7.	Kordamissõit	7
§ 8.	Võistluste kestus	8
§ 9.	Distantsi läbimine üksinda	9
§ 10.	Võistlustulemuste arvestamine	9
§ 11.	Sõiduõiendus	12

III. Võistlustest osavõtjad

§ 12.	Osavõtjate vanus	13
§ 13.	Osavõtjate õigused ja kohustused	13
§ 14.	Osavõtjate riietus	14
§ 15.	Pardalolevate inimeste arv võistlussõidu ajal	14
§ 16.	Roolimehe vastutavus	14
§ 17.	Võistkondade esindajad	15

IV. Kohtunikekogu

§ 18. Üldjuhendid	15
§ 19. Kohtunikekogu koosseis	16
§ 20. Peakohtuniku õigused ja kohustused	16
§ 21. Kohtunikekogu liikmete kohustused	17

V. Võistlussõidumäärused

§ 22. Võistlustest osavõtvad jahid	18
§ 23. Purjemärgid ja klassilipud	19
§ 24. Võistlustest osavõtva jahi varustus	19
§ 25. Mehhanismide ja kätejõu kasutamine	21
§ 26. Signalisatsioon	21
§ 27. Start, stardiliin, stardisignaaliid	23
§ 28. Tagasikutsumine starti	25
§ 29. Starti tagasipööravad jahid	25
§ 30. Definiitsioonid	26
§ 30 A. Teeõigus möödumisel	30
§ 30 B. Möödumine pealtuule	31
§ 30 C. Möödumine alltuule	31
§ 30 D. Teeõigus erinevate kursside puhul	32
§ 30 E. Teeõigus loovimisel erinevate halssidega	33
§ 30 F. Teeõigus täistuules erinevate halssidega	33
§ 30 G. Teeõigus täistuules ühise halsiga	33
§ 30 H. Teeõigus loovimisel ühise halsiga	33
§ 30 I. Pööre kursil	33
§ 30 K. Teeõigust omava jahi manöövrid	34
§ 31. Teeandmine pöördetähiste ja takistuste juures	34
§ 32. Tihttuules takistusele või pöördetähisele lähenevate jahtide manöövrid	37

§ 33. Otsasõitmine tähisele või sellest vale möödumine	38
§ 34. Võistlevate jahtide kokkupõrge	39
§ 35. Sõitmine madalikule	39
§ 36. Ankrulejäämine	39
§ 37. Vahendid jahi liikumiseks, keelatud viisil purjede kandmiseks ja sootide kasutamiseks	39
§ 38. Sügavuse mõõtmine	40
§ 39. Inimene üle parda	40
§ 40. Võistlussõidu lõpetamine	41

VI. Määruste rikkumine, protestid ja apellatsioonid

§ 41. Karistused määruste rikkumise eest	41
§ 42. Protestid	42
§ 43. Diskvalifitseerimine ilma protestita	43
§ 44. Protestide lahendamine	43
§ 45. Apellatsioonid	43
§ 46. Lisad apellatsioonile	43
§ 47. Kulud, seoses protestidega mõõtmise kohta	44
§ 48. Diskvalifitseerimine määruste jämeda rikkumise eest	44

JÄÄPURJESPORDI VÕISTLUSMAARUSED

I. Jääpurjespordivõistluste liigid, iseloom ja läbiviimise tingimused

§ 49. Võistluste liigid	45
§ 50. Jääpurjespordivõistluste iseloom	45
§ 51. Võistluste distantsid	46
§ 52. Jääpurjespordivõistluste läbiviimise tingimused	48

II. Jääpurjespordivõistlustest osavõtjad

§ 53. Võistlustest osavõtjad	48
--	----

III. Kohtunikekogu

§ 54. Kohtunikekogu	49
-------------------------------	----

IV. Võistlussõidumäärused

§ 55. Võistlustest osavõtavad jääpurjekad	50
§ 56. Signalisatsioon	50
§ 57. Üldjuhendid	51
§ 58. Stardimäärused	52
§ 59. Jääpurjekate teeandmine ristuvail kurssidel	53
§ 60. Teeandmine möödumisel	53
§ 61. Teeandmine tähiste ja takistuste juures . .	54

V. Jääpurjekate kiirusrekordite registreerimise määrused

§ 62. Kiirusrekordite klassifikatsioon ja püstitamise tingimused	55
§ 63. Rekordite registreerimine	56
§ 64. Distanti läbimise ja ajamõõtmise kord 500 m distantil lendstardiga	57
§ 65. Distanti läbimise ja ajamõõtmise kord 5 km distantil paigaltstardiga	57
§ 66. Katsete arv rekordi püstitamiseks	58

JUHENDID KOHTUNIKETÖÖ ORGANISEERIMISEKS	59
--	----

VÕISTLUSMAARUSTE KOMMENTAARID	63
--	----

Üldjuhendeid	63
------------------------	----

Määruste rakendamise piirid	64
---------------------------------------	----

Määrused stardieelsel perioodil	67
Põhilised võistlusmäärused	70
Stardimäärused	73
Jahtide asetuse definitsioonid	79
Teeõigus möödumisel (§§ 30 A, 30 B ja 30 C) . .	90
Teeõigus vastassuunalistel, ristuvail ja lähenevail kurssidel	100
Kursi muutmine (§ 30 I ja 30 K)	102
Manööverdamine tähiste ja takistuste juures (§§ 31—32)	104

LISAD

1. Klassifikatsioonitabel	112
2. Klassitute tuurisõidu-kiiljahtide mõõtmine KR- valemi järgi ja aja arvutamine handicapi puhul	114
3. Osavõtuavaldus	118
4. Sissekirjutus	119
5. Klassivõistluste protokoll	120
6. Ümberistumisvõistluste protokoll	121
7. Klassi eraldusmärkide kandmise määrused . .	122
8. Tabel punktide arvestamiseks klassivõistlustel	
9. Protest (näidis)	123
10. Rekordi registreerimise akt	124
11. Distanti mõõtmise akt jääpurjespordi kiirus- rekordi püstitamisel	126
12. NSV Liidu sportlike purjejahtide mõõtmise inst- ruksioon	127
13. Instruksioon purjesportlastele järkude määra- misest	161
O s k u s s õ n u	165

Vastutav toimetaja A. Tšernov.

Tehniline toimetaja A. Sepp.

Ladumisele antud 25. VIII 1950. Trükimisele antud 21. X 1950. Trükiarv 2000. Paber 61×86, $\frac{1}{32}$. Trükipoognaid 5,5. Formaadile 60×92 kohaldatud trükipoognaid 5,22. Arvutuspoognaid 7,45. MB-08654. Trükikoda „Punane Täht“, Tallinn, Pikk tän. 54/58.
Tellimise nr. 1560.

На эстонском языке.

Парусный и буюерный спорт.

Rbl. 2.25

fu

Ebl. 2.25

A-18674

II
-

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00448837 7